

ZARZĄDZENIE NR 68/2022
BURMISTRZA BOLKOWA

z dnia 22 kwietnia 2022 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559) oraz art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021r. poz. 485) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzam przeprowadzenie konsultacji społecznych, zwanych dalej konsultacjami, dotyczących projektu uchwały Rady Miejskiej w Bolkowie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Gminy Bolków.

2. Integralną część niniejszego zarządzenia stanowi projekt uchwały Rady Miejskiej w Bolkowie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Gminy Bolków.

3. Celem konsultacji jest poznanie opinii i uwag osób i podmiotów, wymienionych w §2 niniejszego zarządzenia, co do proponowanego zakresu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Gminy Bolków, określonego w propozycji uchwały, stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Uczestnikami konsultacji mogą być następujące osoby i podmioty:

- 1) mieszkańcy proponowanego obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy Gminy Bolków oraz właściciele nieruchomości inni, niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze Gminy Bolków działalność gospodarczą albo działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 4) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 5) organy władzy publicznej oraz inne podmioty, realizujące na proponowanym obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa

- określani dalej wspólnie mianem „*interesariuszy*” w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

§ 3. 1. Ogłoszenie w sprawie przeprowadzenia konsultacji, którego treść stanowi załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia, będzie zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Bolkowie oraz na stronie internetowej Gminy pod adresem <http://www.bolkow.pl>, a także na tablicach ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Bolkowie w terminie od 30 kwietnia do 31 maja 2022 roku

2. Termin rozpoczęcia konsultacji ustala się na dzień 30 kwietnia 2022 roku

3. Termin zakończenia konsultacji ustala się na dzień 31 maja 2022 roku.

§ 4. 1. Konsultacje odbywają się poprzez:

- 1) złożenie przez interesariuszy opinii i uwag w sprawie projektu uchwały Rady Miejskiej w Bolkowie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Gminy Bolków złożone za pośrednictwem:

a) wiadomości mailowej, skierowanej na adres e-mail: um@bolkow.pl ,

- b) pisma skierowanego na adres: Urząd Miejski w Bolkowie z dopiskiem „Projekt uchwały Rady Miejskiej w Bolkowie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Gminy Bolków”,
 - c) osobiście - poprzez złożenie pisma w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Bolkowie;
- 2) spotkanie/warsztaty konsultacyjne z interesariuszami, które odbędą się
- w dniu 11 maja 2022 roku o godz. 17.00 w Centrum Kulturalno – Bibliotecznym Gminy Bolków, przy ulicy Szpitalnej 16 w Bolkowie;
 - w dniu 12 maja 2022 r. o godz. 15.00 w świetlicy wiejskiej w Grudnie;
 - w dniu 12 maja 2022 r. o godz. 16.30 w remizie OSP w Jastrowcu;
 - w dniu 12 maja 2022 r. o godz. 18.00 w świetlicy wiejskiej w Płoninie.
- 3) debatę z udziałem interesariuszy, która odbędzie się w dniu 19 maja o godz. 17.00 w Centrum Kulturalno – Bibliotecznym Gminy Bolków, przy ulicy Szpitalnej 16 w Bolkowie;
- 4) spacer studyjne w dniu 12 oraz 14 maja 2022 r., które zostaną przeprowadzone na obszarach rewitalizacji;
- 5) ankiety/wywiady, o których szczegółowe informacje zostaną zaprezentowane na stronie internetowej Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej,
- 6) zbierania uwag ustnych przez przedstawicieli podmiotu prowadzącego konsultacje w formie osobistej w siedzibie Urzędu Miejskiego w Bolkowie.

2. Dokumentacja dotycząca przedmiotu konsultacji będzie dostępna:

- a) w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Bolkowie,
- b) na stronie internetowej Gminy pod adresem <http://www.bolkow.pl>,
- c) na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Bolkowie.

§ 5. 1. Nadzór nad przeprowadzeniem konsultacji sprawuje Sekretarz Gminy.

2. Z przeprowadzonych konsultacji sporządzony zostanie protokół, podsumowujący ich przebieg i omawiający ich przebieg, a także uwzględniający wszystkie zgłoszone uwagi wraz z odniesieniem się do nich, który zostanie opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Bolkowie oraz przedstawiony zostanie członkom Komitetu Rewitalizacji.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Bolkowie, na stronie internetowej Gminy Bolków oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Bolkowie.

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 68/2022
Burmistrza Bolkowa
z dnia 22 kwietnia 2022 r.

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W BOLKOWIE

z dnia 2022 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559) w związku z art. 8 ust. 1, art. 9 ust. 1, art. 10 ust. 2, art. 11 ust. 4 i art. 13 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485) Rada Miejska w Bolkowie uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Bolków, których zakres został przedstawiony w "Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Bolków" będącej załącznikiem do niniejszej uchwały.

2. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji określa mapa w skali 1:5000 będąca częścią składową "Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Bolków".

§ 2. Ustanawia się na rzecz Gminy Bolków prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych w obszarze rewitalizacji.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Bolkowa.

§ 4. Uchwałą wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE BOLKÓW

GMINA BOLKÓW

Bolków, kwiecień 2022 r.

Spis treści

Rozdział I Wprowadzenie do opracowania diagnozy	3
Rozdział II Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces diagnostyczny.....	3
Rozdział III Opis działań diagnostycznych.....	4
III.1 Metodologia wyznaczania obszarów zdegradowanych	4
III.2 Ogólna charakterystyka gminy Bolków	11
III.3 Analiza uwarunkowań społecznych.....	12
III.4 Analiza uwarunkowań gospodarczych	31
III.5 Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych	38
III.6 Analiza uwarunkowań środowiskowych	55
III.7 Analiza uwarunkowań technicznych	64
Rozdział IV Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.....	71
IV.1 Wprowadzenie	71
IV.2 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji	77
IV.3 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – Bolków-Folwark.....	79
IV.4 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – Bolków-Centrum	81
IV.5 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – Bolków-Północ.....	83
IV.6 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – sołectwo Grudno	85
IV.8 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – sołectwo Jastrowiec	86
IV.9 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – sołectwo Płonina	87
Rozdział V Rekomendacje do uchwały Rady Miejskiej o wyznaczeniu obszaru rewitalizacji.....	88
Spis map	90
Spis tabel	90
Zbiór map poglądowych.....	93

Rozdział I Wprowadzenie do opracowania diagnozy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Bolków na lata 2022 - 2026 stanowi podstawowy dokument strategicznego działania w kontekście rewitalizacji obszarów zdegradowanych na terenie gminy. To wieloletni program działań o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym i środowiskowym, zmierzający do wyprowadzenia obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju, zgodnie z zaplanowanymi działaniami oraz określonym harmonogramem czasowym. Na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Bolków na lata 2022 - 2026 została przygotowana **Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Bolków**, na podstawie której wyznaczony został obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie gminy. Charakterystyka obszaru uwzględnia uwarunkowania społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcyjne, środowiskowe i techniczne.

Rozdział II Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces diagnostyczny

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy Bolków w proces rewitalizacji i konsultacje społeczne.

W ramach pracy nad **Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Bolków** wykorzystano wiele narzędzi partycypacyjnych oraz metod gromadzenia i analizy danych od mieszkańców i grup docelowych projektów rewitalizacyjnych. Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji gminy jako fundament działań na różnych jego etapach, tj. diagnozowania, programowania, wdrażania (w tym finansowania), monitorowania i ewaluacji. Kompleksowe włączenie interesariuszy w powyższe procesy ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz stanowią o gotowości i świadomości mieszkańców we współdecydowaniu o obszarze objętym Programem.

Włączenie mieszkańców w proces diagnostyczny opiera się na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest istotnym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji niepożądanych zjawisk, a tym samym podnoszących jakość życia mieszkańców tych terenów.

Partycypacyjne włączenie różnych grup interesariuszy w proces działań rewitalizacyjnych było podstawą podejmowanych aktywności w ramach opracowywania *Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Bolków*. Najważniejszym założeniem było uzyskanie jak najbardziej rzetelnych oraz pełnych informacji odnośnie potrzeb społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem oczekiwań związanych z koniecznością odnowy obszarów, na których występuje sytuacja kryzysowa związana z występującymi problemami społecznymi, ale również obszarów o wysokim stopniu koncentracji deficytów odnoszących się do uwarunkowań technicznych,

przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i gospodarczych. W związku z realizacją celu związanego z koniecznością włączenia jak najszerszego grona mieszkańców, podjęto następujące działania:

Komitet Rewitalizacji

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji powołany został Komitet Rewitalizacji, którego zadaniem na etapie przygotowania uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji była pomoc w wyznaczeniu tychże obszarów. Komitet brał czynny udział w pracach przygotowawczych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Bolków.

Rzódział III Opis działań diagnostycznych

Niniejszy rozdział opisuje diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia oraz lokalne potencjały występujące na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji. W rozdziale znajdują się mapy poszczególnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych analizowanych w ramach pogłębionej analizy sytuacji gminy, mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

III.1 Metodologia wyznaczania obszarów zdegradowanych

Przepisy ustawy o rewitalizacji (art. 4) jednoznacznie wskazują, iż diagnoza ma być oparta o „obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań”. W celu właściwej agregacji informacji, możliwości zebrania koniecznych danych statystycznych, gmina Bolków została podzielona na podobszary – jednostki, dla których przeprowadzono diagnozę uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych. Dane dla wszystkich podobszarów pozyskano **na poziomie ulic – w obszarze miejskim**, a także na **podstawie sołectw – w obszarze wiejskim**. Za obszar problemowy uznano obszar, w którym odnotowano wysoką koncentrację i współistnienie negatywnych zjawisk, zdiagnozowanych w powyższych sferach. Obszary oraz składniki stanowią część składową syntetycznego wskaźnika IMD pozwalającego na kompleksowe wskazanie potencjałów rewitalizacyjnych. Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego przeanalizowano poniższe wskaźniki zgodnie z poszczególnymi uwarunkowaniami:

Tabela 1 Wskaźniki służące analizie do wyznaczenia obszaru zdegradowanego

Obszar	Wskaźniki
Społeczny	- liczba zasiłków stałych, okresowych i celowych, - liczba dzieci korzystających z pomocy na dożywianie, - liczba osób bezrobotnych, - liczba osób w wieku produkcyjnym, - liczba osób w wieku poprodukcyjnym,

	<ul style="list-style-type: none"> - liczba „Niebieskich Kart”, - liczba wszczętych postępowań GZI/GKRPA;
Gospodarczy	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podmiotów gospodarczych, - liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych;
Przestrzenno-funkcjonalny	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych, - liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej i/lub przydomowych oczyszczalni ścieków, - liczba przyłączy do sieci wodociągowej, - liczba obiektów kulturalno-sportowych, - liczba obiektów kulturalno-sportowych dostosowanych architektonicznie do osób ze szczególnymi potrzebami, - dostępność komunikacyjna do obiektu (architektoniczna/samodzielne dotarcie do obiektu), - dostępność cyfrowa i komunikacyjno-informacyjna obiektów, - liczba dziennych kursów komunikacji publicznej (w obszarze wiejskim);
Środowiskowy	<ul style="list-style-type: none"> - ilość zewidencjonowanego azbestu [kg], - ilość zutylizowanego azbestu [kg];
Techniczny	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych, - liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r.

Źródło: opracowanie własne

Przy wyznaczeniu podziału gminy na podobszary, kierowano się dostępnością podziałów przestrzennych. Do zebrania danych ilościowych dla każdego podobszaru posłużono się ewidencją adresów oraz danymi liczbowymi udostępnionymi przez Urząd Miejski w Bolkowie. Do wyznaczenia podobszarów posłużyły w obszarze miejskim – ewidencja ulic, a w obszarze wiejskim – sołectwa. W obu przypadkach określono liczbę mieszkańców zamieszkujących dany podobszar na dzień 31.12.2021 r.

Tabela 2 Liczba ludności w obszarze miejskim w podziale na poszczególne ulice

Lp.	Ulica	Liczba ludności
1	1 Maja	52
2	Bema	58
3	Bolka	76
4	Demokratyczna	27
5	Farbiarska	51
6	Jagiellońska	23
7	Jaworska	190
8	Jeleniogórska	165
9	Kamiennogórska	231
10	Kolejowa	274
11	Kopernika	85
12	Kościuszki	77

13	Kraszewskiego	91
14	Lipowa	47
15	Ludowa	118
16	Mickiewicza	31
17	Młynarska	25
18	Niepodległości	205
19	Piastowska	86
20	Plac Jana Pawła II	1
21	Pogodna	4
22	Polna	207
23	Poniatowskiego	26
24	Poprzeczna	13
25	Republikańska	145
26	Reymonta	169
27	Robotnicza	47
28	Rycerska	251
29	Rynek	367
30	Sienkiewicza	578
31	Słoneczna	15
32	Słowackiego	138
33	Spacerowa	4
34	Szpitalna	134
35	Ścieżka	6
36	Świerkowa	11
37	Tęczowa	41
38	Waryńskiego	44
39	Widokowa	61
40	Wiśniowa	52
41	Wolbromska	46
42	Wspólna	35
43	Wysokogórska	292
44	Żeromskiego	62
SUMA		4 661

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3 Liczba ludności w obszarze wiejskim w podziale na sołectwa

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności
1	Gorzanowice	77
2	Grudno	59
3	Jastrowiec	173
4	Kaczorów	621
5	Lipa	651
6	Mysłów	572
7	Nowe Rochowice	47

8	Płonina	112
9	Pótwisie	57
10	Radzimowice	14
11	Sady Dolne	375
12	Sady Górne	458
13	Stare Rochowice	370
14	Świny	252
15	Wierzchosławice	816
16	Wierzchosławiczki	50
17	Wolbromek	530
SUMA		5 234

Źródło: opracowanie własne

W ramach wyznaczenia stopnia degradacji obszarów gminy, w oparciu o **uwarunkowania społeczne**, przeprowadzono analizę wskaźników ilości osób korzystających z zasiłków. Niniejsze działanie ma na celu udokumentowanie stopnia wykluczenia społecznego, ze względu na to, iż zasiłki odnosiły się do liczebności osób długotrwale wykluczonych (zasiłki stałe), osób posiadających określone trudności życiowe, skoncentrowane w pewnym czasie (zasiłki okresowe) oraz osób korzystających z zasiłków celowych. Pomoc na dożywianie dzieci stanowiła wskaźnik badania sytuacji materialnej i finansowej rodzin oraz zapotrzebowanie na korzystanie z niefinansowej formy pomocy na rzecz dzieci, objętych programem dożywiania. Z kolei wskaźnik bezrobocia pozwala na określenie stopnia wykluczenia społecznego oraz możliwość wystąpienia innych negatywnych zjawisk społecznych (np. uzależnienia, przemocy w rodzinie). Bezrobocie, ze względu na współistnienie z innymi negatywnymi zjawiskami społecznymi, może powodować również wzrost przestępczości, a w następstwie konieczność nasilenia interwencji policyjnych. Liczba „Niebieskich Kart” oraz postępowań prowadzonych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pozwala nakreślić obraz występowania negatywnych zjawisk społecznych na analizowanym obszarze. Wskaźnikiem uzupełniającym analizy w zakresie wyznaczania obszaru zdegradowanego był wiek produkcyjny jako zmienna determinująca potencjały obszaru oraz wiek poprodukcyjny (wzrost liczby osób starszych oraz wysokie prawdopodobieństwo objęcia osób opieką będącą zadaniem gminy) jako zmienna determinująca deficyty w najbliższej przyszłości, ze względu na stopień obciążenia demograficznego obszaru, na którym podejmowane będą działania rewitalizacyjne.

Ważnymi wskaźnikami, które należy traktować jako uzupełnienie prowadzonych analiz w wyznaczeniu obszaru zdegradowanego są dane w ramach **uwarunkowań gospodarczych**, gdzie analizie poddano współczynnik przedsiębiorczości jako liczby podmiotów gospodarczych przypadających na zamieszkuje dany obszar liczbę ludności, a także współczynnik rozwoju przedsiębiorczości jako możliwości samodzielnego działania mieszkańców i potencjałów obszaru do zakładania własnych

działalności gospodarczych. Wyższy wskaźnik przedsiębiorczości oznacza większą aktywność społeczną w rozwoju gospodarczym badanego obszaru.

W obrębie **uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych** za czynnik determinujący obszar jako teren zdegradowany uznano wskaźnik dostępności do obiektów publicznych. Obecność obiektów kulturalno-rekreacyjnych czy sportowych stanowi o potencjale rozwojowym społeczności zamieszkującej dany obszar, w którym taka infrastruktura istnieje. Jednakże, uwzględniając potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, istotne znaczenie w procesie rewitalizacyjnym ma dostępność obiektów dla osób niepełnosprawnych, mieszkańców o ograniczonej sprawności ruchowej oraz innych dysfunkcji wpływających na niemożność korzystania z obiektów publicznych.

Zgodnie definicją zawartą w par. 3 pkt 6 rozporządzenia¹, budynkiem użyteczności publicznej jest budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej lub społecznej. Analizując obiekty kulturalno-sportowe, tj. sale sportowe, instytucje kultury, obiekty sportowe należy wskazać, iż powinny one być dostępne w celu realizacji potrzeb mieszkańców, gdyż możliwość realizacji oczekiwań społecznych na analizowanych obszarach jest powiązana z dostępnością obiektów. W szczególności dostępność odnosi się do osób wykluczonych ze względu na występujące dysfunkcje. W związku z tym niniejszy wskaźnik został wzięty pod uwagę w kontekście działań rewitalizacyjnych odnoszących się do uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych.

Dostępność jest uwarunkowaniem intermodalnym, odnoszącym się do kwestii rozwiązań architektonicznych, cyfrowych i komunikacyjno-informacyjnych, co ma zdecydowany związek z potencjałami danego obszaru w ramach rewitalizacji. Dodatkowo na obszarze wiejskim, w analizie ilościowej wyznaczenia obszaru zdegradowanego, uwzględniono również wskaźnik dostępności komunikacyjnej mierzonej jako liczba dziennych kursów komunikacji publicznej, gdyż ważnym aspektem związanym z gwarantowaniem wysokiej jakości życia jest możliwość przemieszczania się osób, w celu załatwiania spraw. Dostępność komunikacyjna obszaru stanowi o jego znacznym potencjale osiedleńczym, wpływa na ograniczone wysiedlanie, a w przypadku braku komunikacji publicznej może być wysokim czynnikiem wpływającym na późniejszą degradację i wyludnianie oraz utracenie atrakcyjności pod względem osiedleńczym.

¹Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2019 poz. 1065).

Jakość środowiska przyrodniczego i naturalnego stanowi istotny element świadczący o potencjale regionalnym w kontekście odpowiedniej jakości życia oraz potencjału obszaru pod względem osiedlania się mieszkańców. Ważnym aspektem **uwarunkowań środowiskowych** jest wskaźnik zanieczyszczenia azbestem. Dane dotyczące ilości azbestu na obszarze gminy pozwalają na wyznaczenie obszaru zdegradowanego, gdyż występowanie azbestu świadczy o źródle zanieczyszczenia, które negatywnie wpływa na zdrowie mieszkańców.

Z kolei uwzględniając **uwarunkowania techniczne** w ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego na terenie gminy Bolków wzięto pod uwagę wskaźnik potencjalnego zużycia technicznego budynków jako utratę wartości budowlanej wynikającej z upływu czasu. Degradacja budynków mieszkalnych stanowi również informację o sytuacji finansowej ludności zamieszkującej obszar zdegradowany. Wyższy wskaźnik potencjalnego zużycia technologicznego budynków niesie za sobą informację o niższych możliwościach finansowych osób zamieszkujących te budynki. Analiza tego wskaźnika określa także wielkość zapotrzebowania na prace remontowe oraz charakteryzuje podobszar z dużą częstotliwością występowania zdegradowanych budynków jako obszar mało atrakcyjny do zamieszkania, co w efekcie przekłada się na niski potencjał społeczno-gospodarczy i brak potencjalnych możliwości rozwojowych.

Wyznaczając obszar zdegradowany należy uwzględnić przede wszystkim czynniki społeczne, które w połączeniu z analizą innych uwarunkowań dają możliwość określenia pełnego obrazu degradacji oraz wykluczenia społecznego mieszkańców danego obszaru. Analizowane wskaźniki w obrębie uwarunkowań gospodarczych, przestrzenno-funkcyjnych, środowiskowych i technicznych wpływają poniekąd na uwarunkowania społeczne i odwrotnie. Dostęp do komunikacji publicznej, obiektów użyteczności sportowo-rekreacyjnej, niski stopień degradacji technicznej budynków to niektóre uwarunkowania, które charakteryzują podobszar jako miejsce atrakcyjne do osiedlania się. I odwrotnie - uwarunkowania społeczne mają wpływ na pozostałe obszary. Pełna analiza ilościowa, która uzupełniona zostanie o badania jakościowe stworzy możliwość wyznaczenia obszaru zdegradowanego pod wieloma aspektami, a tym samym pozwoli na zakwalifikowanie go do obszaru objętego procesem rewitalizacyjnym.

Celem wyznaczenia obszarów, na których występują czynniki kryzysowe, przeprowadzono szczegółową analizę wskaźników – mierników ilościowych i jakościowych, kwerendę wiedzy eksperckiej zawartej, m.in. w dokumentach strategicznych gminy Bolków. Analiza rozkładu wartości wskaźników została oparta o kryterium wartości średniej danego wskaźnika, przy czym wyższe wartości danego wskaźnika w większości obrazują deficyty występujące na analizowanym obszarze. Dane ilościowe zostały pozyskane z Urzędu Miejskiego w Bolkowie oraz od innych jednostek organizacyjnych gminy (np. z Gminno-Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolkowie).

W ramach prowadzonych analiz przyjęto, iż **daną referencyjną była średnia arytmetyczna dla badanego wskaźnika**. Zgodnie z przyjętą metodologią deprivacja rozumiana była jako stan (materialny lub niematerialny) na terenie jednostki, który nie zapewnia egzystencji i funkcjonowania przyjętych w danym społeczeństwie i wskazujący odstępstwo od średniej dla badanej gminy.

Analiza wskaźników diagnostycznych została dokonana z wykorzystaniem brytyjskiej metodologii bazującej na wskaźniku wielowymiarowej degradacji społecznej, czyli metodologii wskaźnika deprawacji wielowymiarowej IMD (ang. Index of Multiple Deprivation)², przy czym analizy zostały przeprowadzone w odniesieniu do wskaźników możliwych do pozyskania z publicznych baz danych, pozwalających na ich analizę w ujęciu do przyjętych jednostek analitycznych. Metodologia wskaźnika deprawacji wielowymiarowej IMD opiera się na założeniu, iż analiza poszczególnych obszarów pozwala na określenie szczególnego natężenia problemów w poszczególnych uwarunkowaniach. Wynika to z założenia, iż negatywne zjawiska są ze sobą powiązane, a ich występowanie przenika się, powodując większy stopień wykluczenia mieszkańców. Analiza poszczególnych wskaźników opiera się na następującej zależności:

- **3 punkty (kolor czerwony)**, a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono, do wartości ogólnej punktów przyznawanych za kolor czerwony, powinien zostać dopisany dodatkowo jeden punkt. Uzyskana wartość sumaryczna staje się podstawą do dopisania kolejnego punktu w przypadku wykrycia trzeciego obszaru oznaczonego na czerwono w danej jednostce analitycznej, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Niniejszy proces sumowania wartości powinien zostać powtórzony w odniesieniu do kolejnych obszarów oznaczonych na czerwono.
- **2 punkty (kolor żółty)**,
- **1 punkt (kolor zielony)**.

W ramach wyznaczania wartości średniej koncentracji problemów społecznych na danych obszarze przyjęto ekspercki **wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym (30% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stałej od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej)**. W przypadku wartości stałych powyżej 5 punktów przyjęto odchylenie na poziomie 15%, ze względu na węższe spektrum oddziaływania zjawisk. Należy podkreślić, iż przyjęty sposób obliczeń zakłada nakładanie się problemów społecznych, które w przypadku wielokrotnego wystąpienia na danym obszarze sprawiają, iż staje się on obszarem o wysokiej liczbie

² Zastosowanie metodologii Index of Multiple Deprivation przy delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostało opisane w dokumencie *Delimitacja krok po kroku Metoda wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji*, praca zbiorowa pod redakcją W. Jarczewskiego z Instytutu Rozwoju Miast, Warszawa 2017 r.

deficytów utrudniających możliwość prowadzenia aktywizacji społecznej mieszkańców i wprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej.

Wyliczenia IMD dla poszczególnych obszarów, obejmujących ulice na obszarze miejskim oraz sołectwa na obszarze wiejskim, były dokonywane poprzez określenie wielkości koncentracji problemów społecznych w poszczególnych obszarach w ramach każdej z badanych jednostek. Poprzez wyliczenie średnich określono obszary, w których natężenie poszczególnych problemów jest wysokie lub niskie. Wyliczenia dokonano za pomocą punktów, które przyznawane są kolorom: czerwony (3 punkty), żółty (2 punkty), zielony (1 punkt). Podjęto założenie, iż wysokie nasilenie negatywnych zjawisk w ramach poszczególnych problemów społecznych występujących na określonych obszarach, powoduje proporcjonalne narastanie nasilenia stopnia wykluczenia oraz zjawisk kryzysowych na danym obszarze. W związku z tym wystąpienie koloru czerwonego w przypadku jednego problemu społecznego na danym obszarze oznacza uzyskanie 3 punktów, jednakże wystąpienie kolejnego problemu będzie premiowane 4 punktami (3 +1 punkt), a trzeciego problemu 5 punktami (3 + 1 + 1). Pozwala to na szczególne wskazanie obszarów kryzysowych na terenie gminy.

III.2 Ogólna charakterystyka gminy Bolków

Gmina Bolków to gmina miejsko-wiejska w południowo-zachodniej Polsce, w województwie dolnośląskim, w powiecie jaworskim. Obejmuje teren o powierzchni 153 km², położony na wysokości 260 – 550 m n.p.m. Podstawowym atutem gminy Bolków jest jej korzystne położenie geograficzne, urozmaicone ukształtowanie terenu oraz szereg atrakcji turystycznych i przyrodniczych. Gminę Bolków tworzy miasto Bolków oraz 17 sołectw: Gorzanowice, Grudno, Jastrowiec, Kaczorów, Lipa, Mysłów, Nowo Rochowice, Płonina, Półwsie, Radzimowice, Sady Dolne, Sady Górne, Stare Rochowice, Świny, Wierzchosławice, Wierzchosławiczki oraz Wolbromek.

Gmina Bolków położona jest na jednym z najważniejszych ciągów drogowych w południowo - zachodniej części kraju, tzw. trasie sudeckiej, łączącej Karkonosze z aglomeracją wrocławską. Bolków leży w odległości ok. 70 km od Wrocławia i ok. 30 km od Jeleniej Góry, Wałbrzycha i Legnicy co sprawia, że sieć połączeń drogowych jest bardzo dobrze rozwinięta. W 2018 r. oddano do użytku nowy odcinek drogi szybkiego ruchu S-3 z węzłem w Sadach Dolnych, która docelowo ma połączyć port w Świnoujściu z granicą państwa w Lubawce. W grudniu 2019 r. została oddana do użytku obwodnica Bolkowa w ciągu drogi krajowej DK-5, co spowodowało wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miasta i otworzyło nowe możliwości dla rozwoju turystyki w gminie. Tereny gminy są w szczególności obszarami rolniczymi, co sprzyja rozwojowi agroturystyki oraz stwarza dogodne warunki do uprawiania aktywnego wypoczynku. Walory przyrodnicze traktuje się jako jeden z głównych czynników przyciągających turystów. Na terenie gminy Bolków można wyróżnić obszary częściowo

objęte prawną ochroną przyrody, w formie parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody oraz pomników przyrody.

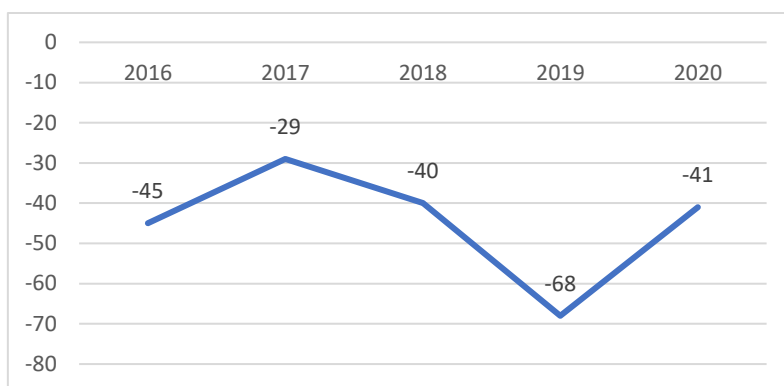
W 2020 r. gminę Bolków zamieszkiwało łącznie 9 917 mieszkańców, w tym na obszarze miejskim – 4 671 osób, a na obszarze wiejskim – 5 246 osób. W porównaniu z rokiem 2016 liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 621 osób. Od kilku lat w gminie utrzymuje się tendencja spadkowa liczby ludności, co jest skutkiem ujemnego salda migracji oraz ujemnego przyrostu naturalnego. W 2020 r. w gminie Bolków urodziło się 92 dzieci, a zmarło 133 (przyrost naturalny – 41). Niniejszy proces można ocenić jako negatywne uwarunkowanie występujące na terenie gminy, gdyż wpływa na wyludnianie się gminy, a także zmniejszanie potencjału rozwojowego. W ramach struktury demograficznej mieszkańców w podziale na grupy funkcjonalne na terenie gminy Bolków w 2020 r. odnotowano 18,51% ludności w wieku przedprodukcyjnym, 59,31% ludności w wieku produkcyjnym oraz 22,18% ludności w wieku poprodukcyjnym. Proces zachodzących zmian demograficznych wpływa na wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Niniejszy wskaźnik w latach 2016-2020 wzrósł o 5,5 punktów procentowych. Oznacza to, że wraz ze spadkiem liczby mieszkańców gminy wzrasta jednocześnie liczba osób starszych ją zamieszkujących. Proces starzenia się społeczeństwa jest tendencją ogólnopolską i zjawiskiem niekorzystnym w kontekście rozwoju gospodarczego gminy. Zjawisko to wymusza na samorządach realizację odpowiedniej polityki senioralnej, która w obszarze rewitalizacyjnym powinna również zostać uwzględniona jako czynnik determinujący strefę uwarunkowań społecznych.

III.3 Analiza uwarunkowań społecznych

W ramach oceny uwarunkowań społecznych przeanalizowano wskaźniki demograficzne dotyczące liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym, a także analizie poddano wskaźniki dotyczące pomocy społecznej, tj.: liczba przyznanych zasiłków (stałych, okresowych, celowych), liczba dzieci korzystających z pomocy na dożywianie, liczba osób bezrobotnych, a także liczba osób, które zostały poddane procedurze „Niebieska Karta” i wobec których toczy się postępowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego lub Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Analiza powyższych wskaźników pozwoliła na wskazanie podobszarów kryzysowych, gdzie kumulacja negatywnych zjawisk społecznych jest największa.

Jak wspomniano wcześniej, **na terenie gminy Bolków odnotowuje się spadek liczby ludności ogółem.** W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 7,7%. Wynika to z utrzymującego się ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji. W 2020 r. urodziło się 92 dzieci, a zmarły 133 osoby. **Współczynnik przyrostu naturalnego w analizowanym okresie ostatnich 5 lat wykazuje wartości ujemne.**

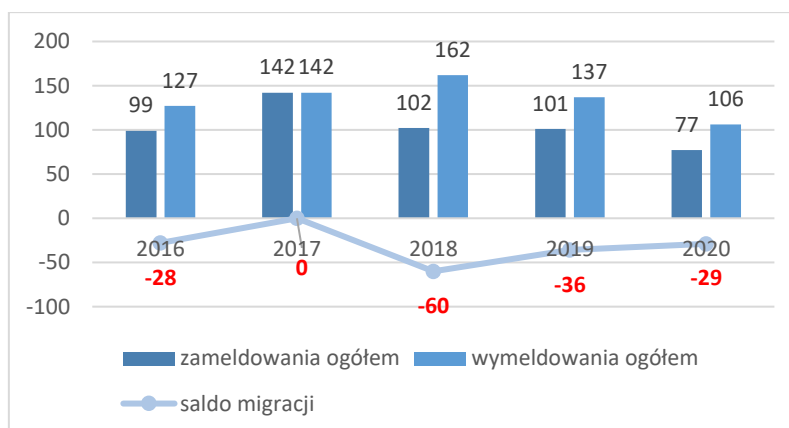
Wykres 1 Przyrost naturalny w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Zachodzące zmiany demograficzne są wynikiem naturalnego ruchu społecznego, który w przypadku gminy Bolków może budzić implikacje w przyszłości. Liczba osób, które wymeldowują się z gminy przyjmuje tendencję wyższą, niż liczba meldujących się. Wówczas saldo migracji przyjmuje wartości ujemne. **W ostatnich latach jedynie w 2017 r. saldo migracji wyniosło 0, w pozostałych latach przyjmowało wartości ujemne.**

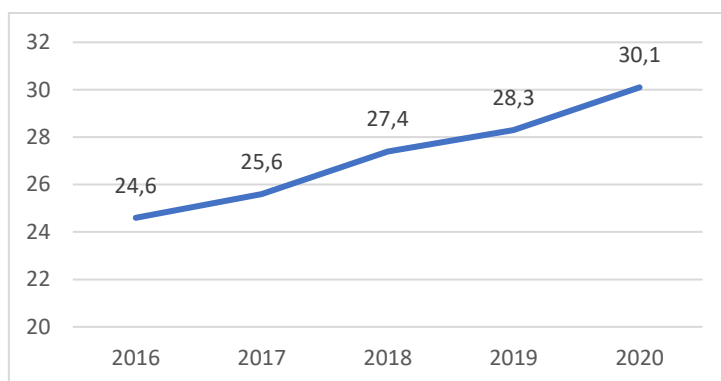
Wykres 2 Zameldowania i wymeldowania oraz saldo migracji w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

W 2020 r. gminę Bolków zamieszkiwało 2 220 osób w wieku poprodukcyjnym. Za symptom procesu starzenia się społeczeństwa przyjęto wskaźnik obciążenia demograficznego, liczony jako stosunek ludzi w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. **Na przestrzeni analizowanych lat 2016-2020 współczynnik obciążenia demograficznego w gminie wzrósł o 5,5 punktów procentowych.**

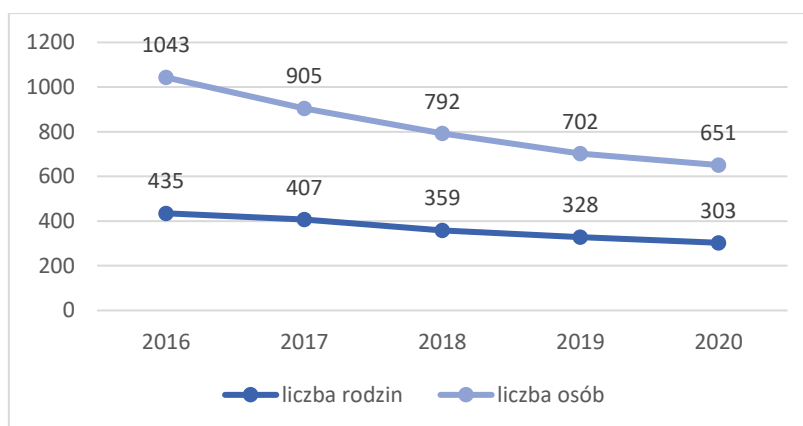
Wykres 3 Współczynnik obciążenia demograficznego w gminie Bolków w latach 2016 – 2020

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Analiza uwarunkowań społecznych dotyczy również sytuacji osób korzystających z pomocy społecznej, które z różnych powodów korzystają z pomocy finansowej i niefinansowej gminy. Niewątpliwie duży wpływ na korzystanie z pomocy społecznej ma sytuacja związana z zatrudnieniem i zamożnością rodziny. Niekiedy jednak ze względu na nieprzewidywalne zdarzenia losowe, chwilową utratę pracy, nagłą chorobę osoby zmuszone są skorzystać z pomocy. **W gminie Bolków odnotowuje się systematyczny spadek liczby osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej.** W 2020 r. na podstawie wydanych decyzji z pomocy społecznej skorzystało 400 osób. W porównaniu z rokiem 2016 wydano o 180 decyzji mniej niż w 2020 r. Poprawiająca się sytuacja społeczna mieszkańców przyczyniła się do ogólnego spadku liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej na przestrzeni analizowanych lat 2016-2020 uległa zmniejszeniu o 132 rodziny, przyjmując w 2020 r. wartość 303 rodzin korzystających z pomocy. Tym samym zmniejszyła się liczba osób z tych rodzin (o 392 osoby). W 2020 r. z pomocy społecznej skorzystało 651 osób.

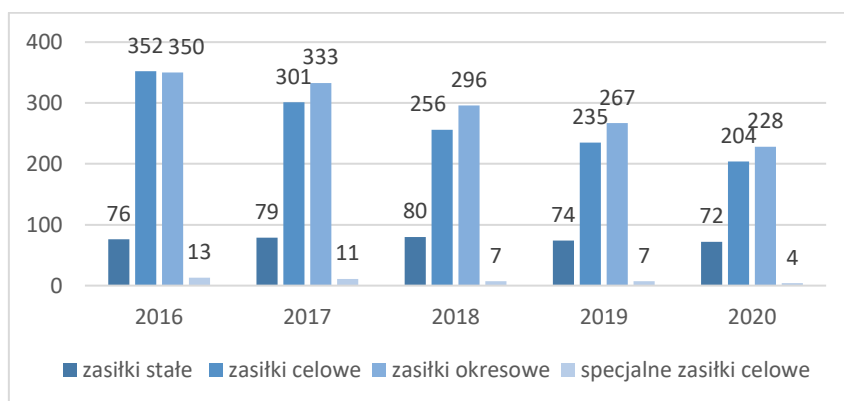
Wykres 4 Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2020

Źródło: dane z Gminno-Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolkowie

O kondycji finansowej rodzin świadczy potrzeba korzystania z finansowego wsparcia w ramach polityki społecznej gminy. Analizowany wskaźnik przyznawanych zasiłków stałych, okresowych i celowych wskazuje na tendencję spadkową, co potwierdza, że **z każdym rokiem mniejsza liczba mieszkańców gminy Bolków korzysta z finansowej pomocy społecznej w tej formie**. W 2020 r. zasiłek stały otrzymały 72 osoby (co wskazuje na niewielki spadek, tylko o 4 osoby), a zasiłek okresowy – 228 osób (mniej o 122 osoby). Z zasiłku celowego skorzystało 204 mieszkańców (mniej o 148 osób), a specjalny zasiłek celowy został przyznany dla 4 osób. z danych wynika, że z zasiłków stałych korzysta większa liczba mieszkańców z terenów wiejskich niż z obszaru miejskiego (42 – obszar wiejski, 25 – obszar miejski). Mniejsza liczba osób korzystających z pomocy społecznej jest zjawiskiem pozytywnym, jednakże wśród osób pozostających beneficjentami pomocy społecznej obserwuje się osoby długotrwale wykluczone, wobec których wymagane jest podjęcie działań rewitalizacyjnych, opartych na procesie aktywizacji społecznej.

Wykres 5 Liczba osób korzystająca z zasiłków w latach 2016-2020

Źródło: dane z Gminno-Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolkowie

Powodem korzystania z pomocy społecznej i pobierania świadczeń rodzinnych jest często niestabilna sytuacja na rynku pracy, jak chociażby prace krótkookresowe, prace na umowę o dzieło lub zlecenie, a co za tym idzie niskie zarobki. Z drugiej strony może wynikać to z biernej i wyuczonej postawy wobec pracy zawodowej, a tym samym z łatwości przeniesienia wartości kariery zawodowej na oczekiwania wobec pomocy społecznej. W przypadkach borykania się z długotrwałą lub ciężką chorobą uniemożliwiającą pracę zawodową, albo też sytuacją kryzysową również osoby potrzebujące zwracają się o pomoc do ośrodka. W większości środowisk objętych świadczeniami pomocy społecznej w formie zasiłków występowało jednocześnie wiele problemów, których rozwiązanie wymaga wsparcia. Poniższa tabela obrazuje powody trudnej sytuacji życiowej oraz liczebność rodzin korzystających z pomocy w 2020 r. Analiza danych wykazała, że **głównym powodem korzystania ze wsparcia pomocy społecznej jest bezrobocie oraz niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych**.

Tabela 4 Główne powody przyznania zasiłków w 2020 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba	
	rodzin	osób w rodzinach
Bezrobocie	228	548
Ubóstwo	16	29
Niepełnosprawność	68	84
Alkoholizm	16	31
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego – ogółem	23	88
W tym: rodziny niepełne	17	50
Długotrwała lub ciężka choroba	23	29

Źródło: dane z Gminno-Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolkowie

Potrzeba korzystania z pomocy na dożywianie dzieci w ramach programów rządowych również wskazuje na kondycję budżetową rodzin korzystających z tego świadczenia. Analiza danych wskazuje, że **wsparcie to otrzymuje większa liczba dzieci z terenów wiejskich (35 dzieci) niż z obszaru miejskiego (15 dzieci). Może świadczyć to o większych potrzebach osób zamieszkujących takie sołectwa jak: Jastrowiec czy Lipa, gdzie liczba osób korzystających z dożywiania jest stosunkowo większa w porównaniu z innymi sołectwami.** W latach 2016-2020 nastąpił spadek liczby osób i dzieci korzystających z pomocy na dożywianie. W 2020 r. z tej formy wsparcia niefinansowego skorzystało 46 rodzin z terenu gminy, w tym 85 dzieci.

Tabela 5 Liczba osób objętych wsparciem dożywiania w gminie Bolków w latach 2016-2020

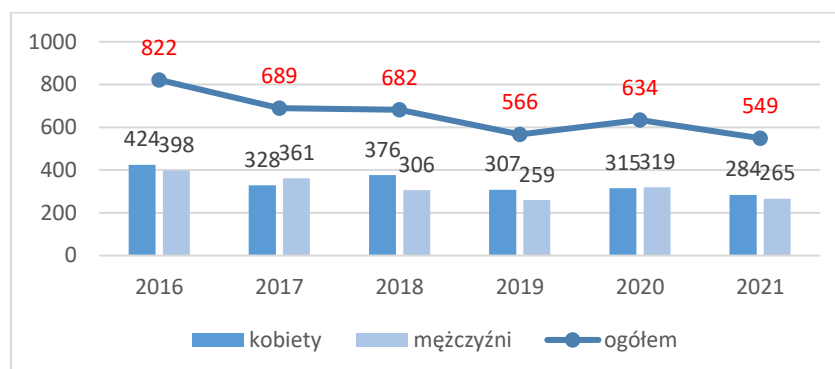
Wskaźnik	2016	2017	2018	2019	2020	Dynamika zmian
Liczba rodzin	76	51	42	39	46	-30
Liczba dzieci	144	93	82	76	85	-59

Źródło: dane z Gminno-Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolkowie

Kolejnym aspektem analizy uwarunkowań społecznych jest poziom bezrobocia na terenie gminy. W 2020 r. w gminie Bolków bezrobocie rejestrowane wynosiło 19,1%, w tym wśród kobiet 21,3% a wśród mężczyzn 17,3%. **Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy ulegała zmniejszeniu w analizowanych latach 2016-2019.** Rok 2020 był trudnym okresem w dziejach świata, w którym pandemia koronawirusa zdeterminowała wszystkie obszary życia społecznego. Znacząco wpłynęła na sytuację gospodarczą kraju i przyczyniła się do wzrostu poziomu bezrobocia. W 2020 r. odnotowano w gminie wzrost liczby osób pozostających bez zatrudnienia o 68 osób (w tym 60 mężczyzn). Jednakże **w 2021 r. rozpoczął się proces stabilizacji gospodarczej, co przełożyło się na spadek ogólnego poziomu bezrobocia.** Liczba osób bezrobotnych w gminie Bolków spadła wówczas o 85 osób (w tym 31 kobiet i 54 mężczyzn), a stopa bezrobocia była niższa niż przed pandemią. Poprawa sytuacji na rynku

pracy świadczy o dobrej kondycji gospodarczej regionu Bolkowa i całej gminy, ale ważne jest skoncentrowanie uwagi w odniesieniu do osób długotrwale pozbawionych pracy.

Wykres 6 Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Bolków w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Często z poziomem bezrobocia związane są inne negatywne zjawiska społeczne, do których zalicza się uzależnienia czy przemoc w rodzinie. Zjawiska te wzajemnie na siebie oddziałują sprawiając, że zwiększa się prawdopodobieństwo ich wystąpienia łącznie. Z analizy danych wynika, że liczba osób, które podlegały procedurze „Niebieska Karta” z terenu gminy, w analizowanych latach 2018-2021, wynosiła przybliżone wartości. W 2018 r. odnotowano 33 procedur „Niebieska Karta”, w 2019 r. – 32, w 2020 r. – 36, a w 2021 r. – 31. **Widoczny niewielki wzrost liczby „Niebieskich Kart” w 2020 r. mógł wynikać z sytuacji izolacji domowej, trudnej sytuacji na rynku pracy, jak również nasileniu się obaw, lęków i problemów psychicznych wywołanych pandemią.** Dane ogólnopolskie wskazują, że okres izolacji pandemicznej wpłynął niekorzystnie na stan zdrowia Polaków, obniżenie ich poczucia bezpieczeństwa, pojawiające się lęki zdrowotne itp. Dodatkowo niestabilna sytuacja na rynku pracy przyczyniła się do wzrostu liczby osób nadużywających alkoholu oraz może być powodem wzrostu liczby procedur „Niebieska Karta” na terenie gminy. Warto podkreślić, że uzależnienie oraz występowanie przemocy domowej jest zjawiskiem trudnym do zdiagnozowania i jeszcze trudniejszym do zewidencjonowania. W dalszym ciągu alkoholizm i przemoc należą do „problemów wstydliwych”, a ich ewidencjonowanie często nie oddaje skali rzeczywistego problemu społecznego.

Zdiagnozowane, powyższe wskaźniki w obszarze uwarunkowań społecznych, zostały wykorzystane do wyznaczenia obszaru kryzysowego na terenie gminy Bolków. Ważna w kontekście diagnozy jest analiza dostępu do usług publicznych w gminie Bolków, które w znacznej mierze decydują o jakości życia mieszkańców, ponieważ umożliwiają zaspokojenie wielu potrzeb na poziomie pierwszego i drugiego rzędu. O sytuacji społecznej decydują również inne czynniki, które wpływają na jakość życia mieszkańców. Należą do nich m.in. dostęp do placówek oświatowych, dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, działalność instytucji kultury czy poziom bezpieczeństwa publicznego.

Na terenie gminy Bolków działają następujące jednostki oświatowe, dla których gmina jest organem prowadzącym: Szkoła Podstawowa im. II Armii Wojska Polskiego w Bolkowie, Szkoła Podstawowa w Kaczorowie, Szkoła Podstawowa w Lipie, Szkoła Podstawowa w Sadach Górnych oraz Przedszkole Samorządowe w Bolkowie. Dodatkowo na terenie gminy funkcjonuje Niepubliczny Punkt Przedszkolny i Gminno-Miejski Zespół Obsługi Szkół w Bolkowie. Budynki szkolne i otoczenie wokół placówek zarządzane przez dyrektorów jednostek oświatowych spełniają podstawowe wymogi bezpieczeństwa oraz higieny i pracy. Gmina Bolków realizuje zadania oświatowe wynikające z ustaw i rozporządzeń wykonawczych, poprzez zabezpieczenie działalności przedszkoli i szkół podstawowych, a także zapewnienie dostępności do edukacji dla uczniów niepełnosprawnych, finansując dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół poza terenem gminy. Szkoła Podstawowa w Bolkowie posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę edukacyjno-sportową. Pozostałe placówki nie dysponują salami gimnastycznymi w pełnych wymiarach, zajęcia w-f odbywają się w salach wynajmowanych, które zlokalizowane są w innym miejscu niż szkoła. Szkoły wyposażone są w pracownie komputerowe, posiadają dostęp do Internetu, dysponują różnorodnymi urządzeniami technologicznymi. Uczniom umożliwia się korzystanie z pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Szkoły realizują również specjalistyczne zajęcia z zakresu rewalidacji, logopedii, a także zajęcia wyrównawcze i korekcyjno-kompensacyjne. Z uwagi na narastające problemy finansowe oraz spadek liczby uczniów system edukacji niejednokrotnie zmagają się z wieloma trudnościami. Szkoły na obszarach wiejskich posiadają ograniczone możliwości finansowania swojej podstawowej działalności. Widoczny jest brak odpowiedniej infrastruktury edukacyjnej (np. sal gimnastycznych). Ponadto budynki szkolne ulegają degradacji w skutek braku systematycznych remontów, brak jest działań zmierzających do dostosowywania pomieszczeń do potrzeb dzieci ze szczególnymi potrzebami. Ograniczenia finansowe nie pozwalają na rozbudowę, modernizację czy termomodernizację wiejskich placówek oświatowych. W kontekście rewitalizacji zasadne wydaje się zwrócenie uwagi na techniczne problemy wiejskich placówek oświatowych, gdyż w społeczności wiejskiej to one pełnią najczęściej jedyne funkcje edukacyjne i kulturalne.

Zadania na rzecz zabezpieczenia ładu i porządku publicznego oraz zwalczania przestępczości na terenie gminy realizuje Komenda Powiatowa Policji w Jaworze. Na terenie gminy Bolków znajduje się Komisariat Policji w Bolkowie. Z kolei zadanie własne gminy w zakresie ochrony przeciwpożarowej realizowane jest za pomocą JOT (jednostek operacyjno-technicznych) wyłonionych ze składu ochotniczych straży pożarnych. Działalność Policji na terenie gminy Bolków skupia się na prowadzeniu działań prewencyjnych oraz profilaktycznych. W 2020 r. policjanci Komisariatu Policji w Bolkowie przeprowadzili łącznie 3 050 interwencji, w tym w miejscach publicznych 2 957 i 93 w warunkach domowych. Wylegitymowali 6 961 osób, zatrzymali 60 dowodów rejestracyjnych i 14 prawo jazdy,

przeprowadzili 726 kontroli pojazdów, zatrzymali na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu 115 sprawców przestępstw oraz wykonali 114 doprowadzeń osób do aresztu. **W ostatnich latach odnotowuje się systematyczny wzrost liczby podejmowanych interwencji na terenie gminy, głównie w miejscach publicznych.**

Tabela 6 Liczba podejmowanych działań prewencyjnych w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba interwencji – łącznie	2 065	2 114	3 050
Interwencje w miejscach publicznych	1 725	2 000	2 957
Interwencje domowe	340	114	93
Liczba wylegitymowanych	5 584	6 676	6 961
Liczba zatrzymanych dowodów rejestracyjnych	40	52	60
Liczba zatrzymanych praw jazdy	28	20	14
Liczba przeprowadzonych kontroli pojazdów	b.d.	b.d.	726
Liczba zatrzymanych sprawców przestępstw	98	126	115

Źródło: Raporty o stanie Gminy Bolków za rok 2018, 2019 i 2020

Na terenie gminy funkcjonują jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, które działają lokalnie na rzecz miejscowej społeczności oraz przy wystąpieniu szerszych działań ratowniczych. Na terenie gminy zarejestrowanych jest 9 jednostek OSP, tj. w Bolkowie, Kaczorowie, Lipie, Mysłowie, Sadach Dolnych, Sadach Górnych, Starych Rochowicach, Wierzchosławicach oraz w Wolbromku.

Tabela 7 Statystyka wyjazdów do zdarzeń jednostek OSP z terenu gminy Bolków w 2020 r.

Jednostka	KSRG	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Razem
OSP Stare Rochowice	TAK	39	85	7	131
OSP Sady Dolne	TAK	21	40	5	66
OSP Kaczorów	TAK	15	69	7	91
OJRG Bolków	NIE	34	106	8	148
OSP Lipa	NIE	4	26	0	30
OSP Wolbromek	NIE	1	2	0	3
OSP Wierzchosławice	NIE	8	5	0	13
OSP Mysłów	NIE	14	53	2	69
OSP Sady Górne	NIE	1	1	0	2

Źródło: Komenda Powiatowa PSP w Jaworze

Podsumowując przeprowadzoną analizę uwarunkowań społecznych oraz biorąc pod uwagę konieczność kompleksowego zdiagnozowania wszystkich obszarów występujących w gminie, zarówno na obszarze miejskim oraz wiejskim, poniżej przeprowadzono kompleksową analizę danych liczbowych. Niniejsza analiza pozwala na wskazanie obszarów o wysokim stopniu degradacji, ze względu na występowanie problemów społecznych. Pozwala ona na wskazanie obszarów wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych. W zaprezentowanych tabelach przeanalizowane

zostały dane odnoszące się do bezrobocia, liczby przyznanych świadczeń społecznych (zasiłków), liczby dzieci korzystających z pomocy na dożywianie, liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym, a także podjętych procedur „Niebieska Karta” i liczby postępowań GZI/GKRPA. Przeprowadzona diagnoza pozwala wskazać koncentrację problemów społecznych mających wysoki wpływ na jakość życia mieszkańców.

Tabela 8 Uwarunkowania społeczne – zestawienie danych dla obszaru miejskiego w gminie Bolków

Lp.	Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik								Postępowania GZI oraz GKRPA
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywianie dzieci	Bezrobocie	Wiek przed - produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Niebieskie Karty	
			Liczba osób								
1	1 Maja	52								1	2
2	Bema	58									
3	Bolka	76	1						2		
4	Demokratyczna	27									
5	Farbiarska	51	2						1		
6	Jagiellońska	23									
7	Jaworska	190	2	2	4		2				1
8	Jeleniogórska	165		3	2		2				1
9	Kamiennogórska	231	2	4	4		4		15		1
10	Kolejowa	274	3	6	7		5	1	1	1	3
11	Kopernika	85		5	5		3	2		2	1
12	Kościuszki	77	1	9	10	1	2	7		1	2
13	Kraszewskiego	91	1	7	7		5	2			1
14	Lipowa	47									
15	Ludowa	118									
16	Mickiewicza	31									
17	Młynarska	25									
18	Niepodległości	205	1	5	6	2	2	3	3	2	4
19	Piastowska	86		6	6		2	3			
20	Plac Jana Pawła II	1									
21	Pogodna	4									

22	Polna	207		4	4		2	2			1
23	Poniatowskiego	26									
24	Poprzeczna	13									
25	Republikańska	145	1	9	9		6	2	1		3
26	Reymonta	169	1	3	4	2	3	5	1		
27	Robotnicza	47		2	2	1	1	1			
28	Rycerska	251		11	11		7	4	2	2	1
29	Rynek	367	2	24	26		10	11	4		1
30	Sienkiewicza	578	7	42	43	5	22	16	4	4	9
31	Słoneczna	15									
32	Słowackiego	138								1	3
33	Spacerowa	4									
34	Szpitalna	134		14	14		6	6			
35	Ścieżka	6									
36	Świerkowa	11									
37	Tęczowa	41									
38	Waryńskiego	44									
39	Widokowa	61									
40	Wiśniowa	52		2	2	2	0	1			
41	Wolbromska	46	1	7	7	2	5	2		3	2
42	Wspólna	35		7	7		4	3			
43	Wysokogórska	292		2	1		1		1		1
44	Żeromskiego	62								1	1
SUMA		4661	25	174	181	15	94	71	35	18	38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Tabela 9 Uwarunkowania społeczne – wskaźnik IMD dla obszaru miejskiego w gminie Bolków

Lp.	Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik									IMD społeczne
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywianie dzieci	Bezrobocie	Wiek przed - produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Niebieskie Karty	Postępowania GZI oraz GKRPA	
			Liczba osób									
1	1 Maja	52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,92	3,85	18
2	Bema	58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
3	Bolka	76	1,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,63	0,00	0,00	18
4	Demokratyczna	27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
5	Farbiarska	51	3,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,96	0,00	0,00	18
6	Jagiellońska	23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
7	Jaworska	190	1,05	1,05	2,11	0,00	1,05	0,00	0,00	0,00	0,53	17
8	Jeleniogórska	165	0,00	1,82	1,21	0,00	1,21	0,00	0,00	0,00	0,61	13
9	Kamiennogórska	231	0,87	1,73	1,73	0,00	1,73	0,00	6,49	0,00	0,43	20
10	Kolejowa	274	1,09	2,19	2,55	0,00	1,82	0,36	0,36	0,36	1,09	23
11	Kopernika	85	0,00	5,88	5,88	0,00	3,53	2,35	0,00	2,35	1,18	29
12	Kościuszki	77	1,30	11,69	12,99	1,30	2,60	9,09	0,00	1,30	2,60	44
13	Kraszewskiego	91	1,10	7,69	7,69	0,00	5,49	2,20	0,00	0,00	1,10	29
14	Lipowa	47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
15	Ludowa	118	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
16	Mickiewicza	31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
17	Młynarska	25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
18	Niepodległości	205	0,49	2,44	2,93	0,98	0,98	1,46	1,46	0,98	1,95	32
19	Piastowska	86	0,00	6,98	6,98	0,00	2,33	3,49	0,00	0,00	0,00	18
20	Plac Jana Pawła II	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
21	Pogodna	4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11

22	Polna	207	0,00	1,93	1,93	0,00	0,97	0,97	0,00	0,00	0,48	11
23	Poniatowskiego	26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
24	Poprzeczna	13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
25	Republikańska	145	0,69	6,21	6,21	0,00	4,14	1,38	0,69	0,00	2,07	37
26	Reymonta	169	0,59	1,78	2,37	1,18	1,78	2,96	0,59	0,00	0,00	20
27	Robotnicza	47	0,00	4,26	4,26	2,13	2,13	2,13	0,00	0,00	0,00	23
28	Rycerska	251	0,00	4,38	4,38	0,00	2,79	1,59	0,80	0,80	0,40	29
29	Rynek	367	0,54	6,54	7,08	0,00	2,72	3,00	1,09	0,00	0,27	29
30	Sienkiewicza	578	1,21	7,27	7,44	0,87	3,81	2,77	0,69	0,69	1,56	53
31	Słoneczna	15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
32	Słowackiego	138	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,72	2,17	18
33	Spacerowa	4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
34	Szpitalna	134	0,00	10,45	10,45	0,00	4,48	4,48	0,00	0,00	0,00	18
35	Ścieżka	6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
36	Świerkowa	11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
37	Tęczowa	41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
38	Waryńskiego	44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
39	Widokowa	61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
40	Wiśniowa	52	0,00	3,85	3,85	3,85	0,00	1,92	0,00	0,00	0,00	18
41	Wolbromska	46	2,17	15,22	15,22	4,35	10,87	4,35	0,00	6,52	4,35	44
42	Wspólna	35	0,00	20,00	20,00	0,00	11,43	8,57	0,00	0,00	0,00	18
43	Wysokogórska	292	0,00	0,68	0,34	0,00	0,34	0,00	0,34	0,00	0,34	12
44	Żeromskiego	62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,61	1,61	18
SUMA		4661	16,35	124,03	127,59	14,64	66,19	53,07	17,12	17,26	26,59	18,75

Źródło: opracowanie własne

METODOLOGIA INDEX OF MULTIPLE DEPRIVATION

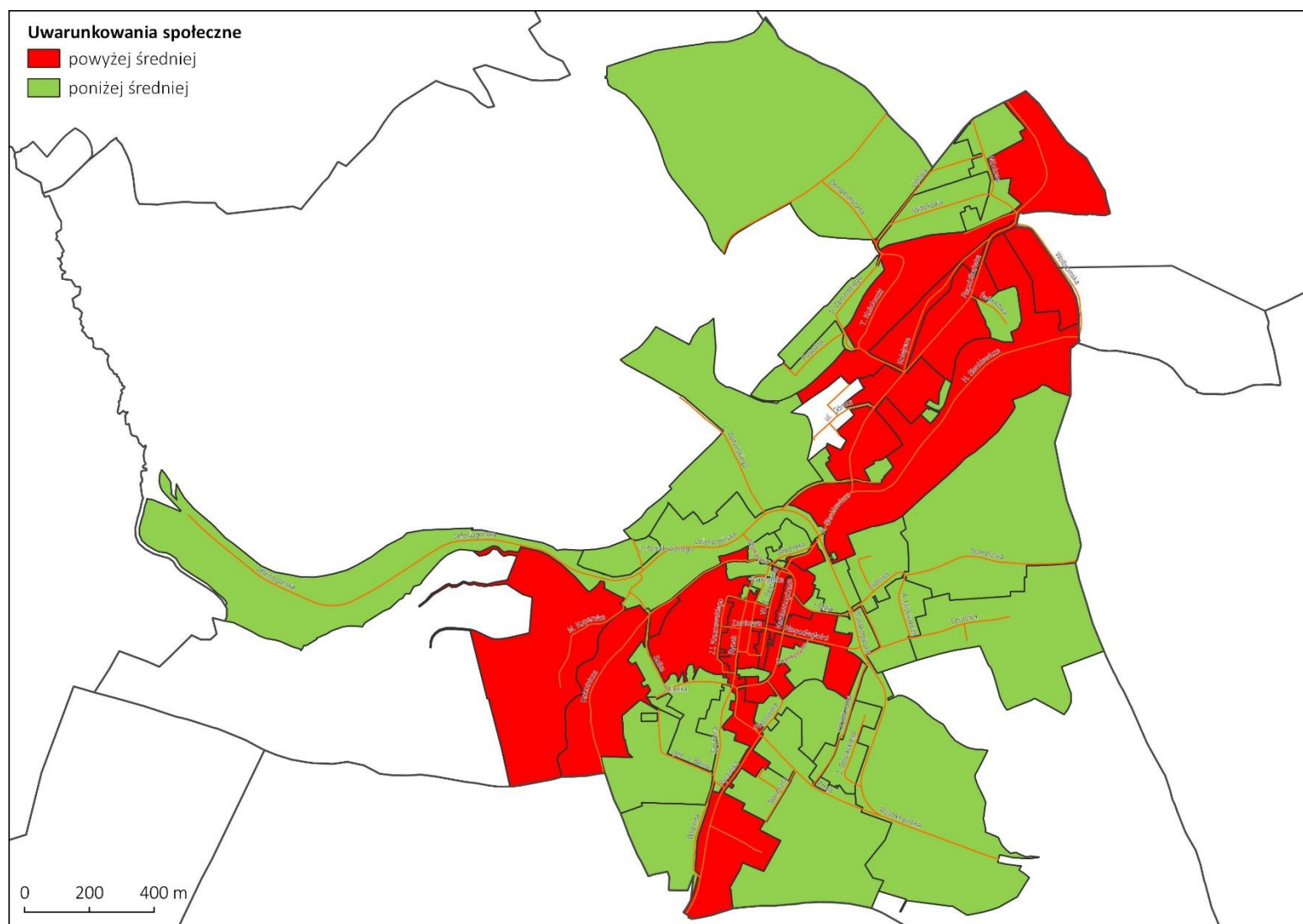
Zapis matematyczny: Suma wartości społecznego IMD + ZIELONY (1 punkt) + ŻÓŁTY (2 punkty) + CZERWONY (3 punkty) + CZERWONY II (4 punkty) + CZERWONY III (5 punktów). W ramach wyznaczania wartości średniej koncentracji problemów na danych obszarze przyjęto wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym (30% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stałej od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej). W przypadku wartości stałych powyżej 5 punktów przyjęto odchylenie na poziomie 15%, ze względu na węższe spektrum oddziaływania zjawisk.

Tabela 10 Metodologiczna wartość wyliczenia wielkości koncentracji problemów społecznych na obszarze miejskim

WIELKOŚĆ KONCENTRACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH										
ŚREDNIA W %		Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywianie dzieci	Bezrobocie	Wiek przed - produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Niebieskie Karty	Postępowania
Wartość stała										GZI oraz GKRPA
Przedział wartości		0,26-0,48	1,97-3,67	2,03-3,77	0,23-0,43	1,05-1,95	0,85-1,57	0,27-0,51	0,27-0,51	0,42-0,78
Poniżej średniej										
Średnia										
Powyżej średniej										

Źródło: opracowanie własne

Mapa 1 Analiza uwarunkowań społecznych w obszarze miejskim (IMD łączne)

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11 Uwarunkowania społeczne – zestawienie danych dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności	Wskaźnik								
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywanie dzieci	Bezrobocie	Wiek przed - produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Niebieskie Karty	Postępowania GZI oraz GKRPA
			Liczba osób								
1	Gorzanowice	77	1								
2	Grudno	59		8	5	2	3	4			3
3	Jastrowiec	173	2	30	33	13	14	19	1		1
4	Kaczorów	621	2	7	9		7		1		3
5	Lipa	651	5	31	28	7	12	18	2	1	6
6	Mysłów	572	1	31	29	3	17	12	1		
7	Nowe Rochowice	47						1		1	3
8	Płonina	112	4	8	6	1	3	4	2		2
9	Półwsie	57		4	4		1	3			
10	Radzimowice	14			1						
11	Sady Dolne	375	2	20	9	3	5	12			4
12	Sady Górne	458	4	10	5	3	6	5	2	1	3
13	Stare Rochowice	370	3	11	8	1	8	3	1	1	2
14	Świny	252	1	13	13	2	6	9		5	2
15	Wierzchosławice	816	6	20	16		14	5	1	3	10
16	Wierzchosławiczki	50									
17	Wolbromek	530	5	20	16		8	10	1	1	5
SUMA		5234	36	213	182	35	104	105	12	13	44

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Tabela 12 Uwarunkowania społeczne – wskaźnik IMD dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności	Wskaźnik									IMD społeczne
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywianie dzieci	Bezrobocie	Wiek przed - produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Niebieskie Karty	Postępowania GZI oraz GKRPA	
			Liczba osób									
1	Gorzanowice	77	1,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14
2	Grudno	59	0,00	13,56	8,47	3,39	5,08	6,78	0,00	0,00	5,08	29
3	Jastrowiec	173	1,16	17,34	19,08	7,51	8,09	10,98	0,58	0,00	0,58	36
4	Kaczorów	621	0,32	1,13	1,45	0,00	1,13	0,00	0,16	0,00	0,48	11
5	Lipa	651	0,77	4,76	4,30	1,08	1,84	2,76	0,31	0,15	0,92	17
6	Mysłów	572	0,17	5,42	5,07	0,52	2,97	2,10	0,17	0,00	0,00	15
7	Nowe Rochowice	47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,13	0,00	2,13	6,38	15
8	Płonina	112	3,57	7,14	5,36	0,89	2,68	3,57	1,79	0,00	1,79	31
9	Półwie	57	0,00	7,02	7,02	0,00	1,75	5,26	0,00	0,00	0,00	15
10	Radzimowice	14	0,00	0,00	7,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14
11	Sady Dolne	375	0,53	5,33	2,40	0,80	1,33	3,20	0,00	0,00	1,07	14
12	Sady Górne	458	0,87	2,18	1,09	0,66	1,31	1,09	0,44	0,22	0,66	17
13	Stare Rochowice	370	0,81	2,97	2,16	0,27	2,16	0,81	0,27	0,27	0,54	17
14	Świny	252	0,40	5,16	5,16	0,79	2,38	3,57	0,00	1,98	0,79	17
15	Wierzchosławice	816	0,74	2,45	1,96	0,00	1,72	0,61	0,12	0,37	1,23	15
16	Wierzchosławiczki	50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11
17	Wolbromek	530	0,94	3,77	3,02	0,00	1,51	1,89	0,19	0,19	0,94	16
SUMA		5234	11,58	78,24	73,68	15,92	33,96	44,76	4,03	5,31	20,46	17,88

Źródło: opracowanie własne

METODOLOGIA INDEX OF MULTIPLE DEPRIVATION

W ramach wyznaczania wartości średniej koncentracji problemów na danych obszarze przyjęto wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym (30% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stałej od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej).

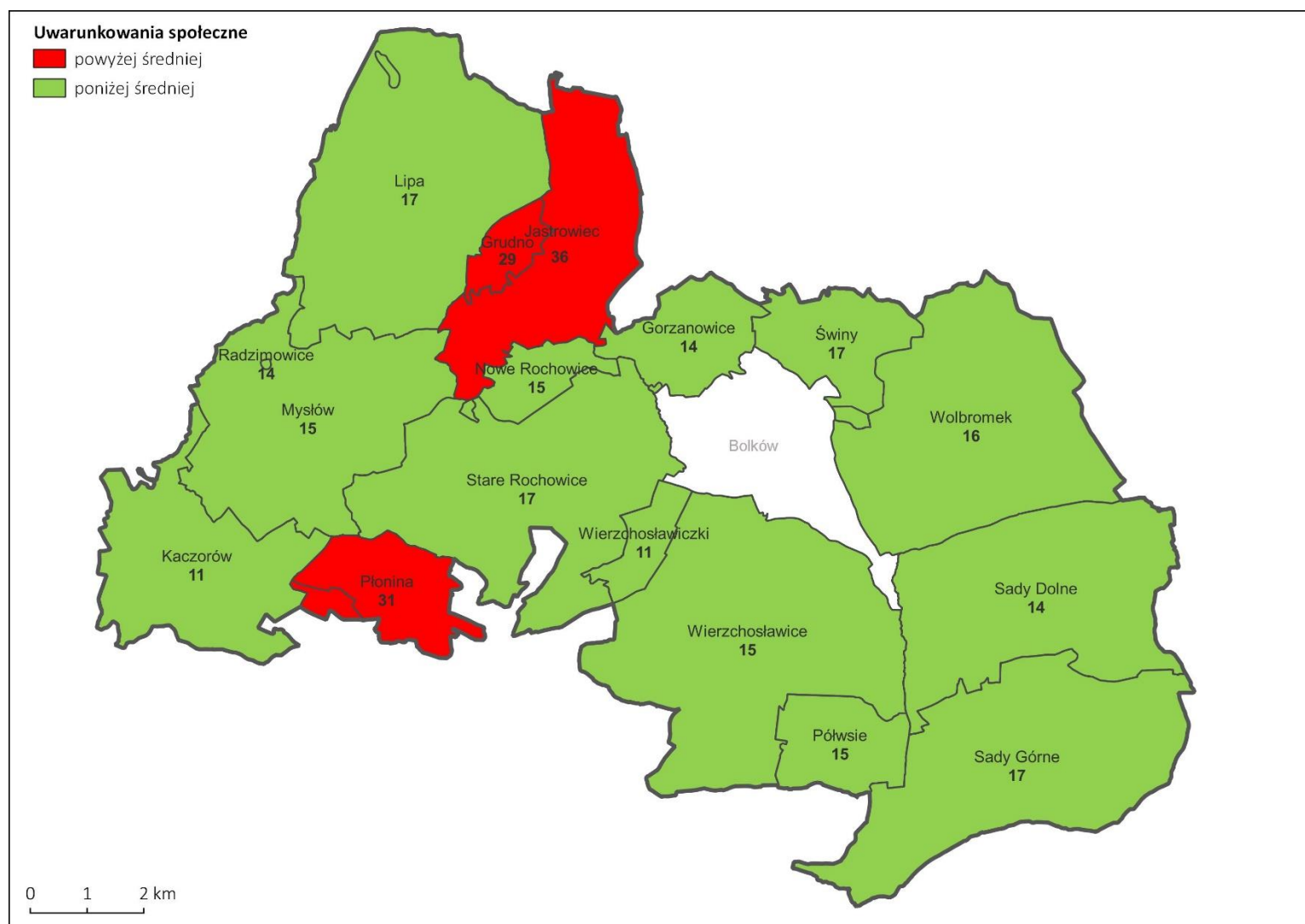
W przypadku wartości stałych powyżej 5 punktów przyjęto odchylenie na poziomie 15%, ze względu na węższe spektrum oddziaływania zjawisk.

Tabela 13 Metodologiczna wartość wyliczenia wielkości koncentracji problemów społecznych na obszarze wiejskim

WIELKOŚĆ KONCENTRACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH										
ŚREDNIA W %		Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywianie dzieci	Bezrobocie	Wiek przed - produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Niebieskie Karty	Postępowania
Wartość stała										GZI oraz GKRPA
Przedział wartości		0,48-0,88	3,22-5,98	3,03-5,63	0,66-1,22	1,4-2,06	1,84-3,42	0,17-0,31	0,22-0,40	0,84-1,56
Poniżej średniej										
Średnia										
Powyżej średniej										

Źródło: opracowanie własne

Mapa 2 Analiza uwarunkowań społecznych w obszarze wiejskim (IMD łączne)

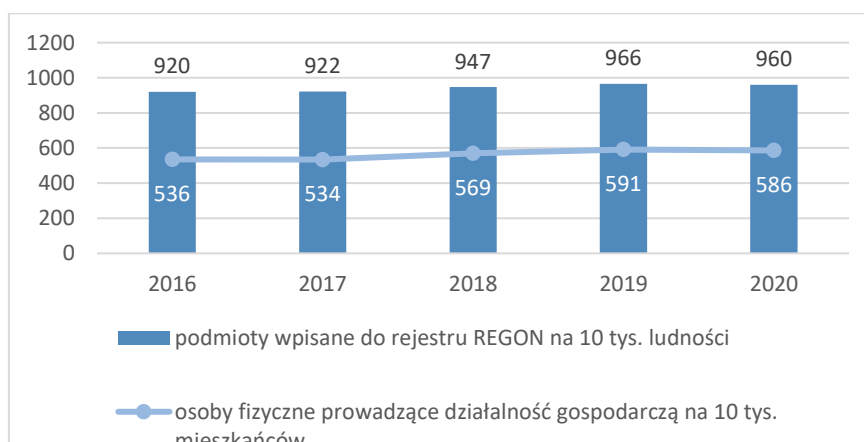
Źródło: opracowanie własne

III.4 Analiza uwarunkowań gospodarczych

Uwarunkowania gospodarcze wskazują na sytuację rynku pracy oraz przedsiębiorczości regionu. Podstawą gospodarki w gminie Bolków są małe i średnie firmy. Około 90% zarejestrowanych firm prowadzonych jest przez osoby fizyczne na podstawie wpisu dokonanego w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Najwięcej podmiotów gospodarczych działa w branży budowlanej (18,2%) i w handlu detalicznym (27,9%). Sam podział na branże nie odzwierciedla w pełni rzeczywistości, ponieważ przedsiębiorcy wykonują zwykle więcej niż jeden rodzaj działalności.

Gmina Bolków charakteryzuje się wzrastającym wskaźnikiem przedsiębiorczości, który mierzony jest liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz nowo powstających działalności na terenie gminy. Analizując potencjał gospodarczy gminy Bolków należy pamiętać, że jest to gmina zlokalizowana pomiędzy Jelenią Górą a Wałbrzychem, miastami oddziałującymi na lokalny rynek rozwoju przedsiębiorczości w gminie Bolków. W 2020 r. odnotowano 960 podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności, czyli o 6 podmiotów mniej niż w 2019 r. W czasach pandemii wskaźnik ten nie obrazuje znacznych zmian, przez co rynek pracy należy uznać za stabilny. **Zmiany na lokalnym rynku pracy są niewielkie, co pozytywnie wpływa na stabilizację przedsiębiorczości regionu.**

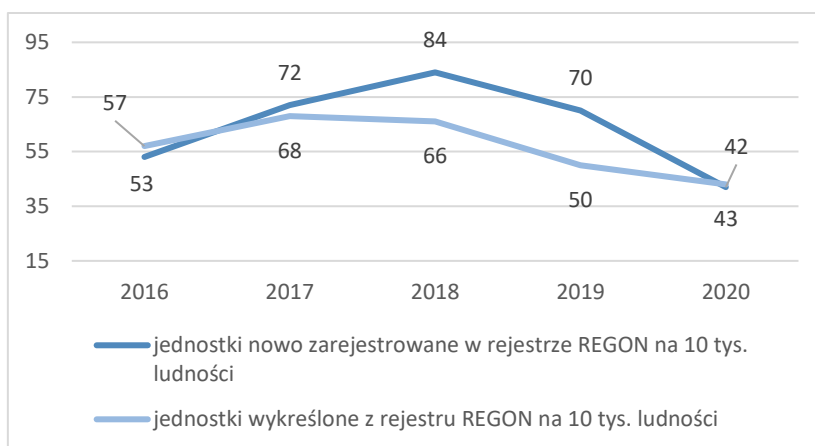
Wykres 7 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Wskaźnik przedsiębiorczości mierzony liczbą nowo powstających podmiotów gospodarczych oraz podmiotów wykreślonych z rejestru REGON wskazuje, że **w każdym z analizowanych lat 2017-2019 odnotowuje się większą liczbę nowych podmiotów niż podmiotów wykreślanych**. W czasie trudnej sytuacji związanej z ograniczeniami wprowadzonymi w celu przeciwdziałania covid-19, odnotowano o jedno przedsiębiorstwo więcej, które zostało wykreślone z rejestru REGON niż liczba nowo powstałych działalności. Okazuje się, że wiele podmiotów, mimo ograniczeń w prowadzeniu działalności, utrzymało się na rynku. Jednakże warto podkreślić, że od 2018 r. odnotowuje się w gminie spadający wskaźnik jednostek nowo powstałych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności. wskaźnik ten uległ obniżeniu o 50% (w 2018 r. – 84 podmioty, a w 2020 r. zarejestrowano tylko 42 podmioty).

Wykres 8 Liczba podmiotów wpisanych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Poniższe dane przedstawiają współczynnik przedsiębiorczości oraz rozwoju przedsiębiorczości, który jest wynikiem stosunku liczby podmiotów zlokalizowanych na poszczególnych ulicach na obszarze miejskim oraz w sołectwach, do liczby mieszkańców zamieszkujących tożsamy obszar, a także stosunkiem nowo powstałych podmiotów w stosunku do liczby ludności w analizowanych jednostkach. Współczynnik poniżej średniej (kolor czerwony) oznacza niski stopień przedsiębiorczość, co wpływa na to, iż zdecydowanie trudniej będzie aktywizować poszczególne obszary w ramach tworzenia nowych miejsc pracy.

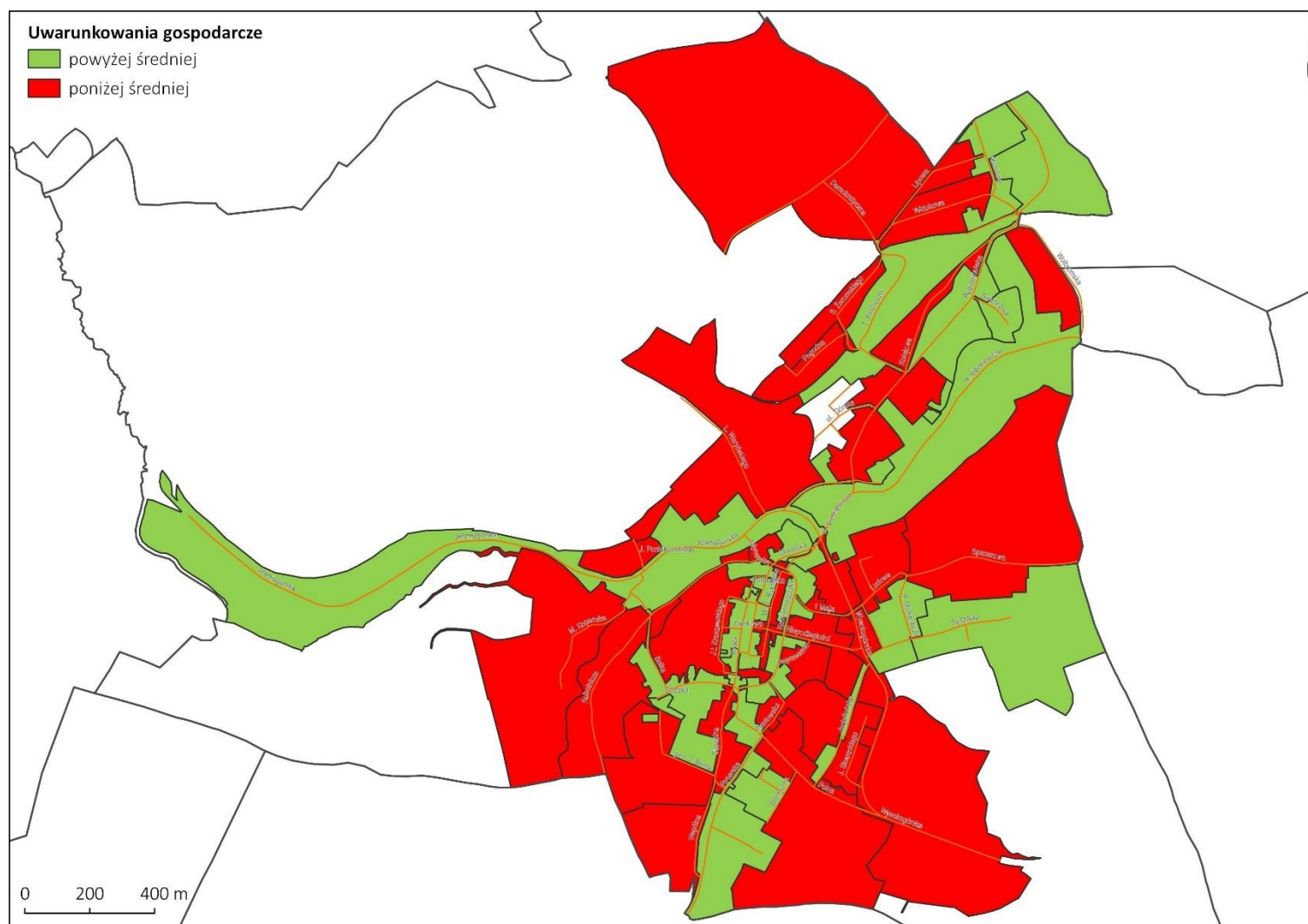
Tabela 14 Uwarunkowania gospodarcze - dla obszaru miejskiego w gminie Bolków

Lp.	Ulica	Liczba ludności	Liczba podmiotów gospodarczych	Współczynnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów/liczbę ludności * 100)	Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych	Współczynnik rozwoju przedsiębiorczości (liczba nowopowstałych podmiotów/liczbę ludności * 100)	Średnia sumaryczna łączna	Współczynnik przedsiębiorczości oraz rozwoju przedsiębiorczości w stosunku do średniej sumarycznej łącznej
				(A)		(B)		C=(A+B)/2
1	1 Maja	52	2	3,85	0	0,00	1,92	
2	Bema	58	1	1,72	0	0,00	0,86	
3	Bolka	76	5	6,58	0	0,00	3,29	
4	Demokratyczna	27	0	0,00	0	0,00	0,00	
5	Farbiarska	51	3	5,88	0	0,00	2,94	
6	Jagiellońska	23	2	8,70	0	0,00	4,35	
7	Jaworska	190	13	6,84	0	0,00	3,42	
8	Jeleniogórska	165	13	7,88	1	0,61	4,24	
9	Kamiennogórska	231	20	8,66	0	0,00	4,33	
10	Kolejowa	274	11	4,01	1	0,36	2,19	
11	Kopernika	85	1	1,18	0	0,00	0,59	
12	Kościuszki	77	6	7,79	0	0,00	3,90	
13	Kraszewskiego	91	1	1,10	0	0,00	0,55	
14	Lipowa	47	2	4,26	0	0,00	2,13	
15	Ludowa	118	4	3,39	0	0,00	1,69	
16	Mickiewicza	31	7	22,58	0	0,00	11,29	
17	Młynarska	25	1	4,00	0	0,00	2,00	
18	Niepodległości	205	8	3,90	1	0,49	2,20	
19	Piastowska	86	4	4,65	0	0,00	2,33	
20	Plac Jana Pawła II	1	0	0,00	0	0,00	0,00	
21	Pogodna	4	0	0,00	0	0,00	0,00	

22	Polna	207	5	2,42	0	0,00	1,21	
23	Poniatowskiego	26	1	3,85	0	0,00	1,92	
24	Poprzeczna	13	0	0,00	0	0,00	0,00	
25	Republikańska	145	14	9,66	0	0,00	4,83	
26	Reymonta	169	7	4,14	0	0,00	2,07	
27	Robotnicza	47	1	2,13	1	2,13	2,13	
28	Rycerska	251	15	5,98	2	0,80	3,39	
29	Rynek	367	30	8,17	1	0,27	4,22	
30	Sienkiewicza	578	33	5,71	2	0,35	3,03	
31	Słoneczna	15	1	6,67	0	0,00	3,33	
32	Słowackiego	138	7	5,07	0	0,00	2,54	
33	Spacerowa	4	0	0,00	0	0,00	0,00	
34	Szpitalna	134	1	0,75	0	0,00	0,37	
35	Ścieżka	6	1	16,67	0	0,00	8,33	
36	Świerkowa	11	2	18,18	0	0,00	9,09	
37	Tęczowa	41	5	12,20	1	2,44	7,32	
38	Waryńskiego	44	1	2,27	0	0,00	1,14	
39	Widokowa	61	0	0,00	0	0,00	0,00	
40	Wiśniowa	52	5	9,62	1	1,92	5,77	
41	Wolbromska	46	0	0,00	0	0,00	0,00	
42	Wspólna	35	0	0,00	0	0,00	0,00	
43	Wysokogórska	292	12	4,11	0	0,00	2,05	
44	Żeromskiego	62	0	0,00	0	0,00	0,00	
			Średnia	5,10	Średnia	0,21	2,66	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Mapa 3 Analiza uwarunkowań gospodarczych w obszarze miejskim (IMD łączne)

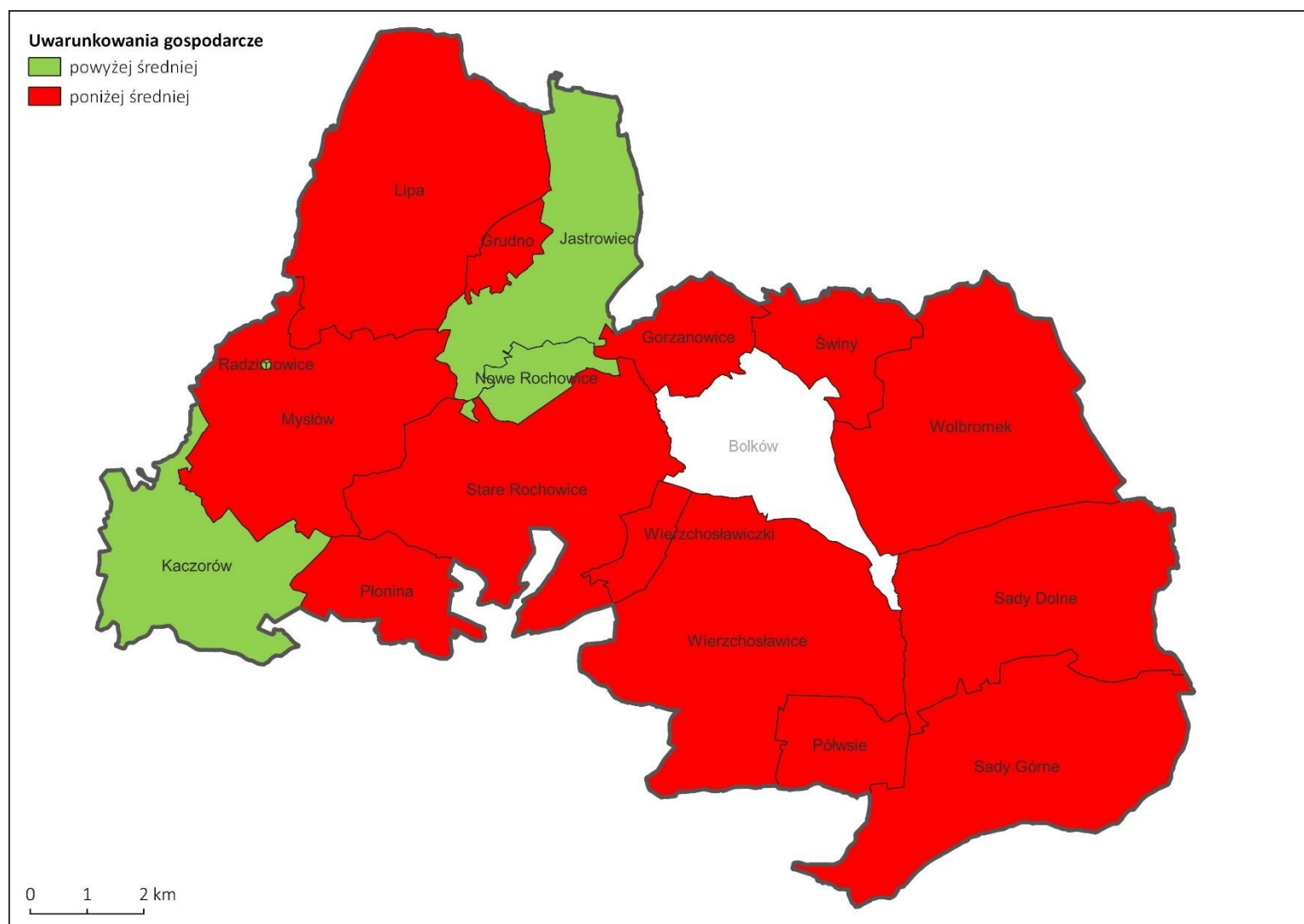
Źródło: opracowanie własne

Tabela 15 Uwarunkowania gospodarcze dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności	Liczba podmiotów gospodarczych	Współczynnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów/liczbę ludności* 100)	Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych	Współczynnik rozwoju przedsiębiorczości (liczba nowopowstałych podmiotów/liczbę ludności * 100)	Średnia sumaryczna łączna C=(A+B)/2	Współczynnik przedsiębiorczości oraz rozwoju przedsiębiorczości w stosunku do średniej sumarycznej łącznej
				(A)		(B)		(czerwone – poniżej, zielone – powyżej)
1	Gorzanowice	77	4	5,19	0	0,00	2,60	
2	Grudno	59	1	1,69	0	0,00	0,85	
3	Jastrowiec	173	14	8,09	2	1,16	4,62	
4	Kaczorów	621	34	5,48	1	0,16	2,82	
5	Lipa	651	31	4,76	1	0,15	2,46	
6	Mystów	572	25	4,37	2	0,35	2,36	
7	Nowe Rochowice	47	3	6,38	0	0,00	3,19	
8	Płonina	112	4	3,57	0	0,00	1,79	
9	Półwsie	57	3	5,26	0	0,00	2,63	
10	Radzimowice	14	3	21,43	0	0,00	10,71	
11	Sady Dolna	375	10	2,67	2	0,53	1,60	
12	Sady Górne	458	14	3,06	1	0,22	1,64	
13	Stare Rochowice	370	10	2,70	0	0,00	1,35	
14	Świny	252	13	5,16	0	0,00	2,58	
15	Wierzchosławice	816	23	2,82	1	0,12	1,47	
16	Wierzchosławiczki	50	1	2,00	0	0,00	1,00	
17	Wolbromek	530	21	3,96	1	0,19	2,08	
			Średnia	5,21	Średnia	0,17	2,69	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Mapa 4 Analiza uwarunkowań gospodarczych w obszarze wiejskim (IMD łączne)

Źródło: opracowanie własne

Powyższe dane pokazują, że współczynnik przedsiębiorczości poniżej średniej występuje na większości ulic w mieście Bolków oraz w zdecydowanej większości sołectw na terenie gminy. Taka sytuacja nie sprzyja kształtowaniu postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. Przyczyny takiego zjawiska mogą być wielorakie:

- zbyt niska motywacja do prowadzenia własnej działalności gospodarczej;
- brak wiedzy na temat zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej;
- trudności w uzyskaniu dofinansowania na rozpoczęcie działalności;
- trudności w rozumieniu przepisów prawa związanego z zakładaniem działalności.

Ważne jest, aby w działaniach rewitalizacyjnych móc wykorzystać potencjał miasta do stworzenia odpowiednich warunków dla zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej – bliski dostęp do bankowości, administracji, dostosowanie odpowiednich pomieszczeń i obiektów dla przedsiębiorczości, a na obszarach wiejskich również zapewnić odpowiedni dostęp do internetu i komunikacji.

III.5 Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych

Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych została oparta na dwóch wskaźnikach w obszarze miejskim oraz trzech wskaźnikach w obszarze wiejskim. Dwa z nich odnoszą się do obu obszarów, gdzie analizie poddano wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz wskaźnik dostępności do obiektów publicznych. Dodatkowo na obszarze wiejskim do analizy uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych wzięto pod uwagę wskaźnik dostępności komunikacyjnej. Analiza dodatkowego wskaźnika na obszarze wiejskim miała na celu ukazanie problemu dostępu ludności wiejskiej do obiektów użyteczności publicznej (urząd, przychodnia, ośrodek pomocy społecznej, instytucje kultury itp.), a także do przedstawienia lepszej i dokładniejszej koncentracji problemów społecznych, na podstawie których wyznaczany jest obszar zdegradowany. Ze względu na rozproszenie komunikacyjne obszarów wiejskich oraz konieczność przemieszczenia się na znaczne odległości, wskaźnik dostępności komunikacyjnej dla obszaru wiejskiego jest bardzo istotny w ramach uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych.

W 2020 r. 95,28% mieszkań przyłączonych było do wodociągu, 92,07% nieruchomości wyposażonych było w ustęp splukiwany, 88,17% mieszkań posiadało łazienkę, 69,17% korzystało z centralnego ogrzewania, a 50,16% z gazu sieciowego. W 2020 r. administratorem nieruchomości zabudowanych oraz lokalowych, stanowiących własność gminy Bolków był Zakład Gospodarki Komunalnej w Bolkowie. W skład nieruchomości oddanych w administrowanie zaliczane są lokale mieszkalne, lokale użytkowe, garaże oraz komórki. Zdecydowana większość zasobów lokalowych stanowiących własność gminy zlokalizowana jest na obszarze miejskim.

Tabela 16 Liczba zasobów lokalnych będących własnością gminy Bolków w 2020 r.

Rodzaj zasobu	Obszar miejski		Obszar wiejski	
	Ilość	Powierzchnia [m ²]	Ilość	Powierzchnia [m ²]
Lokale mieszkalne	225	9 251,89	46	2 595,89
Lokale użytkowe	60	3 134,26	11	1 912,68
Garaże	92	1 424,06	10	203,47
Komórki	524	4 422,56	x	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Na terenie gminy Bolków w 2020 r. znajdowało się 271 mieszkań komunalnych, w tym 41 mieszkań socjalnych. Liczba mieszkań komunalnych w gminie Bolków, na przestrzeni lat 2016-2020, uległa zmniejszeniu o 37 mieszkań. W 2020 r. wpłynęło do Urzędu Miejskiego w Bolkowie 13 wniosków z zapotrzebowaniem na mieszkania komunalne. 6 rodzin oczekuje na mieszkania socjalne. Podział zasobów mieszkalnych na obszarze wiejskim i miejskim przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 17 Liczba zasobów mieszkaniowych w gminie Bolków w latach 2016-2020

Miejscowość	2016	2017	2018	2019	2020
Lipa					
komunalne	3	2	2	2	2
socjalne	0	0	0	0	0
Mysłów					
komunalne	2	2	2	2	2
socjalne	0	0	0	0	0
Płonina					
komunalne	3	3	3	3	3
socjalne	0	0	0	0	0
Półwie					
komunalne	3	3	3	3	3
socjalne	0	0	0	0	0
Sady Dolne					
komunalne	2	2	2	2	2
socjalne	0	0	0	0	0
Sady Górne					
komunalne	8	10	9	8	8
socjalne	2	2	2	3	3
Stare Rochowice					
komunalne	3	3	4	4	4
socjalne	2	2	1	1	1
Świny					
komunalne	1	1	1	1	1
socjalne	0	0	0	0	0

Miejscowość	2016	2017	2018	2019	2020
Wierzchosławice					
komunalne	11	12	11	11	11
socjalne	1	1	1	1	1
Wolbromek					
komunalne	3	5	5	5	5
socjalne	0	0	0	0	0
Bolków					
komunalne	220	205	195	204	189
socjalne	44	48	46	36	36
Razem:	308	301	287	286	271

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Na terenie gminy Bolków 5 miejscowości korzysta z sieci kanalizacyjnej: miasto Bolków, Wolbromek, Świny, Sady Dolne, Sady Górne. **Długość czynnej sieci sanitarnej (bez przyłączy) w gminie Bolków wynosi 44,5 km.** Liczba przyłączy kanalizacyjnych w 2020 r. wynosiła 748. W roku 2020 wystąpiło 8 awarii sieci kanalizacyjnej. W 2020 r. w oczyszczalni ścieków przeprowadzano remont i modernizację stacji odwadniania osadów, stacji zlewczej, wymieniono skorodowane kraty na przepompowni technologicznej, zakupiono pompę do podawania reagenta Pax18 oraz kosiarkę do utrzymywania terenów zielonych. Przeprowadzono remonty kapitalne pomp ściekowych z przepompowni przy ul. Robotniczej, Jeleniogórskiej oraz w miejscowości Wolbromek. W 2020 r. wydano 33 warunki przyłączenia do sieci, w tym: 1 warunki na przyłączenie do sieci wodociągowej, 31 do sieci wodno-kanalizacyjnej oraz 1 do kanalizacyjnej. Zawartych zostało 213 nowych umów. Odmówiono wydania 4 technicznych warunków przyłączenia do sieci, ze względu na brak możliwości technicznych.

Do głównych zagrożeń związanych z gospodarką wodno – ściekową na terenie gminy Bolków należy wciąż mała liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich. Gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych w znacznej liczbie gospodarstw wiejskich prowadzi do przedostawania się zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby w przypadku wystąpienia w tych zbiornikach nieszczelności. Główne działania zaradcze, jakie powinny zostać podjęte przez gminę, to powiększenie zasięgu sieci kanalizacyjnej, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, utrzymanie dobrego stanu sieci wodociągowej oraz pomoc w likwidacji szamb i w zakładaniu przydomowych oczyszczalni ścieków.

Z kolei całkowita długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej wynosi: 101,10 km, w tym magistrali przesyłowej 37,80 km. Liczba przyłączy wodociągowych wynosi 1 153. Długość sieci wodociągowej bez przyłączy wynosi 63,3 km, z czego w mieście Bolków – 29,2 km, a na obszarze wiejskim 34,1 km.

Tabela 18 Długość sieci wodociągowej na terenie gminy Bolków

Miejscowość	Długość sieci wodociągowej [km]
Bolków	29,2
Wierzchosławice	4,1
Wolbromek	10,2
wieś Stare Rochowice	4,2
Świny	2,4
Lipa (osiedle byłego PGR)	1,6
Sady Górne	5,7
Sady Dolne	5,9
RAZEM	63,3

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Bolków na lata 2021-2030, s. 52.

Sieć wodociągowa – przesyłowa wybudowana jest w 40% ze stali, w 30% z żeliwa i w 30% z PE. W większości okres eksploatacji sieci wodociągowej w gminie Bolków wynosi powyżej 30 lat (60%), powyżej 70 lat ma sieć wodociągowa głównie na terenie miasta Bolków (40% sieci), a 25% sieci wodociągowej ma od 21 do 30 lat. **Układ sieci wodociągowej posiada bardzo długi okres użytkowania, co jest przyczyną najczęstszych awarii i niewątpliwie wymaga modernizacji.**

Na terenie gminy Bolków 5 miejscowości korzysta z sieci wodociągowej: miasto Bolków, Wolbromek, Świny Sady Dolne oraz Sady Górne. W „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych Gminy Bolków na lata 2019 – 2027” zaplanowano modernizację, rozbudowę i rozdział sieci kanalizacji ogólnospławnej wraz z przyłączami na terenie miasta Bolków. W roku 2023 gmina planuje dalszą modernizację, rozbudowę i rozdział sieci kanalizacji ogólnospławnej wraz z przyłączami na terenie miasta Bolków, budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wierzchosławice, budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kaczorów i Mysłów. W roku 2024 gmina Bolków planuje rozpoczęcie budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Stare Rochowice.

Dostępność do obiektów kulturalno-sportowych w kontekście uwarunkowań przestrzenno-funkcyjnych wskazuje na aktywność społeczną mieszkańców gminy. Występowanie takich obiektów wpływa na rozwój aktywności fizycznej, zwiększenie udziału i zaangażowania w życie społeczne gminy, a także stwarza odpowiednie warunki i możliwości do aktywnego spędzania czasu wolnego. Aktywizacja społeczna mieszkańców może być prowadzona w ramach uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych, **co umożliwiają funkcjonujące na terenie gminy place zabaw dla najmłodszych i inne miejsca rekreacji.** Dla celów rewitalizacyjnych ważne jest wspieranie działań inicjowanych przez instytucje kultury, ponieważ jest to również miejsce korzystne dla spotkań różnych grup społecznych i organizowanie dla nich zadań aktywizujących społecznie i stanowi jednocześnie bardzo dobry zasób służący integracji społeczności lokalnej.

Zdjęcie 1 Teren rekreacyjny „Kryśia” w Bolkowie

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Dostęp do komunikacji publicznej jest gwarancją mobilności mieszkańców, który w przypadku dzieci, młodzieży czy osób starszych i mniej zamożnych (bez własnego samochodu) jest szczególnie istotny. Funkcjonowanie linii autobusowych na terenach wiejskich umożliwia dostęp do obiektów użyteczności publicznej. Uczniowie mogą dojeżdżać do szkoły, na zajęcia edukacyjno-kulturalne organizowane w mieście, osoby starsze (często zależne) mają możliwość samodzielnego udania się do przychodni, urzędu czy zrobienia zakupów w mieście. Z kolei osoby pracujące posiadają alternatywną formę dojazdu do pracy, przy wzrastających cenach paliw. Wybór komunikacji publicznej jest ekonomiczniejszą i pro środowiskową formą transportu umożliwiającą dojazd do miejsca pracy. Obszary wiejskie posiadające komunikację publiczną charakteryzują się wyższym potencjałem rozwojowym, który brany jest pod uwagę przez osoby młode chcące osiedlić się na terenach podmiejskich. Ponadto dostępność do komunikacji publicznej jest czynnikiem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu ludności wiejskiej.

Komunikacja publiczna na terenie gminy Bolków została zapewniona w każdej miejscowości oprócz wsi Radzimowice. Z analizy danych wynika, że w zależności od wielkości sołectwa liczba dziennych kursów autobusowych przyjmuje różną wartość. Łącznie odnotowano 110 dziennych kursów autobusowych. System transportu publicznego opiera się na połączeniach autobusowych organizowanych przez gminę i firmy realizujące prywatny transport. Transportem jaki organizuje gmina jest transport gminny na potrzeby dowozu dzieci do szkół publicznych.

Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych została oparta na dwóch wskaźnikach w obszarze miejskim, a mianowicie: wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz wskaźnik dostępności do obiektów publicznych. Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej mierzony jest na podstawie sumy stosunku liczby przyłączy do sieci kanalizacyjnej i/lub przydomowych

oczyszczalni ścieków do liczby zewidencjonowanych budynków mieszkalnych oraz stosunku liczby przyłączy do sieci wodociągowej do liczby zewidencjonowanych budynków. Niski wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej (kolor czerwony) będzie wskazywał na ograniczenia w dostępie do sieci kanalizacyjnej czy wodociągowej na terenach podjętych analizie. W obszarze uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych poddano analizie także wskaźnik dostępności do obiektów publicznych, który mierzony jest jako suma oceny dostępności architektonicznej, cyfrowej i komunikacyjno-informacyjnej zewidencjonowanych obiektów kulturalno-sportowych na obszarach analizowanych jednostek. Dostępność do budynków użyteczności publicznej w myśl ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych stanowi istotny obszar analizy. Polityka rozwoju gminy powinna zmierzać do zaspokojenia potrzeb wszystkich mieszkańców w dostępie do posiadanych zasobów kulturalnych, sportowych czy rekreacyjnych. Realizacja postanowień powyższych ustaw powinna wyznaczać kierunki rozwoju gminy, aby zapewnić dostępność architektoniczną, cyfrową i komunikacyjno-informacyjną oraz uwzględnić niniejsze obowiązki także w procesie rewitalizacji. Dodatkowo na obszarze wiejskim do analizy uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych wzięto pod uwagę wskaźnik dostępności komunikacyjnej mierzonej jako stosunek liczby dziennych kursów komunikacji publicznej do średniej dostępności. W kontekście również gospodarczym dostępność do komunikacji publicznej stanowi o istotnym potencjale obszaru wiejskiego. W kontekście starzejącego się społeczeństwa i niekiedy trudności w przemieszczaniu się dostępność linii autobusowych na obszarze wiejskim jest bardzo ważna. Umożliwia ona osobom starszym, zależnym czy dzieciom i młodzieży dostęp do np. lekarzy, usług czy wydarzeń kulturalno-sportowych.

Tabela 19 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – zestawienie danych dla obszaru miejskiego w gminie Bolków (wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej)

Lp.	Ulica	Liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych	Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej i/lub przydomowych oczyszczalni ścieków	Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej	Liczba przyłączy do sieci wodociągowej	Wskaźnik dostępności do sieci wodociągowej	Średnia sumaryczna łączna (A + B) / 2	Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w stosunku do średniej sumarycznej łącznej
				(liczba przyłączy kan./liczbę budynków*100)		(liczba przyłączy wod./liczbę budynków*100)		(czerwone – poniżej, zielone – powyżej)
				(A)		(B)		
1	1 Maja	52	2	3,85	2	3,85	3,85	
2	Bema	58	14	24,14	15	25,86	25,00	
3	Bolka	76	18	23,68	26	34,21	28,95	
4	Demokratyczna	27	7	25,93	8	29,63	27,78	
5	Farbiarska	51	7	13,73	7	13,73	13,73	
6	Jagiellońska	23	6	26,09	6	26,09	26,09	
7	Jaworska	190	15	7,89	15	7,89	7,89	
8	Jeleniogórska	165	31	18,79	31	18,79	18,79	
9	Kamiennogórska	231	30	12,99	30	12,99	12,99	
10	Kolejowa	274	29	10,58	29	10,58	10,58	
11	Kopernika	85	14	16,47	16	18,82	17,65	
12	Kościuszki	77	28	36,36	28	36,36	36,36	
13	Kraszewskiego	91	14	15,38	14	15,38	15,38	
14	Lipowa	47	10	21,28	10	21,28	21,28	
15	Ludowa	118	35	29,66	35	29,66	29,66	
16	Mickiewicza	31	11	35,48	11	35,48	35,48	
17	Młynarska	25	5	20,00	5	20,00	20,00	
18	Niepodległości	205	12	5,85	12	5,85	5,85	
19	Piastowska	86	5	5,81	5	5,81	5,81	
20	Plac Jana Pawła II	1	1	100,00	1	100,00	100,00	
21	Pogodna	4	2	50,00	1	25,00	37,50	

22	Polna	207	14	6,76	14	6,76	6,76	
23	Poniatowskiego	26	11	42,31	11	42,31	42,31	
24	Poprzeczna	13	2	15,38	2	15,38	15,38	
25	Republikańska	145	27	18,62	27	18,62	18,62	
26	Reymonta	169	18	10,65	18	10,65	10,65	
27	Robotnicza	47	5	10,64	5	10,64	10,64	
28	Rycerska	251	31	12,35	35	13,94	13,15	
29	Rynek	367	32	8,72	32	8,72	8,72	
30	Sienkiewicza	578	50	8,65	50	8,65	8,65	
31	Stonieczna	15	6	40,00	6	40,00	40,00	
32	Słowackiego	138	15	10,87	15	10,87	10,87	
33	Spacerowa	4	1	25,00	1	25,00	25,00	
34	Szpitalna	134	11	8,21	11	8,21	8,21	
35	Ścieżka	6	3	50,00	3	50,00	50,00	
36	Świerkowa	11	3	27,27	3	27,27	27,27	
37	Tęczowa	41	21	51,22	21	51,22	51,22	
38	Waryńskiego	44	13	29,55	13	29,55	29,55	
39	Widokowa	61	28	45,90	28	45,90	45,90	
40	Wiśniowa	52	16	30,77	16	30,77	30,77	
41	Wolbromska	46	8	17,39	8	17,39	17,39	
42	Wspólna	35	11	31,43	11	31,43	31,43	
43	Wysokogórska	292	11	3,77	11	3,77	3,77	
44	Żeromskiego	62	17	27,42	17	27,42	27,42	
			Średnia	23,56	Średnia	23,45	23,51	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Tabela 20 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – zestawienie danych dla obszaru miejskiego w gminie Bolków (wskaźnik dostępności do obiektów publicznych)

Lp.	Ulica	Liczba ludności	Liczba obiektów kulturalno-sportowych	Liczba obiektów kulturalno-sportowych dostosowanych architektonicznie do osób ze szczególnymi potrzebami	Dostępność komunikacyjna do obiektu (architektoniczna/samodzielne dotarcie do obiektu) TAK - 1p./NIE - 0p.	Dostępność cyfrowa i komunikacyjno-informacyjna obiektów TAK - 1p./NIE - 0p.	Suma (A + B + C + D)	Wskaźnik dostępności do obiektów publicznych w stosunku do średniej sumarycznej <i>(czerwone – poniżej, zielone – powyżej)</i>
			(A)	(B)	(C)	(D)		
1	1 Maja	52	1	0	TAK	NIE	2	
2	Bema	58	0	0	NIE	NIE	0	
3	Bołka	76	1	0	NIE	NIE	1	
4	Demokratyczna	27	0	0	NIE	NIE	0	
5	Farbiarska	51	0	0	NIE	NIE	0	
6	Jagiellońska	23	0	0	NIE	NIE	0	
7	Jaworska	190	0	0	NIE	NIE	0	
8	Jeleniogórska	165	0	0	NIE	NIE	0	
9	Kamiennogórska	231	0	0	NIE	NIE	0	
10	Kolejowa	274	0	0	NIE	NIE	0	
11	Kopernika	85	0	0	NIE	NIE	0	
12	Kościuszki	77	0	0	NIE	NIE	0	
13	Kraszewskiego	91	0	0	NIE	NIE	0	
14	Lipowa	47	0	0	NIE	NIE	0	
15	Ludowa	118	0	0	NIE	NIE	0	
16	Mickiewicza	31	0	0	NIE	NIE	0	
17	Młynarska	25	0	0	NIE	NIE	0	
18	Niepodległości	205	1	1	TAK	TAK	4	
19	Piastowska	86	0	0	NIE	NIE	0	
20	Plac Jana Pawła II	1	0	0	NIE	NIE	0	
21	Pogodna	4	0	0	NIE	NIE	0	

22	Polna	207	0	0	NIE	NIE	0	
23	Poniatowskiego	26	0	0	NIE	NIE	0	
24	Poprzeczna	13	0	0	NIE	NIE	0	
25	Republikańska	145	0	0	NIE	NIE	0	
26	Reymonta	169	0	0	NIE	NIE	0	
27	Robotnicza	47	0	0	NIE	NIE	0	
28	Rycerska	251	0	0	NIE	NIE	0	
29	Rynek	367	0	0	NIE	NIE	0	
30	Sienkiewicza	578	0	0	NIE	NIE	0	
31	Słoneczna	15	0	0	NIE	NIE	0	
32	Słowackiego	138	0	0	NIE	NIE	0	
33	Spacerowa	4	0	0	NIE	NIE	0	
34	Szpitalna	134	1	0	NIE	NIE	1	
35	Ścieżka	6	0	0	NIE	NIE	0	
36	Świerkowa	11	0	0	NIE	NIE	0	
37	Tęczowa	41	0	0	NIE	NIE	0	
38	Waryńskiego	44	0	0	NIE	NIE	0	
39	Widokowa	61	0	0	NIE	NIE	0	
40	Wiśniowa	52	0	0	NIE	NIE	0	
41	Wolbromska	46	0	0	NIE	NIE	0	
42	Wspólna	35	0	0	NIE	NIE	0	
43	Wysokogórska	292	0	0	NIE	NIE	0	
44	Żeromskiego	62	0	0	NIE	NIE	0	
Średnia sumaryczna							0,18	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

METODOLOGIA INDEX OF MULTIPLE DEPRIVATION

Łączna wartość IMD w uwarunkowaniach przestrzenno-funkcjonalnych na obszarze miejskim jest sumą wskaźnika dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej ze wskaźnikiem w dostępności do obiektów publicznych.

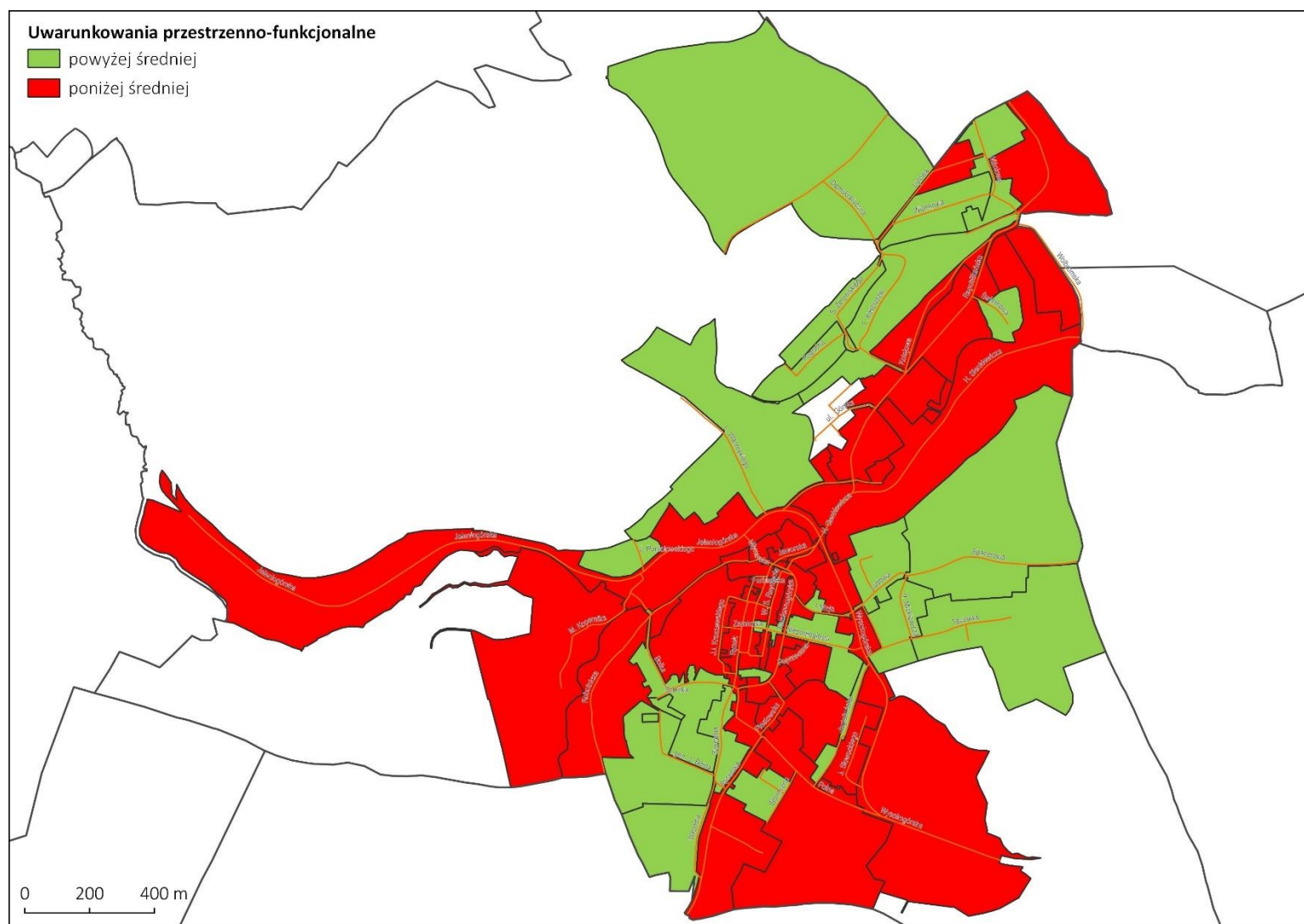
Zapis matematyczny: ZIELONY (1 punkt) + ŻÓŁTY (2 punkty) + CZERWONY (3 punkty) + CZERWONY II (4 punkty) + CZERWONY III (5 punktów).

Tabela 21 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – wskaźnik IMD dla obszaru miejskiego w gminie Bolków

Lp.	Ulica	Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w stosunku do średniej sumarycznej łącznej	Wskaźnik dostępności do obiektów publicznych w stosunku do średniej sumarycznej	IMD przestrzenno-funkcjonalne (czerwone powyżej, zielone - poniżej)
1	1 Maja			4
2	Bema			4
3	Bolka			2
4	Demokratyczna			4
5	Farbiarska			7
6	Jagiellońska			4
7	Jaworska			7
8	Jeleniogórska			7
9	Kamiennogórska			7
10	Kolejowa			7
11	Kopernika			7
12	Kościuszki			4
13	Kraszewskiego			7
14	Lipowa			7
15	Ludowa			4
16	Mickiewicza			4
17	Młynarska			7
18	Niepodległości			4
19	Piastowska			7
20	Plac Jana Pawła II			4
21	Pogodna			4
22	Polna			7
23	Poniatowskiego			4
24	Poprzeczna			7
25	Republikańska			7
26	Reymonta			7
27	Robotnicza			7
28	Rycerska			7
29	Rynek			7
30	Sienkiewicza			7
31	Słoneczna			4
32	Słowackiego			7
33	Spacerowa			4
34	Szpitalna			4
35	Ścieżka			4
36	Świerkowa			4
37	Tęczowa			4
38	Waryńskiego			4
39	Widokowa			4
40	Wiśniowa			4
41	Wolbromska			7
42	Wspólna			4
43	Wysokogórska			7
44	Żeromskiego			4
Średnia sumaryczna				5,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Mapa 5 Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych w obszarze miejskim (IMD łączne)

Źródło: opracowanie własne

Tabela 22 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – zestawienie danych dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków (wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej)

Lp.	Sołectwo	Liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych	Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej i/lub przydomowych oczyszczalni ścieków	Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej	Liczba przyłączy do sieci wodociągowej	Wskaźnik dostępności do sieci wodociągowej	Średnia sumaryczna łączna (A + B) / 2	Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w stosunku do średniej sumarycznej łącznej
				(liczba przyłączy kan./liczbę budynków*100)		(liczba przyłączy wod./liczbę budynków*100)		(czerwone – poniżej, zielone – powyżej)
				(A)		(B)		
1	Gorzanowice	77	0	0	0	0	0	
2	Grudno	59	0	0	0	0	0	
3	Jastrowiec	173	0	0	0	0	0	
4	Kaczorów	621	0	0	0	0	0	
5	Lipa	651	0	0	0	0	0	
6	Mysłów	572	0	0	0	0	0	
7	Nowe Rochowice	47	0	0	0	0	0	
8	Płoni na	112	0	0	0	0	0	
9	Półwsie	57	0	0	0	0	0	
10	Radzimowice	14	0	0	0	0	0	
11	Sady Dolna	375	120	32	112	29,87	30,93	
12	Sady Górne	458	96	20,96	132	28,82	24,89	
13	Stare Rochowice	370	0	0,00	0	0,00	0,00	
14	Świny	252	72	28,57	74	29,37	28,97	
15	Wierzchosławice	816	0	0,00	0	0,00	0,00	
16	Wierzchosławiczki	50	0	0,00	0	0,00	0,00	
17	Wolbromek	530	134	25,28	1362	256,98	141,13	
Średnia				6,28	Średnia	20,30	13,29	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Tabela 23 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – zestawienie danych dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków (wskaźnik dostępności do obiektów publicznych)

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności	Liczba obiektów kulturalno-sportowych	Dostępność komunikacyjna do obiektu (architektoniczna/samodzielne dotarcie do obiektu) TAK - 1p./NIE - 0p.	Dostępność cyfrowa i komunikacyjno-informacyjna obiektów TAK - 1p./NIE - 0p.	Suma (A + B + C + D)	Wskaźnik dostępności do obiektów publicznych (A + B + C + D)
			(A)	(C)	(D)		(czerwone – poniżej, zielone – powyżej)
1	Gorzanowice	77	0	NIE	NIE	0	
2	Grudno	59	0	NIE	NIE	0	
3	Jastrowiec	173	0	NIE	NIE	0	
4	Kaczorów	621	2	NIE	NIE	2	
5	Lipa	651	1	NIE	NIE	1	
6	Mysłów	572	1	NIE	NIE	1	
7	Nowe Rochowice	47	0	NIE	NIE	0	
8	Płonina	112	0	NIE	NIE	0	
9	Półwsie	57	0	NIE	NIE	0	
10	Radzimowice	14	0	NIE	NIE	0	
11	Sady Dolna	375	1	NIE	NIE	1	
12	Sady Górne	458	1	NIE	NIE	1	
13	Stare Rochowice	370	1	NIE	NIE	1	
14	Świny	252	1	NIE	NIE	1	
15	Wierzchosławice	816	1	NIE	NIE	1	
16	Wierzchosławiczki	50	0	NIE	NIE	0	
17	Wolbromek	530	1	TAK	TAK	3	
Średnia sumaryczna						0,71	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Tabela 24 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – zestawienie danych dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków (wskaźnik dostępności do komunikacji publicznej)

Lp.	Sołectwo	Liczba dziennych kursów komunikacji publicznej	Średnia dostępność	Dostępności komunikacyjnej	Wskaźnik dostępności komunikacyjnej
		(A)	(B)	(C = A / B * 100)	(czerwone – poniżej, zielone – powyżej)
1	Gorzanowice	3	6,47	46,37	
2	Grudno	7	6,47	108,19	
3	Jastrowiec	7	6,47	108,19	
4	Kaczorów	14	6,47	216,38	
5	Lipa	9	6,47	139,10	
6	Mysłów	14	6,47	216,38	
7	Nowe Rochowice	3	6,47	46,37	
8	Płonina	3	6,47	46,37	
9	Półwsie	3	6,47	46,37	
10	Radzimowice	0	6,47	0,00	
11	Sady Dolna	6	6,47	92,74	
12	Sady Górne	6	6,47	92,74	
13	Stare Rochowice	3	6,47	46,37	
14	Świny	11	6,47	170,02	
15	Wierzchosławice	14	6,47	216,38	
16	Wierzchosławiczki	3	6,47	46,37	
17	Wolbromek	4	6,47	61,82	
	Średnia	6,47	X	100,01	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

METODOLOGIA INDEX OF MULTIPLE DEPRIVATION

Łączna wartość IMD w uwarunkowaniach przestrzenno-funkcjonalnych na obszarze wiejskim jest sumą wskaźnika dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej ze wskaźnikiem w dostępności do obiektów publicznych oraz wskaźnikiem dostępności do komunikacji publicznej.

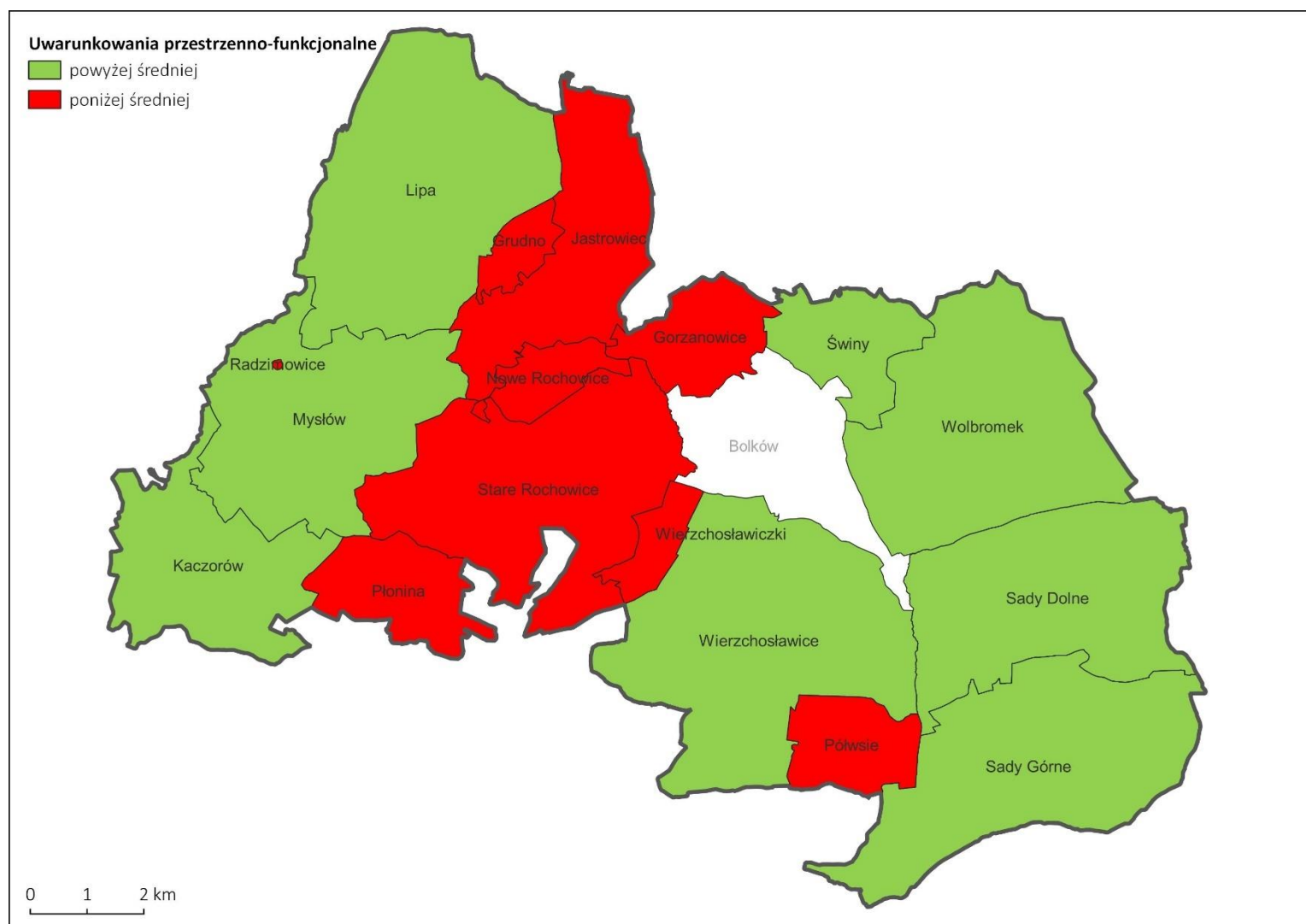
Zapis matematyczny: ZIELONY (1 punkt) + ŻÓŁTY (2 punkty) + CZERWONY (3 punkty) + CZERWONY II (4 punkty) + CZERWONY III (5 punktów).

Tabela 25 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – wskaźnik IMD dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków

Lp.	Sołectwo	Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w stosunku do średniej sumarycznej łącznej	Wskaźnik dostępności komunikacyjnej	Wskaźnik dostępności do obiektów publicznych	IMD przestrzenno-funkcjonalne (czerwone powyżej, zielone - poniżej)
1	Gorzanowice				12
2	Grudno				8
3	Jastrowiec				8
4	Kaczorów				5
5	Lipa				5
6	Mysłów				5
7	Nowe Rochowice				12
8	Płonina				12
9	Półwie				12
10	Radzimowice				12
11	Sady Dolna				5
12	Sady Górne				5
13	Stare Rochowice				8
14	Świny				3
15	Wierzchosławice				5
16	Wierzchosławiczki				12
17	Wolbromek				5
Średnia sumaryczna					7,88

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Mapa 6 Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcyjnych w obszarze wiejskim (IMD łączne)

Źródło: opracowanie własne

III.6 Analiza uwarunkowań środowiskowych

Uwarunkowania środowiskowe to całe spektrum czynników, które wpływają na środowisko przyrodnicze gminy Bolków. Można pod tym względem przeanalizować jakość powietrza, masę wytwarzanych odpadów komunalnych, ilość azbestu, którym pokryte są nieruchomości, zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, itp. Ze względu na dostępność danych publicznych, na potrzeby przeprowadzenia analizy uwarunkowań środowiskowych wzięto pod uwagę wskaźnik zanieczyszczenia azbestem.

Stan jakości powietrza w gminie Bolków można określić jako dobry. Żadne z substancji szkodliwych nie przekraczają w ocenie śródrocznej dozwolonych poziomów przekroczeń. Jednak **do głównych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w gminie Bolków można zaliczyć emisję antropogeniczną (tj. związaną z działalnością człowieka) - emisja ze źródeł przemysłowych (tzw. emisja punktowa), emisja z sektora komunalno-bytowego (tzw. emisja niska lub emisja powierzchniowa) oraz emisja ze środków transportu (tzw. emisja liniowa) z tym, że dwa ostatnie źródła emisji są najbardziej uciążliwe na terenie gminy (zwłaszcza emisja niska z sektora komunalno-bytowego i emisja ze środków transportu).** Stosowanie węgla do ogrzewania mieszkań w znaczny sposób wpływa na wzrost zanieczyszczeń w powietrzu. Taki wzrost jest szczególnie zauważalny w okresach zimowych (w sezonie grzewczym), wtedy mamy dość dużą emisję pyłów oraz związków kancerogennych np. benzo(a)pirenu do powietrza.

W 2011 r. do użytkowania została oddana **zmodernizowana oczyszczalnia ścieków** w miejscowości Wolbromek. Pracująca w nowym układzie oczyszczalnia ścieków w Wolbromku spełnia warunki obecnie obowiązującego pozwolenia wodnoprawnego pod względem jakościowym w dopuszczalnych wartościach określonych dla oczyszczonych ścieków komunalnych. Pozwolenie obowiązuje do 31.03.2023 r. Oczyszczalnia ścieków w Wolbromku jest w pełni zautomatyzowana i spełnia wszelkie wymogi Unii Europejskiej.

Zdjęcie 2 Oczyszczalnia ścieków w m. Wolbromek w gminie Bolków

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Bolków na lata 2021-2030, s. 53.

Do oczyszczalni trafiają ścieki bytowe dopływające kolektorem systemu kanalizacji ogólnospławnej jak i ścieki dowożone pochodzące z przydomowych zbiorników bezodpływowych, znajdujących się na posesjach mieszkańców niemających możliwości włączenia się do sieci kanalizacji sanitarnej. Zmodernizowana oczyszczalnia wyposażona została w nowoczesną stację zlewcą, która pozwala na dokładny pomiar zarówno ilości, jak i jakości ścieków dostarczanych wozami asenizacyjnymi. W 2020 r. pobrano z własnych ujęć 219 973 m³ wody, zakupiono jej zaś 35 689 m³. Sprzedaż wody osiągnęła wartość 208 925,32 m³. Straty wody wyniosły 46 736,68 m³ (18,28 %) i wynikały przede wszystkim z wieku funkcjonującej sieci, a co za tym z jej dużej awaryjności. W ciągu roku wystąpiło 39 awarii o łącznym czasie trwania ok. 202 godziny. W roku 2020 nie przeprowadzono remontów sieci wodociągowej.

Analizując wartości zawarte w tabeli można zauważyć, że niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne w badanym okresie stanowiły 55,61 % wszystkich odpadów wytworzonych w tym czasie. Drugą z frakcji odpadów, pod względem ilości, stanowią odpady ulegające biodegradacji i wynoszą 11,24 % ogółu odebranych odpadów, następnie zmieszane odpady opakowaniowe 8,46, opakowania ze szkła – 7,88 %, zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 07 – 7,36%, odpady wielkogabarytowe – 5,23 %, odpady z papieru i tektury – 2,5%. Pozostałe frakcje nie przekraczają 2,5 % wszystkich zebranych odpadów w tym okresie. **W analizowanym okresie ostatnich 3 lat zauważa się wzrost ilości segregowanych odpadów, a spadek ilość odpadów niesegregowanych**, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26 Ilość odpadów odebranych z terenu gminy Bolków w latach 2017-2020 [Mg]

Odpady odebrane	2018	2019	2020	Wzrost/spadek
Ilość odebranych odpadów zmieszanych w Mg	2 176,74	2 076,64	1 847,20	spadek
Ilość odebranych odpadów ulegających biodegradacji w Mg	64,62	102,08	319,48	wzrost
Ilość odebranych pozostałych odpadów segregowanych w Mg	487,54	539,60	620,37	wzrost

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Bolków na lata 2021-2030, s. 108.

W punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) zebrano łącznie 534,7151 tony wysegregowanych odpadów. Biorąc pod uwagę liczbę ton wytworzonych odpadów na terenie gminy Bolków w roku 2020 i liczbę mieszkańców ujętych w deklaracji można wyliczyć, że 1 mieszkaniec gminy wytwarza 437 kg odpadów rocznie.

Do innych odpadów na terenie gminy Bolków, które są szkodliwe dla zdrowia człowieka, należą wyroby zawierające azbest. Azbest jest zaliczany do substancji o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka oraz o działaniu toksycznym przy narażeniu przewlekłym na jego oddziaływanie. Szkodliwość azbestu nie wynika z jego składu chemicznego, ale przyczyna szkodliwości tkwi w jego włóknistej strukturze. Niewidoczne dla oka i niewyczuwalne w dotyku włókna azbestu są najcieńszymi włóknami występującymi w przyrodzie, a ich kumulowanie się w płucach może powodować po kilkunastu latach pojawienie się chorób azbestozależnych: pylicy azbestowej (azbestozy), raka płuca, zmian opłucnowych, międzybłoniaka opłucnej. Pył azbestowy nie tylko zanieczyszcza płuca, ale i mechanicznie je uszkadza. W związku z tym polityka ochrony środowiska powinna zmierzać do jak najszybszego usunięcia i zutylizowania materiałów zawierających azbest, gdyż według Państwowego Zakładu Higieny każdy kontakt z azbestem może być niekorzystny i należy go unikać, chociaż nie musi on wywołać skutków chorobowych. Możliwość kontaktu z azbestem należy zatem ograniczyć do minimum.

Działania związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest realizowane są na podstawie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bolków”, uchwalonego uchwałą Nr XIII/98/15 Rady Miejskiej w Bolkowie z dnia 22 grudnia 2015 r. Zgodnie z ewidencją, na terenie gminy Bolków, zinwentaryzowano 1 251 523,36 kg wyrobów zawierających azbest. Łącznie zewidencjonowano 1 644,60 m² płyt azbestowo-cementowych płaskich oraz 76 575,61 m² płyt azbestowo-cementowych falistych. Zewidencjonowany azbest znajdował się na 670 obiektach z terenu gminy. W celu wyeliminowania skutków negatywnego oddziaływania azbestu na mieszkańców gminy oraz na środowisko Urząd Miejski w Bolkowie realizuje zadanie pn.: „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bolków” polegającego na dotowaniu demontażu, odbioru, transportu oraz utylizacji odpadów zawierających azbest pochodzących z nieruchomości znajdujących się na terenie gminy. W latach 2017-2020 z terenu gminy Bolków zutylizowano łącznie 14 248,25 m² materiałów zawierających azbest. Ilość zutylizowanego azbestu w poszczególnych latach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27 Ilość unieszkodliwiona na terenie gminy Bolków w latach 2017-2020

Miejscowość	2017	2018	2019	2020
Gorzanowice	128,125	-	92,50	176,56
Grudno	261,875	-	-	-
Lipa	497,75	525	95,00	-
Mysłów	278,125	799	-	1275,625
Sady Dolne	371,875	247	364,375	-
Wierzchosławice	1048,44	1362	925,625	100,625
Wierzchosławiczki	-	-	-	266,25
Sady Górne	-	194	-	-
Płonina	59,375	-	-	-

Kaczorów	368,75	13	-	-
Bolków	233,75	1867	168,44	470
Wolbromek	-	1138	55,625	-
Stare Rochowice	-	304	-	-
Nowe Rochowice	-	70	-	-
Półwsie	-	169	-	-
Świny	-	125	-	36,56
Jastrowiec	-	-	160	-
RAZEM:	3 248,065	6 813,0	1 861,565	2 325,62

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Bolków na lata 2021-2030, s. 105-106.

Zewidencjonowana ilość azbestu występuje w przeważającej mierze na obszarach wiejskich.

W samym Bolkowie zewidencjonowano łącznie 3 268,70 m² azbestu na 42 budynkach. **W celu ochrony zdrowia i środowiska naturalnego konieczne jest realizowanie w dalszym ciągu polityki zmierzającej do eliminacji azbestu z terenu całej gminy.** Również podejmowane działania gminy w aspekcie ochrony zdrowia powinny uwzględniać niniejszy aspekt podczas planowania działań rewitalizacyjnych.

Uwzględniając powyższe zapisy dotyczące ilości zewidencjonowanego azbestu na terenie gminy w ramach analizy uwarunkowań środowiskowych wzięto pod uwagę wskaźnik zanieczyszczenia azbestem, który liczony jest jako stosunek ilości zutilizowanego azbestu do ilości azbestu zewidencjonowanego w analizowanej jednostce. Wskaźnik powyżej średniej (kolor czerwony) wskazuje na dużą ilość zanieczyszczenia jednostki wyrobami zawierającymi azbest, co w konsekwencji może prowadzić do większej liczby osób chorujących na tych obszarach.

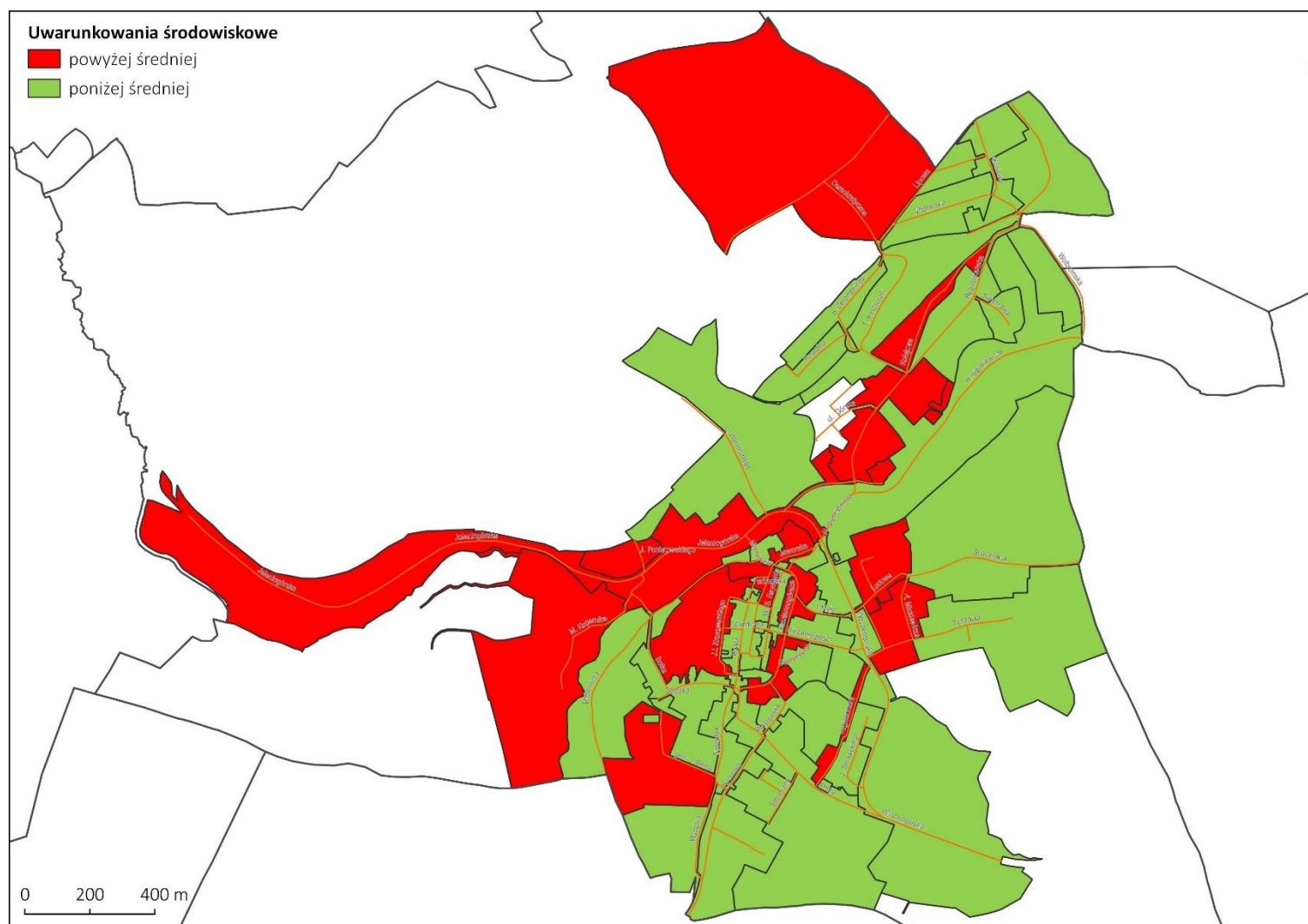
Tabela 28 Uwarunkowania środowiskowe - dla obszaru miejskiego w gminie Bolków

Lp.	Ulica	Ilość zewidencjonowanego azbestu [kg]	Ilość zutylizowanego azbestu [kg]	Procentowe zutylizowanie azbestu	Wskaźnik zanieczyszczenia azbestem [%]	Wskaźnik zanieczyszczenia azbestem w stosunku do średniej sumarycznej
		(A)	(B)	(C = B / A* 100)	D = [100%-C]	(czerwone – powyżej, zielone – poniżej)
1	1 Maja	0	0	0,00	0,00	
2	Bema	126	0	0,00	100,00	
3	Bolka	1756	1441	82,06	17,94	
4	Demokratyczna	3024	0	0,00	100,00	
5	Farbiarska	0	0	0,00	0,00	
6	Jagiellońska	1230	0	0,00	100,00	
7	Jaworska	567	0	0,00	100,00	
8	Jeleniogórska	913,01	472,01	51,70	48,30	
9	Kamiennogórska	2887,5	0	0,00	100,00	
10	Kolejowa	1848	0	0,00	100,00	
11	Kopernika	2068,5	0	0,00	100,00	
12	Kościuszki	1618	1450	89,62	10,38	
13	Kraszewskiego	5220	3420	65,52	34,48	
14	Lipowa	985,6	985,6	100,00	0,00	
15	Ludowa	252	0	0,00	100,00	
16	Mickiewicza	1890	0	0,00	100,00	
17	Młynarska	0	0	0,00	0,00	
18	Niepodległości	0	0	0,00	0,00	
19	Piastowska	0	0	0,00	0,00	
20	Plac Jana Pawła II	0	0	0,00	0,00	
21	Pogodna	0	0	0,00	0,00	

22	Polna	0	0	0,00	0,00	
23	Poniatowskiego	441	0	0,00	100,00	
24	Poprzeczna	0	0	0,00	0,00	
25	Republikańska	0	0	0,00	0,00	
26	Reymonta	0	0	0,00	0,00	
27	Robotnicza	985,6	985,6	100,00	0,00	
28	Rycerska	0	0	0,00	0,00	
29	Rynek	0	0	0,00	0,00	
30	Sienkiewicza	19266	14958	77,64	22,36	
31	Słoneczna	0	0	0,00	0,00	
32	Słowackiego	1088	815	74,91	25,09	
33	Spacerowa	0	0	0,00	0,00	
34	Szpitalna	210	210	100,00	0,00	
35	Ścieżka	0	0	0,00	0,00	
36	Świerkowa	0	0	0,00	0,00	
37	Tęczowa	0	0	0,00	0,00	
38	Waryńskiego	0	0	0,00	0,00	
39	Widokowa	0	0	0,00	0,00	
40	Wiśniowa	0	0	0,00	0,00	
41	Wolbromska	0	0	0,00	0,00	
42	Wspólna	2750	2750	100,00	0,00	
43	Wysokogórska	358,6	358,6	100,00	0,00	
44	Żeromskiego	0	0	0,00	0,00	
Średnia sumaryczna					26,33	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Mapa 7 Analiza uwarunkowań środowiskowych w obszarze miejskim (IMD łączne)

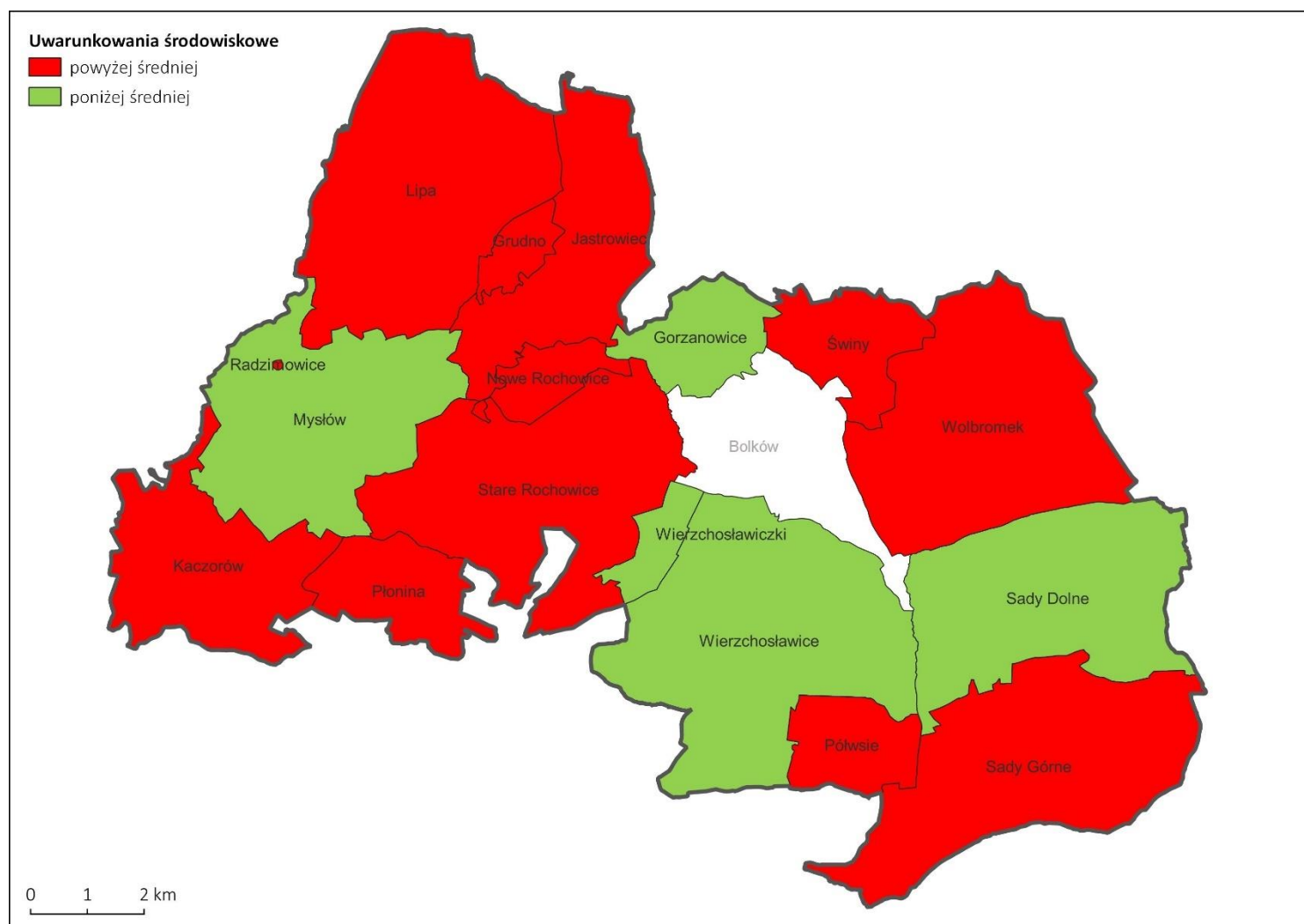
Źródło: opracowanie własne

Tabela 29 Uwarunkowania środowiskowe - dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków

Lp.	Sołectwo	Ilość zewidencjonowanego azbestu [kg]	Ilość zutylizowanego azbestu [kg]	Procentowe zutylicowanie azbestu	Wskaźnik zanieczyszczenia azbestem [%]	Wskaźnik zanieczyszczenia azbestem w stosunku do średniej sumarycznej
		(A)	(B)	(C = B / A* 100)	D = [100%-C]	(czerwone – powyżej, zielone – poniżej)
1	Gorzanowice	29489	4538	15,39	84,61	
2	Grudno	5911,5	0	0	100	
3	Jastrowiec	28691,65	2560	8,92	91,08	
4	Kaczorów	87081,9	2415,6	2,77	97,23	
5	Lipa	139968,66	9878,16	7,06	92,94	
6	Mysłów	80790,9	20440,5	25,3	74,7	
7	Nowe Rochowice	16930,2	623,7	3,68	96,32	
8	Płonina	23250	462	1,99	98,01	
9	Półwsie	95485	154	0,16	99,84	
10	Radzimowice	1662	0	0	100	
11	Sady Dolna	46457,2	8318,2	17,9	82,1	
12	Sady Górne	124098	2772	2,23	97,77	
13	Stare Rochowice	123257,2	2939,2	2,38	97,62	
14	Świny	11824	1135	9,6	90,4	
15	Wierzchosławice	195345,48	42297,48	21,65	78,35	
16	Wierzchosławiczki	5961	4260	71,46	28,54	
17	Wolbromek	91798,8	8620,8	9,39	90,61	
Średnia sumaryczna					88,24	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Mapa 8 Analiza uwarunkowań środowiskowych w obszarze wiejskim (IMD tączne)

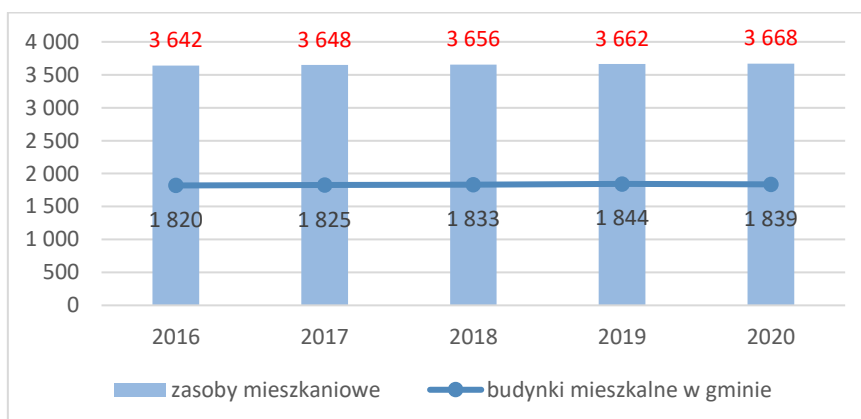
Źródło: opracowanie własne

III.7 Analiza uwarunkowań technicznych

Analizując uwarunkowania techniczne należy podkreślić, iż stan obiektów budowlanych ma wpływ na degradację obszaru i możliwość rozwoju jego potencjału w przyszłości lub wystąpienie deficytów uniemożliwiających efektywne przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym. Obiekty zaniedbane, zniszczone i ulegające naturalnej degradacji mają negatywny wpływ na środowisko. Ponadto stanowią o atrakcyjności i tym samym o potencjale rozwojowym. Dzielnice pełne zdegradowanych i zniszczonych budynków nie stanowią atrakcyjnego miejsca zamieszkania, są raczej kojarzone z wykluczeniem społecznym, gdzie panuje nawarstwienie problemów społecznych (np. bezrobocie, alkoholizmu, przemocy w rodzinie). W związku z tym należy zwrócić uwagę na podobszary, gdzie zdewastowane i zniszczone budynki mieszkalne występują najliczniej, aby tym samym podjąć działania naprawcze, które będą minimalizowały ryzyko wystąpienia wykluczenia społecznego mieszkańców gminy. Efektywność wykorzystania obiektów budowlanych oraz możliwość prowadzenia działań pozwalających na wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej w pozostałych uwarunkowaniach, wpływa na procesy rewitalizacyjne, które będą mogły być prowadzone w przyszłości.

Na terenie gminy Bolków w 2020 r. znajdowało się 3 668 nieruchomości (mieszkań). W 2020 r. oddano do użytku 6 nowych mieszkań, których przeciętna powierzchnia wynosiła 142,3 m². Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba budynków mieszkalnych zwiększyła się o 19, a liczba mieszkań wzrosła w tym okresie o 26.

Wykres 9 Liczba budynków mieszkalnych i zasobów mieszkaniowych w gminie Bolków w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Do analizy uwarunkowań technicznych wzięto pod uwagę wskaźnik potencjalnego zużycia technicznego budynków (utrata wartości budowlanej wynikającej z upływu czasu), który wynika ze stosunku liczby wybudowanych budynków przed 1970 r. do liczby zewidencjonowanych budynków mieszkalnych ogółem w analizowanej jednostce. Wyższy wskaźnik potencjalnego zużycia technicznego budynków oznacza mniejsze i ograniczone potencjały rozwojowe obszaru. W analizie uwzględniono budynki wybudowane przez 1970 r. z uwagi na fakt, że zabudowania, których wiek wynosi ponad

pięćdziesiąt lat najczęściej ulegają naturalnej degradacji. Dodatkowo obiekty, które nie są modernizowane, powstały z materiałów, które nie zapewniają odpowiedniej izolacyjności cieplnej, a dodatkowo w budynkach zamontowane są nieekologiczne źródła grzewcze. Nowoczesne technologie w budownictwie wykorzystują materiały budowlane i rozwiązania techniczne przyjazne środowisku oraz o wysokim współczynniku izolacyjności cieplnej. Z kolei stare budownictwo najczęściej nie posiada takich rozwiązań.

Warto podkreślić, że uwzględniając ten wskaźnik zarówno obszar miejski jak i wiejski charakteryzuje się przeciętną ilością potencjalnego zużycia technicznego budynków. Nie można jednoznacznie stwierdzić, że więcej zniszczonych i zdewastowanych budynków mieszkalnych znajduje się na terenach wiejskich.

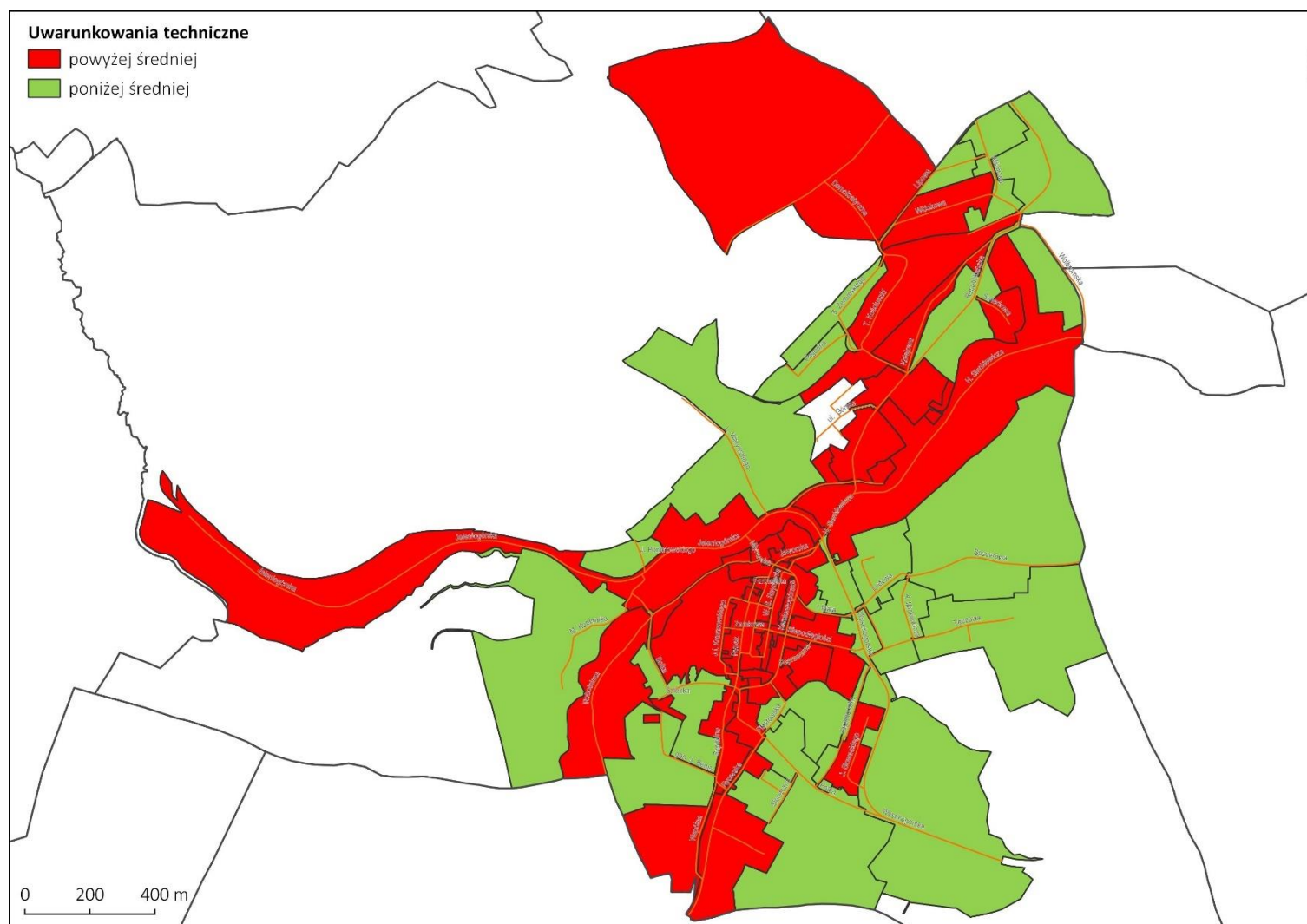
Tabela 30 Uwarunkowania techniczne – dla obszaru miejskiego w gminie Bolków

Lp.	Ulica	Liczba ludności	Liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r.	Wskaźnik potencjalnego zużycia technicznego budynków (utrata wartości budowlanej wynikającej z upływu czasu)	Wskaźnik potencjalnego zużycia technicznego budynków do wartości średniej sumarycznej
			(A)	(B)	(C = B / A * 100)	(czerwone – powyżej, zielone – poniżej)
1	1 Maja	52	2	1	50,00	
2	Bema	58	14	3	21,43	
3	Bolka	76	18	11	61,11	
4	Demokratyczna	27	8	6	75,00	
5	Farbiarska	51	7	7	100,00	
6	Jagiellońska	23	6	0	0,00	
7	Jaworska	190	20	20	100,00	
8	Jeleniogórska	165	30	28	93,33	
9	Kamiennogórska	231	26	17	65,38	
10	Kolejowa	274	22	21	95,45	
11	Kopernika	85	15	6	40,00	
12	Kościuszki	77	25	22	88,00	
13	Kraszewskiego	91	16	14	87,50	
14	Lipowa	47	13	4	30,77	
15	Ludowa	118	32	2	6,25	
16	Mickiewicza	31	10	1	10,00	
17	Młynarska	25	4	4	100,00	
18	Niepodległości	205	10	10	100,00	
19	Piastowska	86	3	1	33,33	
20	Plac Jana Pawła II	1	1	1	100,00	
21	Pogodna	4	2	0	0,00	

22	Polna	207	13	5	38,46	
23	Poniatowskiego	26	10	2	20,00	
24	Poprzeczna	13	2	2	100,00	
25	Republikańska	145	21	13	61,90	
26	Reymonta	169	18	18	100,00	
27	Robotnicza	47	5	5	100,00	
28	Rycerska	251	30	30	100,00	
29	Rynek	367	32	32	100,00	
30	Sienkiewicza	578	36	36	100,00	
31	Słoneczna	15	6	0	0,00	
32	Słowackiego	138	16	14	87,50	
33	Spacerowa	4	1	0	0,00	
34	Szpitalna	134	10	9	90,00	
35	Ścieżka	6	3	3	100,00	
36	Świerkowa	11	1	1	100,00	
37	Tęczowa	41	15	0	0,00	
38	Waryńskiego	44	11	6	54,55	
39	Widokowa	61	29	26	89,66	
40	Wiśniowa	52	18	7	38,89	
41	Wolbromska	46	1	0	0,00	
42	Wspólna	35	9	7	77,78	
43	Wysokogórska	292	7	4	57,14	
44	Żeromskiego	62	18	7	38,89	
				Średnia sumaryczna	61,64	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Mapa 9 Analiza uwarunkowań technicznych w obszarze miejskim (IMD łączne)

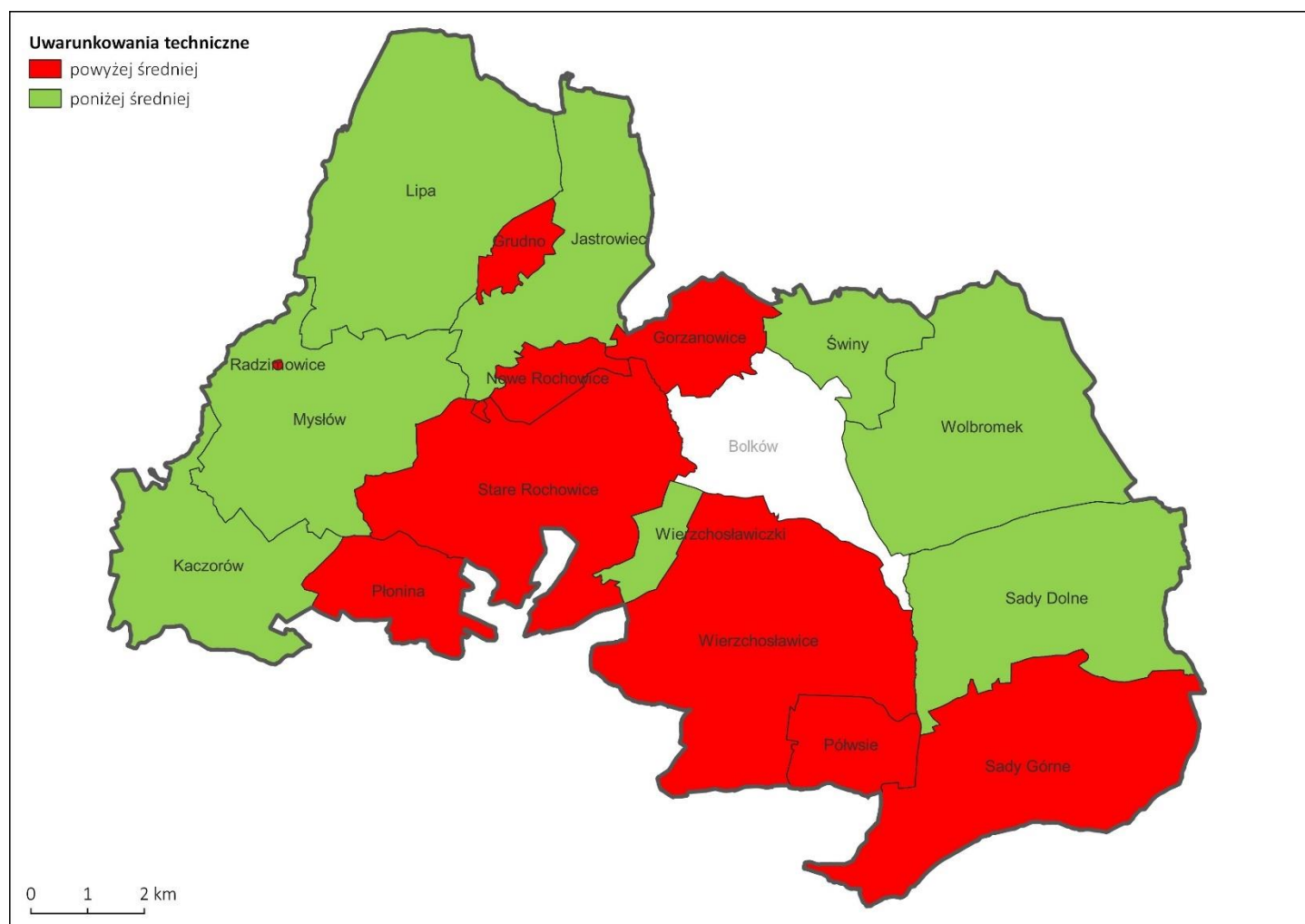
Źródło: opracowanie własne

Tabela 31 Uwarunkowania techniczne – dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności	Liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r.	Wskaźnik potencjalnego zużycia technicznego budynków (utrata wartości budowlanej wynikającej z upływu czasu)	Wskaźnik potencjalnego zużycia technicznego budynków do wartości średniej sumarycznej
			(A)	(B)	(C = B / A * 100)	(czerwone – powyżej, zielone – poniżej)
1	Gorzanowice	77	32	29	90,63	
2	Grudno	59	18	18	100,00	
3	Jastrowiec	173	38	34	89,47	
4	Kaczorów	621	149	127	85,23	
5	Lipa	651	140	123	87,86	
6	Mystów	572	133	118	88,72	
7	Nowe Rochowice	47	19	19	100,00	
8	Płonina	112	47	46	97,87	
9	Półwie	57	13	13	100,00	
10	Radzimowice	14	12	11	91,67	
11	Sady Dolna	375	95	74	77,89	
12	Sady Górne	458	117	107	91,45	
13	Stare Rochowice	370	110	107	97,27	
14	Świny	252	62	47	75,81	
15	Wierzchosławice	816	176	159	90,34	
16	Wierzchosławiczki	50	13	11	84,62	
17	Wolbromek	530	112	97	86,61	
Średnia sumaryczna					90,32	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Mapa 10 Analiza uwarunkowań technicznych w obszarze wiejskim (IMD łączne)

Źródło: opracowanie własne

Rozdział IV Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje wynik analizy obszaru z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2019 poz. 1696), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

IV.1 Wprowadzenie

Wybór obszarów wskazanych do objęcia procesem rewitalizacji jest wynikiem gruntownej diagnozy zjawisk kryzysowych występujących na terenie gminy Bolków oraz wynikiem ustalenia ich koncentracji terytorialnej. W oparciu o przeprowadzone analizy ilościowe i jakościowe określono obszar zdegradowany, który został określony w oparciu o wartości łączne uwarunkowań społecznych przewyższające **średnią sumaryczną wynoszącą wartość 18,75 dla obszaru miejskiego oraz 17,88 dla obszaru wiejskiego**. Za obszar zdegradowany na terenie gminy Bolków uznaje się następujące podobszary:

Tabela 32 Obszar zdegradowany na terenie gminy Bolków

Obszar miejski	Obszar wiejski
Ulice: Kamiennogórska, Kolejowa, Kopernika, Kościuszki,	Grudno
Kraszewskiego, Niepodległości, Republikańska, Reymonta,	Jastrowiec
Robotnicza, Rycerska, Rynek, Sienkiewicza oraz Wolbromska	Płonina

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie wyników uzyskanych w ramach uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzenno – funkcjonalnych, środowiskowych oraz technicznych wskazano obszary rewitalizacji, które zostały wyznaczone na podstawie Index of Multiple Deprivation. **Wyliczenie IMD ogólnego (łącznego) obejmowało wyliczenie wartości punktowej IMD społecznego oraz dodania wyników poszczególnych IMD dla każdego uwarunkowania, przyjmując ocenę jak przy analizie poszczególnych uwarunkowań**, czyli metodologia IMD obejmowała ocenę 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono stanowiącą odstępstwo od średniej dla gminy dodatkowy jeden punkt, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Obszary oznaczone na inne kolory odpowiednio: 1 punkt (kolor zielony), 2 punkty (kolor żółty). Wynikiem tak prowadzonej analizy było wskazanie wartości IMD ogólnego. Zsumowano wartości w poszczególnych IMD w celu wskazania wartości łącznej, wynoszącej **średnią sumaryczną o wartości 27,61 dla obszaru miejskiego oraz 29,41 dla obszaru wiejskiego**. **Obszary, których wartość w łącznym IMD przekracza średnią sumaryczną, ponadto uznane zostały za obszary zdegradowane ze względu na wysoki stopień degradacji społecznej oraz posiadają wysokie wartości w przynajmniej dwóch uwarunkowaniach (poza społecznym), są uznawane za obszary rewitalizacji.**

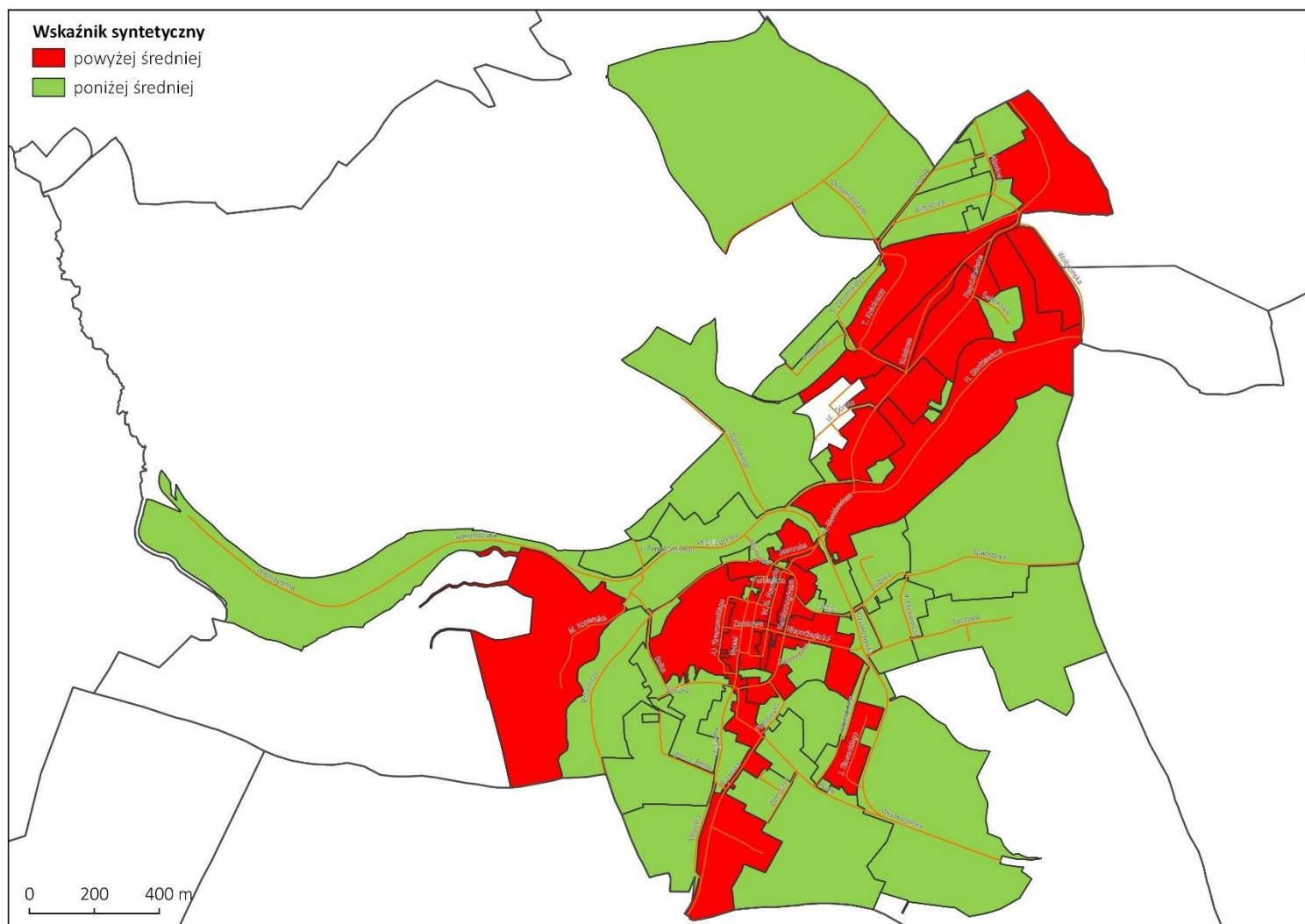
Tabela 33 IMD łączne - zbiorcze zestawienie uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych dla obszaru miejskiego

Lp.	Ulica	IMD społeczne	IMD gospodarcze	IMD przestrzenno-funkcjonalne	IMD środowiskowe	IMD techniczne	IMD łączne
1	1 Maja	18					24
2	Bema	11					20
3	Bolka	18					22
4	Demokratyczna	11					24
5	Farbiarska	18					27
6	Jagiellońska	11					17
7	Jaworska	17					30
8	Jeleniogórska	13					26
9	Kamiennogórska	20					33
10	Kolejowa	23					41
11	Kopernika	29					42
12	Kościuszki	44					50
13	Kraszewskiego	29					46
14	Lipowa	11					20
15	Ludowa	11					20
16	Mickiewicza	11					17
17	Młynarska	11					24
18	Niepodległości	32					41
19	Piastowska	18					27
20	Plac Jana Pawła II	11					20
21	Pogodna	11					17

22	Polna	11					20
23	Poniatowskiego	11					20
24	Poprzeczna	11					24
25	Republikańska	37					43
26	Reymonta	20					33
27	Robotnicza	23					26
28	Rycerska	29					38
29	Rynek	29					38
30	Sienkiewicza	53					62
31	Słoneczna	11					15
32	Słowackiego	18					31
33	Spacerowa	11					17
34	Szpitalna	18					27
35	Ścieżka	11					17
36	Świerkowa	11					17
37	Tęczowa	11					15
38	Waryńskiego	11					17
39	Widokowa	11					20
40	Wiśniowa	18					22
41	Wolbromska	44					53
42	Wspólna	18					27
43	Wysokogórska	12					21
44	Żeromskiego	18					24
Średnia sumaryczna							27,61

Źródło: opracowanie własne

Mapa 11 IMD łączne – obszar miejski

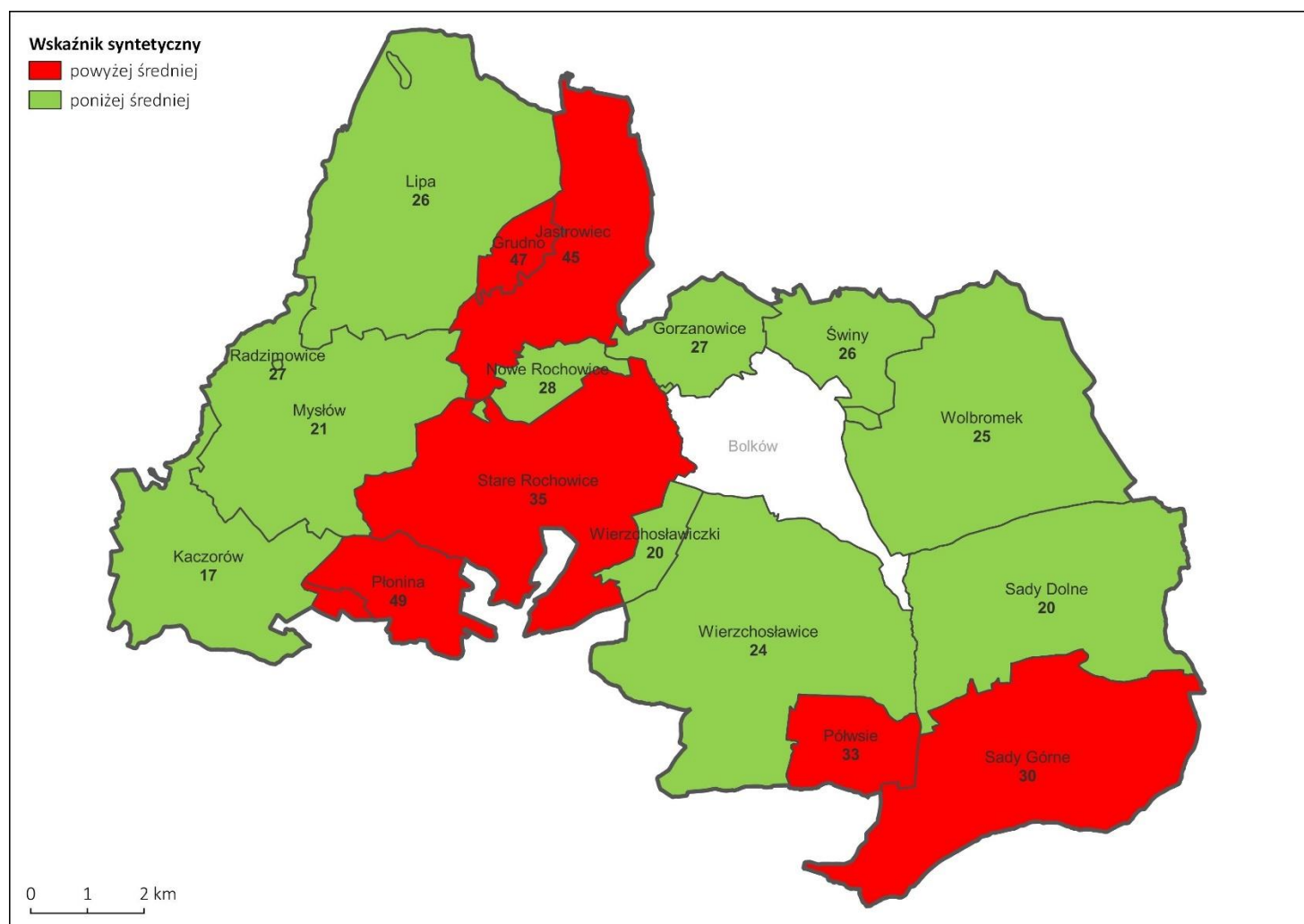
Źródło: opracowanie własne

Tabela 34 IMD łączne - zbiorcze zestawienie uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych dla obszaru wiejskiego

Lp.	Sołectwo	IMD społeczne	IMD gospodarcze	IMD przestrzenno-funkcjonalne	IMD środowiskowe	IMD techniczne	IMD łączne
1	Gorzanowice	14					27
2	Grudno	29					47
3	Jastrowiec	36					45
4	Kaczorów	11					17
5	Lipa	17					26
6	Mysłów	15					21
7	Nowe Rochowice	15					28
8	Płonina	31					49
9	Półwie	15					33
10	Radzimowice	14					27
11	Sady Dolne	14					20
12	Sady Górne	17					30
13	Stare Rochowice	17					35
14	Świny	17					26
15	Wierzchosławice	15					24
16	Wierzchosławiczki	11					20
17	Wolbromek	16					25
Średnia sumaryczna							29,41

Źródło: opracowanie własne

Mapa 12 IMD łączne – obszar wiejski

Źródło: opracowanie własne

IV.2 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. stanowi, że działaniom rewitalizacyjnym może zostać poddany obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Przyjęta m.in. w ustawie definicja rewitalizacji jest bardzo rozbudowana i brzmi następująco: „Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Definicja ustawowa określa obszar zdegradowany jako: „**obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych (...), środowiskowych (...), przestrzenno-funkcjonalnych (...) lub technicznych (...)**”. Obszar zdegradowany jest więc przede wszystkim obszarem o problemach społecznych. Nie można wykluczyć faktu, że znajdują się na nim obszary zaniedbane lub zdewastowane, jednak nie należy utożsamiać tych zjawisk.

Z kolei obszar rewitalizacji ustawodawcy zdefiniowali jako: „**obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (...), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...)**”.

W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji wyznaczono jednostki, gdzie zidentyfikowano stan kryzysowy wynikający z natężenia problemów społecznych i co najmniej jednego z problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Na podobszarach rewitalizacji dokonano pogłębionej analizy dzięki realizacji spaceru studyjnego. Dodatkowymi argumentami wyznaczającym obszary do zrewitalizowania są ważne funkcje społeczno-gospodarcze oraz stan zagospodarowania terenów możliwych do przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych. **W ramach przeprowadzonej analizy został wyznaczony obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji.** Zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju obszar zdegradowany musi obejmować występowanie przede wszystkim natężenia problemów społecznych, dlatego do obszaru

zdegradowanego zaliczone zostały tylko jednostki administracyjne, dla których zidentyfikowano występowanie problemów w sferze społecznej. Wymienione powyżej wydzielone podobszary wskazują na potrzebę wprowadzenia działań naprawczych i wyprowadzenia z sytuacji kryzysowej, a w konsekwencji umożliwienia wskazanym podobszaram warunków do rozwoju w kontekście zarówno społecznym, infrastrukturalnym, środowiskowym, urbanistycznym.

Wysokie wskaźniki negatywne koncentracji uwarunkowań społecznych (wyznaczonych w oparciu o średni wskaźnik przekraczający średnią sumaryczną IMD dla danego obszaru – miejskiego i wiejskiego analizowanych odrębnie) pozwalają na wyznaczenie obszaru zdegradowanego. Następnie obszar zdegradowany analizowany jest w pozostałych uwarunkowaniach (m.in. technicznym, środowiskowym, przedstrzenno – funkcjonalnym i gospodarczym) i w przypadku wystąpienia wysokiej koncentracji w co najmniej jednym uwarunkowaniu, zaliczony zostaje do obszaru rewitalizacji. **Brak wysokiej koncentracji problemów w uwarunkowaniach społecznych uniemożliwia zaliczenie obszaru do obszaru rewitalizacji, ze względu na brak wyznaczenia obszaru zdegradowanego.**

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, **obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.** Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. W ramach przeprowadzonej analizy **obszar rewitalizacji został wyznaczony na 6 podobszarach.** Obszar rewitalizacji został wskazany w stosunku do ogólnej liczby ludności gminy Bolków wynoszącej na koniec roku 2021: 9 895 osób na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bolkowie oraz całkowitej powierzchni gminy wynoszącej 15 255 ha na podstawie danych GUS BDL. Wyznaczono **obszar rewitalizacji gminy Bolków obejmujący powierzchnię 225,2 ha (1,48% ogólnej powierzchni gminy),** którą zamieszkuje 2 910 osób (29,41% ogólnej liczby mieszkańców gminy). Wyznaczony obszar spełnia wymagania ustawowe odnośnie limitów obszaru i liczby mieszkańców.

Tabela 35 Obszar rewitalizacji

Lp.	Obszar rewitalizacji	Powierzchnia [ha]	Ludność
OBSZAR MIEJSKI			
1	Bolków-Folwark (ulice: Kopernika, Robotnicza)	25,9	2 566
2	Bolków-Centrum (ulice: Sienkiewicza nr 1, 3, 3A, Kraszewskiego, Kamiennogórska, Niepodległości, Robotnicza, Rycerska, Rynek, Reymonta)	25,1	
3	Bolków-Północ (ulice: Sienkiewicza, Kolejowa, Republikańska, Kościuszki, Wolbromska)	55,4	
OBSZAR WIEJSKI			
1	Grudno	35,3	344
2	Jastrowiec	57	
3	Płonina	26,5	
RAZEM		225,2	2 910
Ogółem gmina		15255	9 895

	%	1,48	29,41
--	---	------	-------

Źródło: opracowanie własne

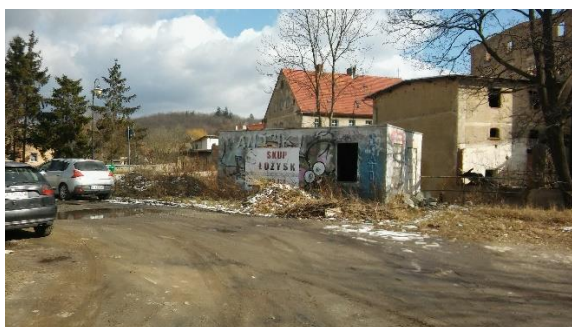
Miasto Bolków jest atrakcyjnym miejscem turystycznym na mapie Dolnego Śląska. Podczas spaceru studyjnego stwierdzono, że miejsc zniszczonych lub zdewastowanych jest stosunkowo niewiele. Na terenie miasta widoczne są pustostany i budynki ulegające degradacji, jednakże nie wynika to z działalności człowieka (np. grafity, wandalizm) lecz czasu ich użytkowania. Komunikacja publiczna wewnątrz miasta nie istnieje, duża ilość osób wyjeżdża do pracy poza gminę, nie istnieją duże zakłady pracy na terenie gminy. W samym Bolkowie istnieje ogromny potencjał gospodarczy związany z dużą ilością zabytków oraz ciekawej infrastruktury. Zamek Bolków, który góruje w mieście oraz zamki zlokalizowane w sołectwach na terenie gminy prezentują się bardzo dobrze, stanowią ciekawe miejsca zabytkowe. Wysokie walory krajobrazowe gminy również służą rozwojowi turystyki. Z zakresie rozwoju turystycznego brakuje czytelnego przewodnika po regionie, ciekawych miejscach wartych zobaczenia.

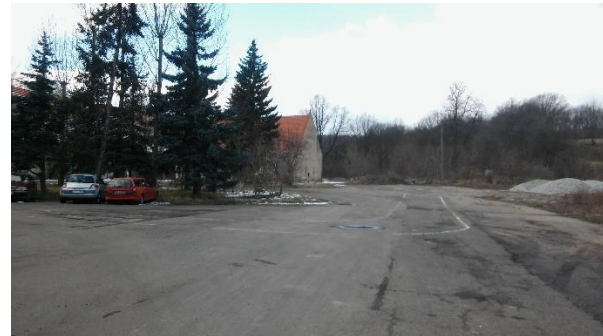
IV.3 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – Bolków-Folwark

Obszar Bolków-Folwark to obszar miasta, który jest zadbane, czysty i uważany za bezpieczny. Zachowany jest ład i porządek miejsca, dostępne są chodniki oraz oświetlenie uliczne. Ulica Robotnicza i Kopernika stanowią dość spokojną okolicę Bolkowa, jest to „ciche” miejsce, pomimo bliskości ulicy Jeleniogórskiej. Na obszarze tym znajdują się przede wszystkim domki jednorodzinne, część z nich jest nowa. Bliskość Zamku stanowi potencjał gospodarczy, choć już w dużej mierze wykorzystany.

Teren na skrzyżowaniu ul. Kopernika i Bolka stanowi zespół pałacowo-folwarczny, który jest zdewastowany, zniszczony i mało atrakcyjny. Jest to miejsce niebezpieczne, sprzyjające rozwojowi wandalizmu i chuligaństwa. Pustostany „odstraszają” swoim wyglądem inwestorów i nie są dostosowanym miejscem do rozwoju społeczno-gospodarczego.

Zdjęcie 3 Obszar Bolków-Folwark

Źródło: fotografia własna podczas spaceru studyjnego

Tabela 36 Analiza SWOT obszaru Bolków-Folwark

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - bliska lokalizacja Zamku w Bolkowie wraz z parkingiem, - obecność wieży ciśnień jako punktu widokowego, - przykłady ciekawej infrastruktury w dobrym stanie, - rozbudowa osiedla, domków jednorodzinnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - występowanie pustostanów grożących zawaleniem, - bardzo zniszczony i zdewastowany plac pałacowo-folwarczny, - miejsce niebezpieczne, - niewielka liczba podmiotów gospodarczych,

- spokojna i cicha dzielnica miasta,	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- bogaci mieszkańcy mogą być „motorem napędowym” obszaru, - rozwój turystyki może być impulsem dla inwestycji i rozwoju gospodarczego,	- wysoki próg inwestycyjny może powodować dalszą degradację budynków i okolicy,

Źródło: opracowanie własne

IV.4 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – Bolków-Centrum

Obszar Bolków-Centrum to miejsce zadbane, czyste i zagospodarowane. Większość budynków mieszkalnych jest w dobrym stanie, mieszkania wyposażone są w podwórka, na których panuje porządek i ład. Występują liczne firmy prowadzące drobne działalności usługowe, np. stolarnie. Dużym potencjałem rozwojowym jest basen odkryty z dużą powierzchnią do zagospodarowania i miejscami parkingowymi. Obecnie basen jest zamknięty i niedostępny dla mieszkańców. Na terenie basenu znajduje się otwarty „amfiteatr”, który wymaga rewitalizacji. Na obszarze Bolków-Centrum znajduje się również niewielki staw, który jest piękny, ale nie został wykorzystany do rozwoju miejsc rekreacyjnych w mieście. Brakuje do niego dostępnego wejścia, ławek, chodników spacerowych. Mógłby stanowić piękne miejsce rekreacji i wypoczynku.

W obszarze centrum znajduje się zdewastowany budynek cegielni, przy którym widoczne są liczne nieczystości i odpady. Sam budynek wygląda na „niebezpieczne” miejsce. W pobliżu znajduje się szkoła, której płot jest pomalowany graffiti i wymaga odświeżenia. Na analizowanym obszarze brakuje koszy na odpady, w parku istnieje ich kilka (przy drodze), a przy chodnikach niewielka ich liczba. Brak odpowiedniej ilości koszy powoduje, że często odpady i drobne papierki znajdują się na chodnikach, w parku, na trawnikach.

W centrum wiele budynków posiada popękana elewację. Istnieje wiele pustostanów, które są widoczne i źle wpływają na wizerunek obszaru, ale nie są zdewastowane i nie stwarzają miejsc niebezpiecznych. Pomimo tego obszar wygląda na zadbane i czysty. Nawierzchnia bocznych drózek wymaga naprawy. Znajdujący się skwerek na skrzyżowaniu ul. Rycerskiej i ul. Szpitalnej oraz na skrzyżowaniu ul. Rycerskiej i Bolka są ciekawym miejscem odpoczynku, jednak wymagają rewitalizacji. Znajdujący się w pobliżu park przy ul. Rycerskiej posiada odpowiednią infrastrukturę spacerową, jednakże aby pełnić również funkcje rekreacyjne mógłby zostać wyposażony w elementy siłowni zew., ścieżki zdrowia itp. Dużym zaobserwowanym problemem obszaru Bolków-Centrum jest zrujnowany młyn i garbarnia, które są nieodpowiednią wizytówką miasta i tego obszaru.

Zdjęcie 4 Obszar Bolków-Centrum

Źródło: fotografia własna podczas spaceru studyjnego

Tabela 37 Analiza SWOT obszaru Bolków-Centrum

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - zabytkowa architektura, - wyremontowany rynek, - widoczna symbolika nawiązująca do Zamku Bolków, - targowisko, - występowanie skwerów odpoczynkowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - mała liczba miejsc parkingowych, - niewielka ilość zieleni, - zrujnowane budynki młyna i garbarni, - duży obszar wyłączony z użytku (teren basenu), - ograniczona liczba lokalów gastronomicznych,

- obecność parku spełniającego funkcje rekreacyjne,	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- rozwój infrastruktury zielonej, - rozwój turystyki jako impuls dla tworzenia restauracji/lodziarni, gastronomii, - potencjał stawu jako miejsca rekreacyjnego dla mieszkańców, - uruchomienie basenu,	- pogarszająca się sytuacja ekonomiczna, która nie sprzyja inwestycjom prywatnym, - duże nakłady finansowe na działania rewitalizacyjne,

Źródło: opracowanie własne

IV.5 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – Bolków-Północ

Obszar Bolków-Północ to region najbardziej uprzemysłowiony w mieście. Duża część zakładów nie działa już lub działa tylko w części. Budynki mieszkalne są zadbane. Część ul. Sienkiewicza jest miejscem skupiającym ludność nadużywającą alkohol. Przy ul. Kolejowej infrastruktura przyciąga uwagę, mimo że część budynków nie jest wykorzystywana. Podwórka są zadbane, czyste i estetyczne. W obszarze swoją działalność prowadzi firma „Sułkowscy” - producent drewnianych materiałów dla pszczelarzy, jeden z najbardziej znanych i cenionych przedsiębiorców.

Obszar Bolków-Północ charakteryzuje się dużym potencjałem do wykorzystania. Znajduje się tutaj opuszczony hotel i kino – niegdyś wizytówka Bolkowa. Nieopodal istnieje wejście do podziemnych tuneli, które mają ogromny potencjał. Rewitalizacji wymagają miejsca rekreacyjne, odpoczynkowe, tj. skwer przy Sienkiewicza 24. Obszar dysponuje placem zabaw i miejscami zielonymi, jednak brakuje na nim ławek do odpoczynku, a zważywszy, iż jest to miejsce spacerowe dla osób starszych obecność małej infrastruktury jest potrzebna. Na ulicach tego obszaru zachowana jest czystość, nie ma graffiti, chodniki i drogi znajdują się w dobrym stanie. Działań naprawczych wymaga również przejście podziemne, które jest zniszczone i nie posiada oświetlenia.

Zdjęcie 5 Obszar Bolków-Północ

Źródło: fotografia własna podczas spaceru studyjnego

Tabela 38 Analiza SWOT obszaru Bolków-Północ

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - istniejące firmy przemysłowe, - istniejące budynki przemysłowe, - duża ilość mieszkańców w danym obszarze, - obszar dobrze skomunikowany, - istniejące stowarzyszenie jako reprezentant lokalnej społeczności, 	<ul style="list-style-type: none"> - opuszczone budynki, pustostany, - zdewastowane i zadłużone budynki, bez szans na szybką zmianę, - siedlisko patologii społecznych, osób nadużywających alkohol, - widoczne ubóstwo i zagrożenia społeczne

<ul style="list-style-type: none"> - działalność firmy „Sułkowscy” jako wizytówka regionu, - występowanie nieodkrytych tuneli, - obecność miejsc rekreacyjnych, 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - występowanie terenów przeznaczonych na strefę inwestycyjną, - potencjał turystyczny leżący w tunelach w Górze Ryszarda - okolice i budynek dworca po odnowieniu mogą stać się kolejnym ważnym punktem miasta 	<ul style="list-style-type: none"> - występowanie dużej liczby osób z marginesu społecznego, co zniechęca do prowadzenia na tym obszarze działalności gospodarczych, - duże nakłady finansowe na odnowienie i rewitalizację ukrytych tuneli,

Źródło: opracowanie własne

IV.6 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – sołectwo Grudno

Obszar Grudno zamieszkuje 59 mieszkańców, głównie to osoby starsze. We wsi znajduje się niewielka liczba dzieci (4 osoby w wieku przedprodukcyjnym). Część osób korzysta z pomocy społecznej. Wieś charakteryzuje się niską przedsiębiorczością (1 podmiot gospodarczy). Z atrakcji turystycznych można wymienić przydrożny krzyż oraz kapliczkę Maryjną. Na terenie wsi działa rozlewnia niskozmineralizowanej wody źródlanej oraz zakład bednarski. Znajduje się tam także stare wyrobisko wapienia. W Grudnie nie ma miejsc rekreacji, brak jest świetlicy wiejskiej. We wsi dostępna jest komunikacja publiczna.

Tabela 39 Analiza SWOT obszaru sołectwa Grudno

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dostępność komunikacji publicznej - rozlewnia niskozmineralizowanej wody źródlanej – firma "AQUA CRISTAL" Sp. z o.o. - górski mikroklimat (przeciwgruźliczy i antyalergiczny) - położenie geograficzno-przyrodnicze terenu 	<ul style="list-style-type: none"> - mała wieś o niskim potencjale rozwojowym - brak miejsc spotkań mieszkańców, świetlicy wiejskiej - niezadowolająca nawierzchnia dróg - mała liczba osób w wieku przedprodukcyjnym
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - założenie monitoringu w miejscach użytkowania publicznego - utwardzenie dróg dojazdowych do pól - zminimalizowanie niebezpieczeństwa na drodze ruchu, spowodowane zanieczyszczeniem powierzchni przez pojazdy rolnicze - doświetlenie ulic - stworzenie Klubu Seniora/świetlicy wiejskiej - zagospodarowanie terenu umożliwiające komfortowe warunki życia ze względu na występującą zielen 	<ul style="list-style-type: none"> - kradzieże i dewastacje (np. dewastacja placu zabaw) - niebezpieczeństwo na drodze ruchu - wyludnianie się wioski - migracja zarobkowa młodych ludzi - wzrost bezrobocia - brak napływu nowych mieszkańców

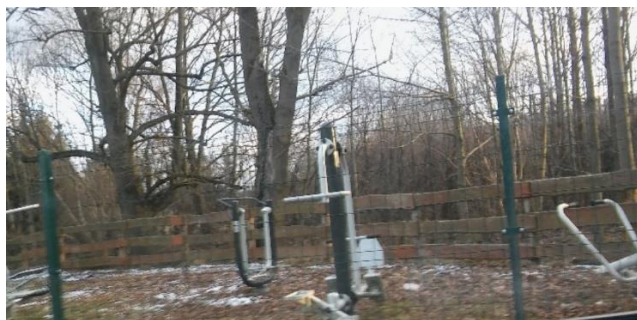
--	--

Źródło: opracowanie własne

IV.8 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – sołectwo Jastrowiec

Obszar Jastrowca zamieszkuje 173 mieszkańców. Niewielka część z nich to osoby bezrobotne. Dużą część ludności sołectwa to osoby biedne, często korzystające z pomocy społecznej. Wieś charakteryzuje się zlokalizowaniem przy drodze o dużym natężeniu ruchu. We wsi dostępne jest gospodarstwo agroturystyczne „Chata Morgana”. Na terenie wsi znajduje się miejsce rekreacji – siłownia zewnętrzna. Zabudowa mieszkaniowa jest rozproszona. Większość budynków jest stara i zniszczona, mieszkańców nie stać na ich odremontowanie. We wsi znajduje się świetlica wiejska, która jest nieużytkowana, a stanowi potencjał społecznościowy. Budynek świetlicy jest zdewastowany i nieatrakcyjny. W sołectwie dostępny jest kościół rzymskokatolicki oraz znajduje się Pałac Lauterbach. Wieś otaczają liczne pola, łąki i sady. We wsi dostępna jest komunikacja publiczna. Wieś charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem przedsiębiorczości. Odnotowano tu 14 przedsiębiorców, co wskazuje na możliwości rozwojowe miejscowości.

Zdjęcie 6 Obszar Jastrowiec

Źródło: fotografia własna podczas spaceru studyjnego

Tabela 40 Analiza SWOT obszaru sołectwa Jastrowiec

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- walory turystyczne – kościół rzymskokatolicki, Pałac Lauterbach w Jastrowcu, kraina wygasłych wulkanów, agroturystyka „Chata Morgana”, pola lawendy	- występowanie licznych pustostanów - świetlica wiejska w bardzo złym stanie - niezadowolająca nawierzchnia dróg - mała liczba osób w wieku przedprodukcyjnym

<ul style="list-style-type: none"> - siłownia zewnętrzna - istniejąca agroturystyka - wysoki wskaźnik przedsiębiorczości - dostępność komunikacji publicznej 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - dalszy rozwój agroturystyki - wioska zlokalizowana jest przy drodze o dużym natężeniu ruchu, co sprzyja inwestowaniu - remont świetlicy wiejskiej, stworzenie miejsca spotkań mieszkańców - utwardzenie dróg dojazdowych do pól w celu zminimalizowania niebezpieczeństwa na drodze, spowodowanego zanieczyszczeniem powierzchni przez pojazdy rolnicze 	<ul style="list-style-type: none"> - wyludnianie się wioski - dalsza degradacja budynków - niebezpieczeństwo na drodze ruchu - wzrost bezrobocia

Źródło: opracowanie własne

IV.9 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – sołectwo Płonina

Obszar Płonina zamieszkuje 112 mieszkańców. Mieszkańcy korzystają z pomocy społecznej i zasiłków stałych, co wskazuje na problemy finansowe mieszkańców, ich ubóstwo lub problemy w prowadzeniu gospodarstwa domowego. We wsi odnotowano małą liczbę dzieci (4 osoby w wieku przedprodukcyjnym). Cechą charakterystyczną miejscowości jest Zamek Niesytno, który w chwili obecnej jest remontowany i odnawiany. Zamek stanowi największy potencjał rozwojowy obszaru. Zabudowa mieszkaniowa we wsi Płonina jest rozproszona, budynki ulegają czasowej degradacji związanej z upływem czasu. Fasady obiektów są zniszczone i mało atrakcyjne. We wsi zlokalizowanych jest duża ilość pustostanów. We wsi znajduje się krzyż przydrożny oraz kapliczka Maryjna. W sołectwie dostępna jest komunikacja publiczna. Płoninę otaczają liczne łąki i pastwiska.

Zdjęcie 7 Obszar Płonina

Źródło: fotografia własna podczas spaceru studyjnego

Tabela 41 Analiza SWOT obszaru sołectwa Płonina

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Zamek Niesytno, który jest reštaurowany - malownicze pola i pastwiska - dostępność komunikacji publicznej - szlaki rowerowe - przebiegająca przez miejscowość linia kolejowa - świetlica wiejska - położenie geograficzno-przyrodnicze terenu 	<ul style="list-style-type: none"> - duża ilość zniszczonych i niszczących budynków - mała liczba osób w wieku przedprodukcyjnym - słabe oświetlenie ulic - duża liczba niezadbanych obejść i budynków - niezadawalająca nawierzchnia dróg
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój turystyki po remoncie zamku - utwardzenie dróg dojazdowych do pól - zminimalizowanie niebezpieczeństwa na drodze ruchu, spowodowane zanieczyszczeniem powierzchni przez pojazdy rolnicze - oświetlenie ulic - doposażenie świetlicy wiejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - postępująca degradacja budynków - wyludnienie wsi - niebezpieczeństwo na drodze ruchu - migracja zarobkowa młodych ludzi - wzrost bezrobocia - demoralizacja młodzieży

Źródło: opracowanie własne

Rozdział V Rekomendacje do uchwały Rady Miejskiej o wyznaczeniu obszaru rewitalizacji

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji wprowadziła ustawową definicję pojęcia „rewitalizacja” oraz szereg wymogów formalno-prawnych określających m.in. zasady, tryb przygotowania, prowadzenia oraz oceny procesu rewitalizacji. Jednym z tych wymogów, zasadniczo warunkiem wstępnym do całego procesu, jest opracowanie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Do przygotowania wspomnianego dokumentu wykorzystuje się obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze. Na podstawie dokonanych analiz Rada Miejska wyznacza, w drodze uchwały, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza, obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

Niniejszy projekt uchwały czyni zadość wymogom ustawowym i został opracowany na podstawie *Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Bolków,*

którego głównym celem było wyodrębnienie obszaru gminy znajdującego się w obszarze kryzysowym, tzn. charakteryzującym się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji do negatywnych zjawisk społecznych zaliczyć można w szczególności: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, wysoką liczbę mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Jednocześnie należy podkreślić, że za obszar zdegradowany (a następnie obszar rewitalizacji) można uznać te fragmenty obszaru kryzysowego, które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych wraz z wystąpieniem na tym obszarze co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
2. środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
3. przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
4. technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Przedkładany dokument jest zgodny z wnioskami pracy Komitetu Rewitalizacji, kompletny i spójny w swej warstwie merytorycznej. Uchwała nie powoduje skutków finansowych dla budżetu miasta. Uchwała nie zawiera danych prawnie chronionych.

Spis map

Mapa 1 Analiza uwarunkowań społecznych w obszarze miejskim (IMD łączne).....	26
Mapa 2 Analiza uwarunkowań społecznych w obszarze wiejskim (IMD łączne)	30
Mapa 3 Analiza uwarunkowań gospodarczych w obszarze miejskim (IMD łączne).....	35
Mapa 4 Analiza uwarunkowań gospodarczych w obszarze wiejskim (IMD łączne).....	37
Mapa 5 Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych w obszarze miejskim (IMD łączne).....	49
Mapa 6 Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych w obszarze wiejskim (IMD łączne)	54
Mapa 7 Analiza uwarunkowań środowiskowych w obszarze miejskim (IMD łączne).....	61
Mapa 8 Analiza uwarunkowań środowiskowych w obszarze wiejskim (IMD łączne)	63
Mapa 9 Analiza uwarunkowań technicznych w obszarze miejskim (IMD łączne).....	68
Mapa 10 Analiza uwarunkowań technicznych w obszarze wiejskim (IMD łączne).....	70
Mapa 11 IMD łączne – obszar miejski	74
Mapa 12 IMD łączne – obszar wiejski	76

Spis tabel

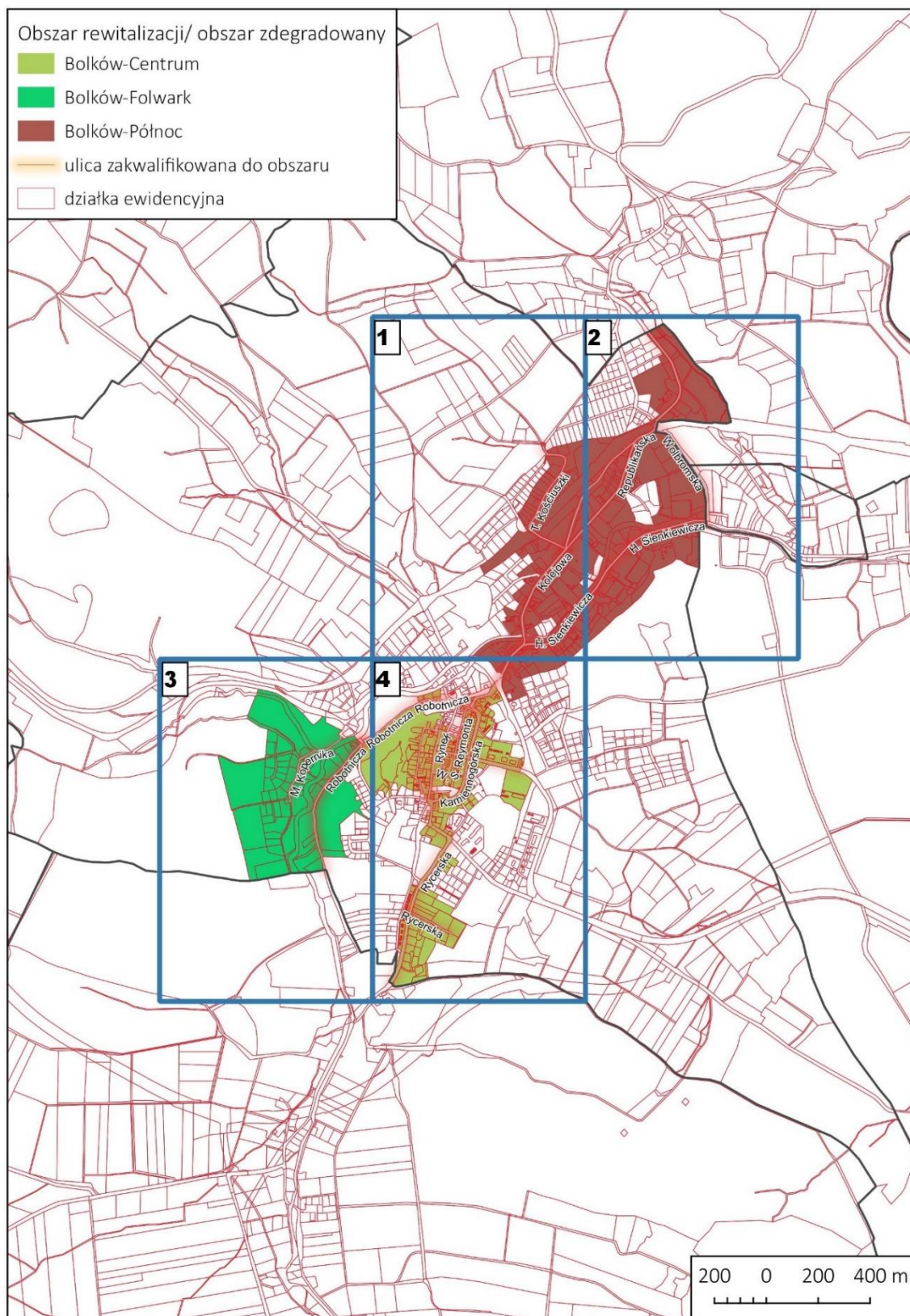
Tabela 1 Wskaźniki służące analizie do wyznaczenia obszaru zdegradowanego.....	4
Tabela 2 Liczba ludności w obszarze miejskim w podziale na poszczególne ulice.....	5
Tabela 3 Liczba ludności w obszarze wiejskim w podziale na sołectwa.....	6
Tabela 4 Główne powody przyznania zasiłków w 2020 r.	16
Tabela 5 Liczba osób objętych wsparciem dożywiania w gminie Bolków w latach 2016-2020.....	16
Tabela 6 Liczba podejmowanych działań prewencyjnych w latach 2018-2020.....	19
Tabela 7 Statystyka wyjazdów do zdarzeń jednostek OSP z terenu gminy Bolków w 2020 r.	19
Tabela 8 Uwarunkowania społeczne – zestawienie danych dla obszaru miejskiego w gminie Bolków	21
Tabela 9 Uwarunkowania społeczne – wskaźnik IMD dla obszaru miejskiego w gminie Bolków.....	23
Tabela 10 Metodologiczna wartość wyliczenia wielkości koncentracji problemów społecznych na obszarze miejskim	25
Tabela 11 Uwarunkowania społeczne – zestawienie danych dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków	27
Tabela 12 Uwarunkowania społeczne – wskaźnik IMD dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków	28
Tabela 13 Metodologiczna wartość wyliczenia wielkości koncentracji problemów społecznych na obszarze wiejskim.....	29
Tabela 14 Uwarunkowania gospodarcze - dla obszaru miejskiego w gminie Bolków	33
Tabela 15 Uwarunkowania gospodarcze dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków.....	36
Tabela 16 Liczba zasobów lokalnych będących własnością gminy Bolków w 2020 r.	39
Tabela 17 Liczba zasobów mieszkaniowych w gminie Bolków w latach 2016-2020.....	39

Tabela 18 Długość sieci wodociągowej na terenie gminy Bolków	41
Tabela 19 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – zestawienie danych dla obszaru miejskiego w gminie Bolków (wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej)	44
Tabela 20 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – zestawienie danych dla obszaru miejskiego w gminie Bolków (wskaźnik dostępności do obiektów publicznych).....	46
Tabela 21 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – wskaźnik IMD dla obszaru miejskiego w gminie Bolków	48
Tabela 22 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – zestawienie danych dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków (wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej)	50
Tabela 23 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – zestawienie danych dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków (wskaźnik dostępności do obiektów publicznych).....	51
Tabela 24 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – zestawienie danych dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków (wskaźnik dostępności do komunikacji publicznej)	52
Tabela 25 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – wskaźnik IMD dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków	53
Tabela 26 Ilość odpadów odebranych z terenu gminy Bolków w latach 2017-2020 [Mg]	56
Tabela 27 Ilość unieszkodliwiona na terenie gminy Bolków w latach 2017-2020	57
Tabela 28 Uwarunkowania środowiskowe - dla obszaru miejskiego w gminie Bolków	59
Tabela 29 Uwarunkowania środowiskowe - dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków.....	62
Tabela 30 Uwarunkowania techniczne – dla obszaru miejskiego w gminie Bolków	66
Tabela 31 Uwarunkowania techniczne – dla obszaru wiejskiego w gminie Bolków	69
Tabela 32 Obszar zdegradowany na terenie gminy Bolków	71
Tabela 33 IMD łączne - zbiorcze zestawienie uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych dla obszaru miejskiego.....	72
Tabela 34 IMD łączne - zbiorcze zestawienie uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych dla obszaru wiejskiego	75
Tabela 35 Obszar rewitalizacji	78
Tabela 36 Analiza SWOT obszaru Bolków-Folwark	80
Tabela 37 Analiza SWOT obszaru Bolków-Centrum.....	82
Tabela 38 Analiza SWOT obszaru Bolków-Północ.....	84
Tabela 39 Analiza SWOT obszaru sołectwa Grudno.....	85
Tabela 40 Analiza SWOT obszaru sołectwa Jastrowiec.....	86
Tabela 41 Analiza SWOT obszaru sołectwa Płonina.....	88

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Teren rekreacyjny „Krysia” w Bolkowie	42
Zdjęcie 2 Oczyszczalnia ścieków w m. Wolbromek w gminie Bolków.....	55
Zdjęcie 3 Obszar Bolków-Folwark.....	79
Zdjęcie 4 Obszar Bolków-Centrum	81
Zdjęcie 5 Obszar Bolków-Północ	83
Zdjęcie 6 Obszar Jastrowiec.....	86
Zdjęcie 7 Obszar Płonina	87

Rysunek 1 Mapa poglądowa obszaru rewitalizacji – obszar miejski

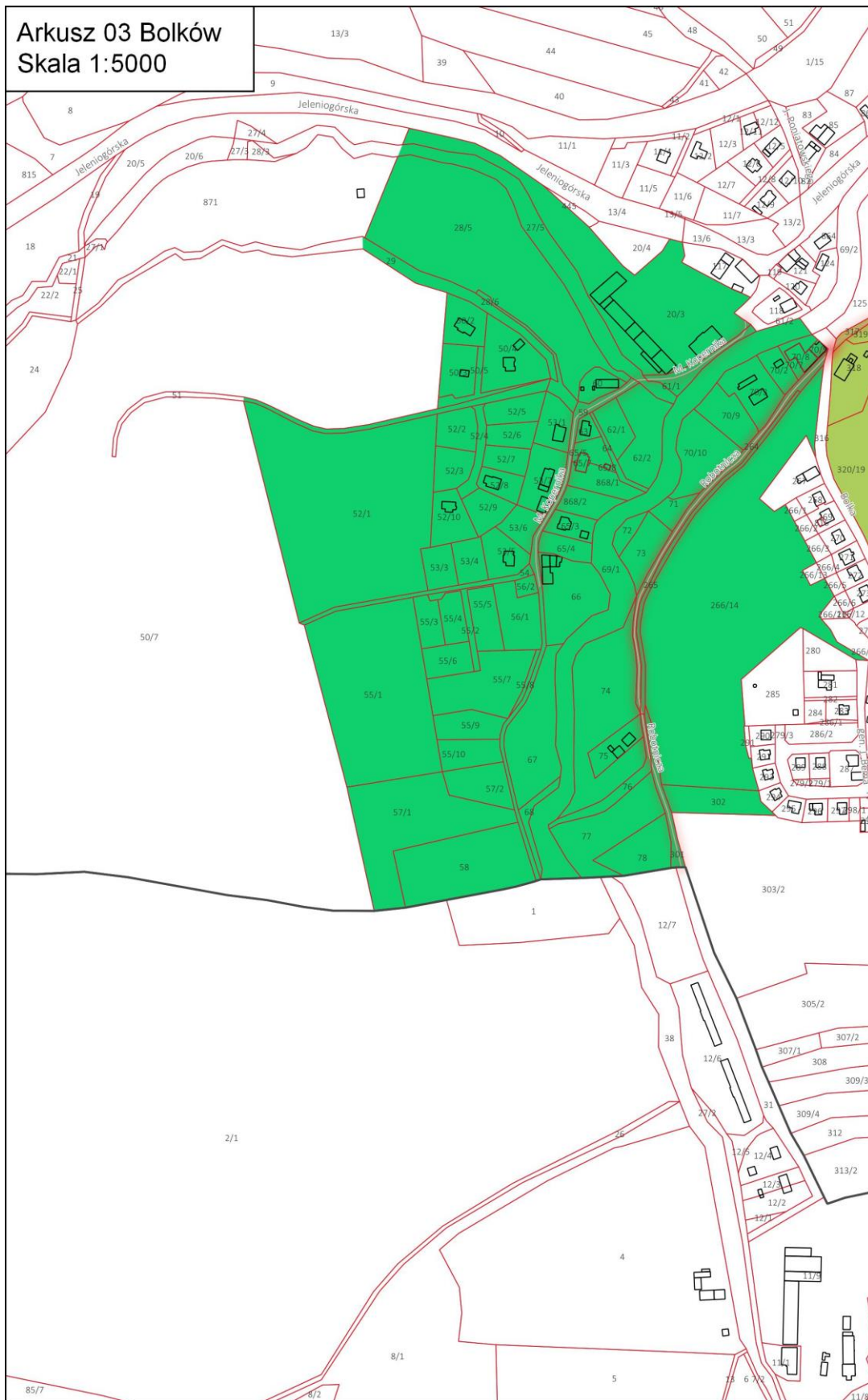
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 3 Obszar nr 2 Bolków

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 4 Obszar nr 3 Bolków

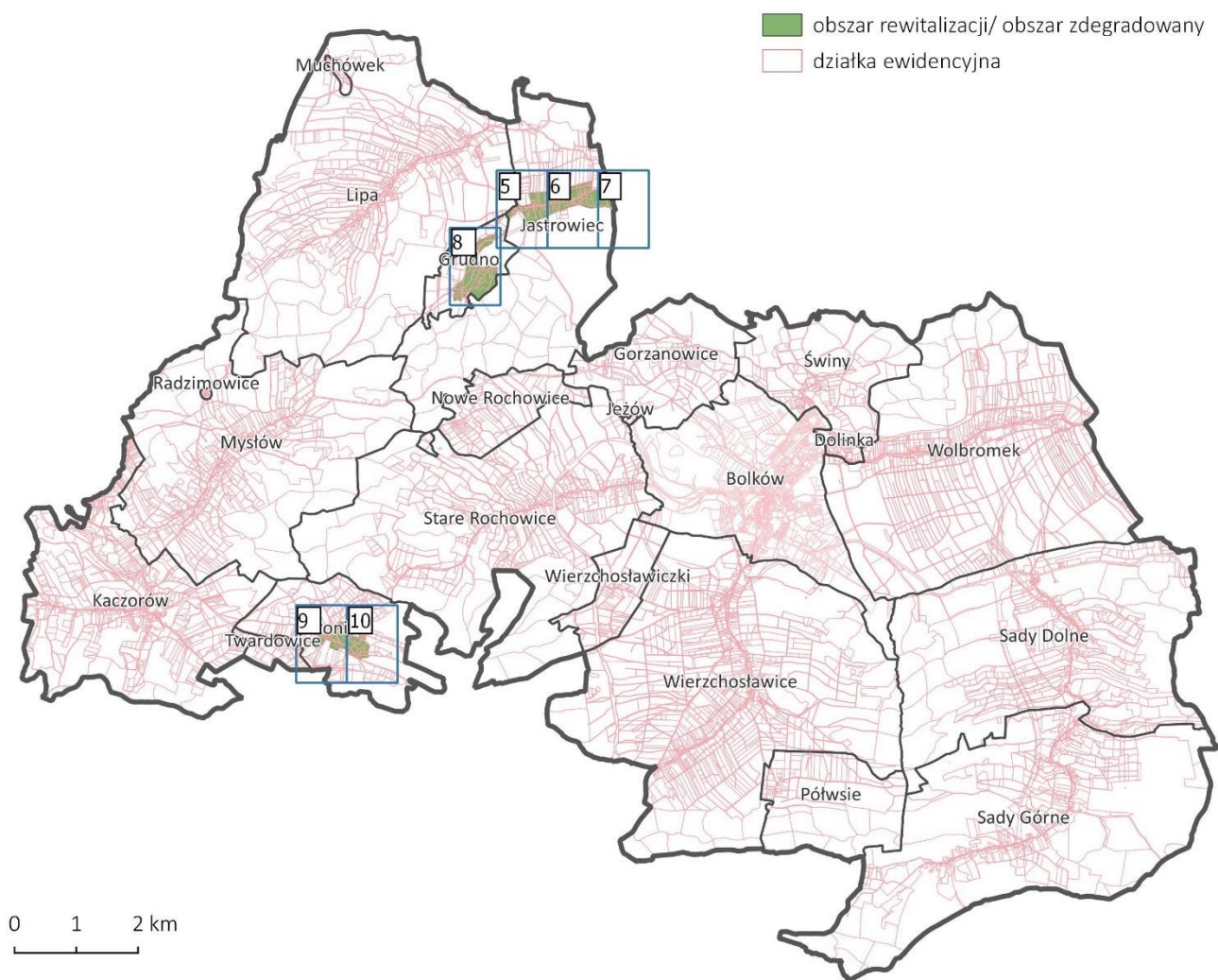
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 5 Obszar nr 4 Bolków

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 6 Mapa poglądowa obszaru rewitalizacji – obszar wiejski

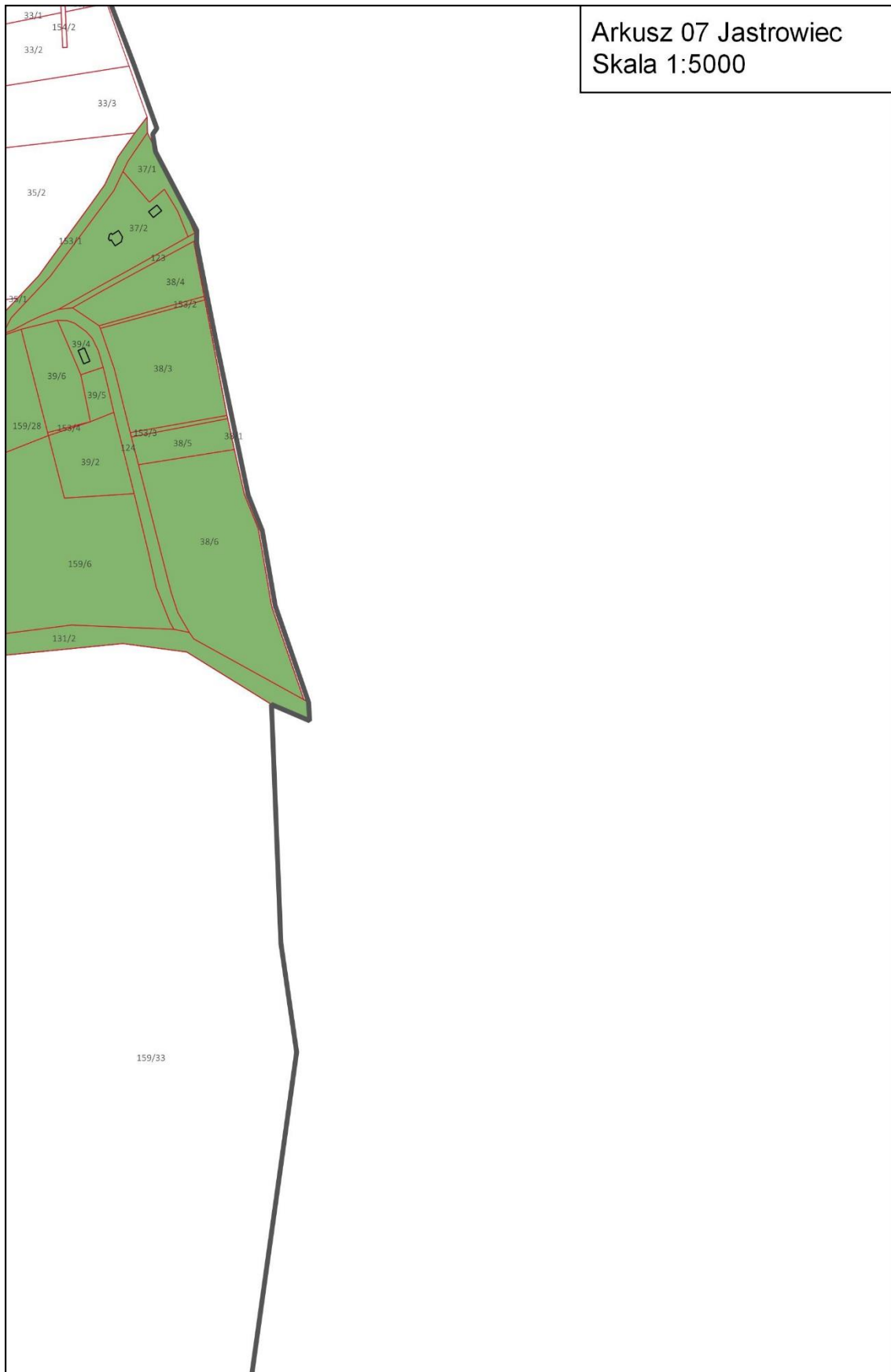
Źródło: opracowanie własne

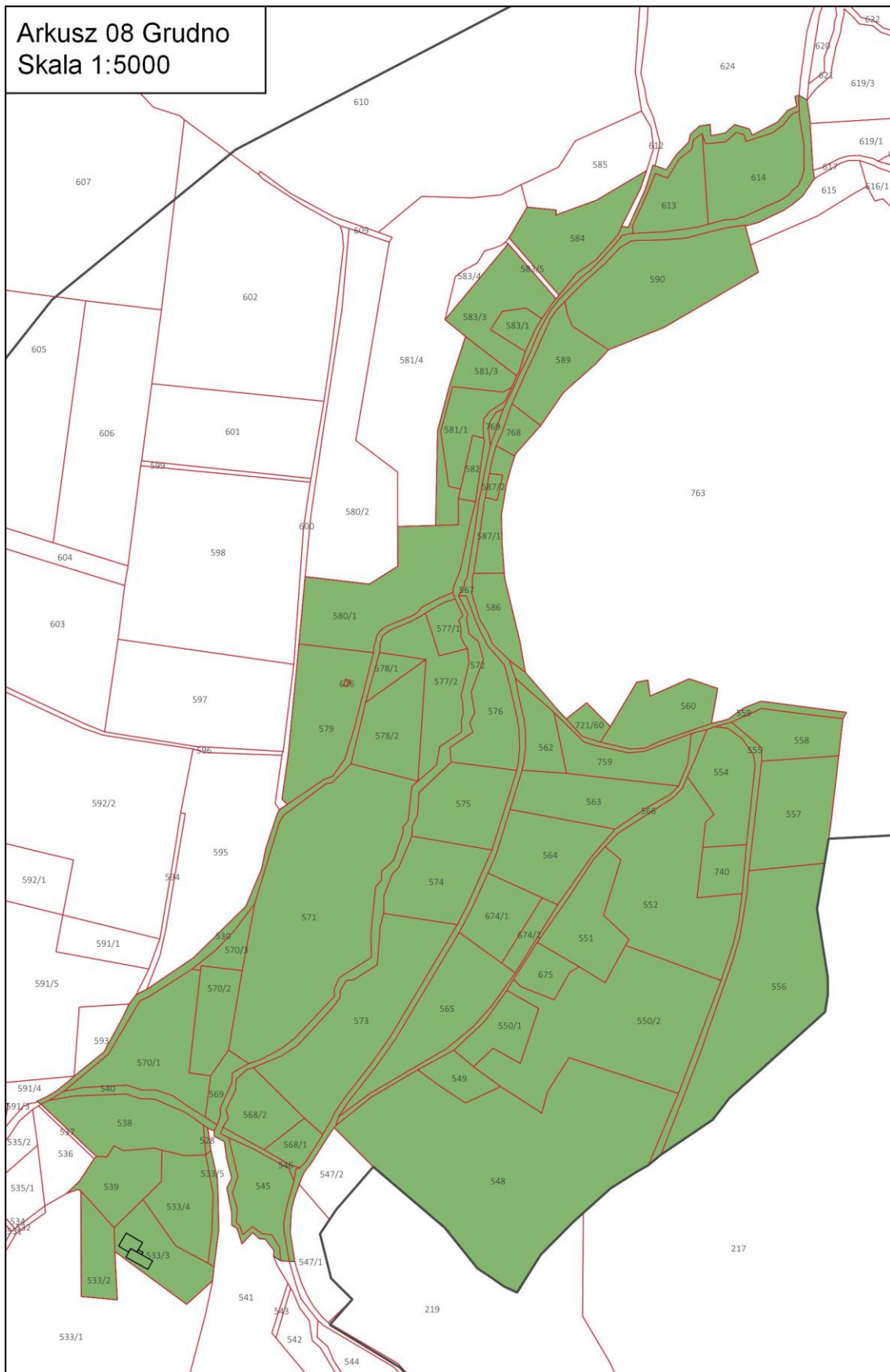
Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

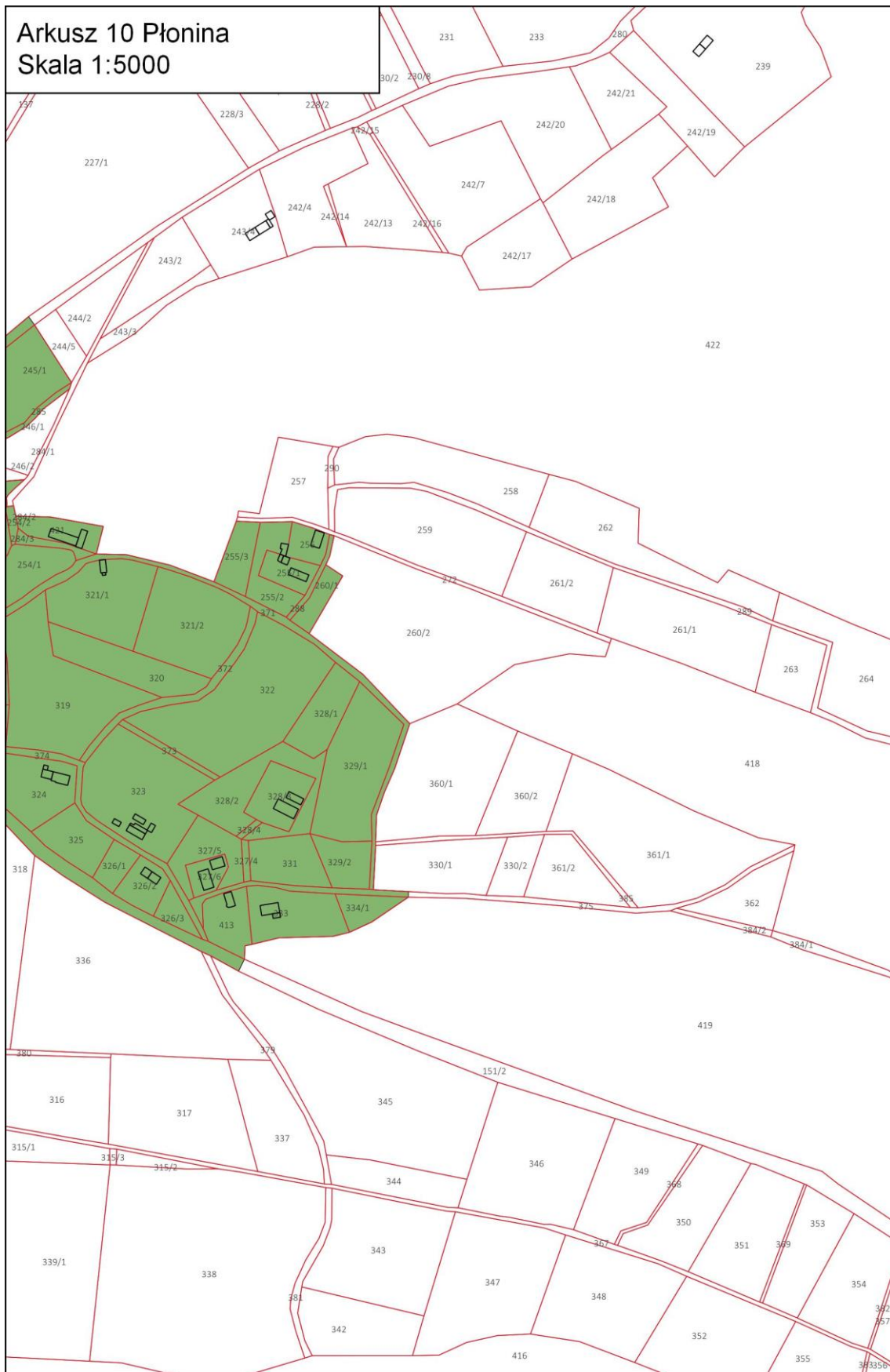
Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

Spis rysunków

Rysunek 1 Mapa pogładowa obszaru rewitalizacji – obszar miejski	93
Rysunek 2 Obszar nr 1 Bolków	94
Rysunek 3 Obszar nr 2 Bolków	95
Rysunek 4 Obszar nr 3 Bolków	96
Rysunek 5 Obszar nr 4 Bolków	97
Rysunek 6 Mapa pogładowa obszaru rewitalizacji – obszar wiejski	98
Rysunek 7 Obszar nr 5 Jastrowiec	99
Rysunek 8 Obszar nr 6 Jastrowiec	100
Rysunek 9 Obszar nr 7 Jastrowiec	101
Rysunek 10 Obszar nr 8 Grudno	102
Rysunek 11 Obszar nr 9 Płonina	103
Rysunek 12 Obszar nr 10 Płonina	104

Uzasadnienie

Celem niniejszej uchwały jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Gminy Boków.

Podejmowana rewitalizacja polegać ma na kompleksowym wyprowadzaniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, znajdujących się w Gminie Bolków poprzez podejmowanie zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych w oparciu o założenia do Gminnego Programu Rewitalizacji.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, która określa zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji, przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do przeprowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy zostało uznane za zadanie własne, które Gmina realizować ma w sposób jawny i przejrzysty, zapewniający udział interesariuszy rewitalizacji jako podmiotów zarówno z sektora publicznego, jak i spoza niego, które bezpośrednio lub pośrednio uzyskują korzyści lub ponoszą koszty związane z rewitalizacją, a także zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie warunków korzystania z gminnego zasobu mieszkaniowego oraz uwzględniający zasady uniwersalnego projektowania w rozumieniu art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018r. poz. 1217 z późn. zm.).

W przypadku, gdy gmina zamierza realizować zadania własne polegające na przygotowaniu, koordynowaniu i tworzeniu warunków do prowadzenia rewitalizacji, niezbędne jest wyznaczenie w drodze uchwały Rady Gminy:

- 1) obszaru zdegradowanego, a następnie na jego podstawie
- 2) obszaru rewitalizacji.

Jako obszar zdegradowany wyznaczyć można taki obszar/obszary (podobszary) gminy, które znajdują się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, takich jak min. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, na którym jednocześnie występuje co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Obszar, uznany za zdegradowany na terenie Gminy Bolków zaznaczony został na mapie ewidencyjnej Gminy Bolków stanowiącej załącznik do "Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Bolków" stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

Na podstawie w/wyznaczonego obszaru zdegradowanego Gmina Bolków wyodrębniła następnie obszar rewitalizacji obejmujący całość / określoną część tego obszaru, cechującą się

szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa powyżej, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gmina przeprowadzi rewitalizację.

Obszar rewitalizacji, wyznaczony na terenie Gminy Bolków zaznaczony został na mapie ewidencyjnej Gminy stanowiącej załącznik do "Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Bolków" stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, o których mowa powyżej, stosownie do treści art. 4 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji poprzedzone zostało sporządzeniem dokumentu pt. „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Bolków” obejmującym wszelkie obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze, dostosowane do lokalnych uwarunkowań. Diagnoza stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

Podjęcie niniejszej uchwały poprzedzone zostało ponadto przeprowadzeniem konsultacji społecznych, które odbyły się w dniach od

W związku z powyższym, należało przyjąć, jak w uchwale.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 68/2022

Burmistrza Bolkowa

z dnia 22 kwietnia 2022 r.

Ogłoszenie w sprawie przeprowadzenia konsultacji

Burmistrz Bolkowa działając na podstawie art. 6 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 485), zawiadamia o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Celem wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Gminy Bolków jest prowadzenie działań rewitalizacyjnych dla obszarów znajdujących się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, zaawansowanych procesów starzenia się ludności, braku samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych, a także występowania zjawisk o charakterze środowiskowym, gospodarczym i technicznym.

Konsultacje przeprowadzone będą od dnia 30 kwietnia 2022 roku do dnia 31 maja 2022 roku w formie:

1. spotkania/warsztatów z interesariuszami rewitalizacji, na którym zostaną omówione propozycje działań przewidzianych w projekcie dokumentu dla wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bolków, a także będzie możliwość wyrażenia uwag, opinii i propozycji oraz składanie ich do protokołu. Warsztaty odbędą się w dniu 11 maja 2022 roku o godz. 17.00 w Centrum Kulturalno – Bibliotecznym Gminy Bolków, przy ulicy Szpitalnej 16 w Bolkowie;

- w dniu 12 maja o godz. 15.00 w świetlicy wiejskiej w Grudnie;

- w dniu 12 maja o godz. 16.30 w remizie OSP w Jastrowcu;

- w dniu 12 maja o godz. 18.00 w świetlicy wiejskiej w Płoninie;

2. debatę z udziałem interesariuszy, która odbędzie się w dniu 19 maja o godz. 17.00 w Centrum Kulturalno – Bibliotecznym Gminy Bolków, przy ulicy Szpitalnej 16 w Bolkowie;

3. spacerów studyjnych w dniu 12 maja oraz 14 maja;

4. ankiety/wywiadu,

5. zbieranie uwag ustnych przez przedstawicieli podmiotu, prowadzącego konsultacje, które odbędzie się w okresie trwania konsultacji w formie osobistej w siedzibie Urzędu Miejskiego w Bolkowie.

Uwagi można składać w terminie od dnia 30 kwietnia 2022 roku do dnia 31 maja 2022 roku, dostarczając je:

a) elektronicznie na adres: um@bolkow.pl ,

b) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Bolkowie ul. Rynek 1 59-420 Bolków,

c) bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Bolkowie, w godzinach pracy Urzędu.

Dokumentacja dotycząca przedmiotu konsultacji będzie dostępna:

a) w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Bolków,

b) na stronie internetowej Gminy pod adresem <http://www.bolkow.pl> ,

c) na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Bolkowie.